STALİN

1929 KAPİTALİZMİN BÜYÜK BUNALIMI VE SOVYET EKONOMİSİ

çağrı yayınevi

STALİN
1929 KAPİTALİZMİN BÜYÜK BUNALIMI VE SOVYET EKONOMİSİ

J. Stalin'in, Rusça aslından, *N. Trouhanova Ignatıef* tarafından DİSCOURS SUR LE PLAN QUİNQUENNAL (Lıbraırıe Valoıs, Paris, 1931) ismiyle Fransızcaya çevrilen eserini,
dilimize *Demir Erdoğan*
1929 KAPİTALİZMİN BÜYÜK BUNALIMI VE SOVYET EKONOMİSİ ismiyle kazandırmıştır.

Birinci Baskı : Nisan 1976
ÇAĞRI YAYINEVİ : 7

Yazışma Adresi :
ÇAĞRI YAYINEVİ
Posta Kutusu : 568
Kızılay — ANKARA

STALİN

1929
KAPİTALİZMİN
BÜYÜK BUNALIMI
VE
SOVYET EKONOMİSİ

Çeviren
DEMİR ERDOĞAN

Ünal Matbaası 1976 — ANKARA

28 MAYIS 1930

SİYASAL DURUM ÜZERİNE SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİNE SUNULAN RAPOR

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYA KAPİTALİZMİNİN DERİNLEŞEN BUNALIMI VE SSCB'NİN DIŞ DURUMU

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XV. Kongresinin üstünden bu yana 2.5 yıl geçti. Bu insana fazla uzun gelmeyen bir süre.

Bu süre içinde halkların ve devletlerin hayatında önemli değişiklikler olmuştur. Bu dönemi tek bir sözcükle nitelemek gerekirse, ona «geçiş» dönemi demek yerinde olacaktır.

Gerçekten de, bu yalnız biz, SSCB için değil, dünyadaki tüm kapitalist ülkeler için bir «geçiş» dönemi olmuştur.

Ama bu iki geçiş dönemi arasında temelde büyük bir ayrım bulunmaktadır. SSCB'nin geçirdiği bu dönem, ekonomik bir atılımın başlangıcını simgelerken, kapitalist ülkelerin geçirdiği dönem, geriye atılan bir adım olmuştur.

Bu dönemde SSCB'nde sanayi ve tarımın sosyalist inşası yönünde *atılımlar* gerçekleştirilmiştir. Oysa kapitalist toplumlarda ekonomi, tarım ve sanayi alanlarında *giderek büyüyen bir bunalım* vardır.

Günümüzdeki durumu kısaca böyle özetleyebiliriz.

Kapitalist ülkelerin 2.5 yıl önceki durumunu hatırlar mısınız?

Hemen hemen kapitalist devletlerin tümünde sanayi ve ticaret gelişiyordu. Ham madde sanayisi refah içinde görünüyordu. Tarım ülkeleri de aynı refahtan yararlanıyorlardı. En ileri kapitalist ülke olan ABD'ni sanki bir zafer hâlesi kuşatıyordu.

Heryerde refaha övgüler düzülüyor, dolar karşısında secdeye varılıyordu.

Kapitalist rasyonalleştirme denen yeni teknik kutlanıyor, kapitalizmin «sağlığına kavuştuğu» haber veriliyor, en sonunda da kapitalizmin sarsılmaz sağlamlığı doğrulanıyordu.

Heryerde, gürültülü bir biçimde Sovyetlerin «kesin başarısızlığa» uğradığı, «kaçınılmaz iflası» ilân ediliyordu.

Daha dün işler böyleydi. Oysa bugün ne görüyoruz?

Sanayi kapitalizminin egemen olduğu tüm ülkelerde ekonomik bir bunalım patlak verdi. Bunalım, tarım ülkelerini de etkiliyor. Kitlelerin yoksullaşması ve giderek büyüyen işsizlik «refah»ın yerini alıyor. Tarım alanındaki atılım dönemini, milyonlarca köylünün mahvoluşu dönemi izliyor.

Genel olarak kapitalizmin, özel olarak da ABD kapitalizminin mutlak gücü konusundaki hayaller yıkıldı. Dolar ve kapitalist rasyonelleştirmeye yakılan zafer türkülerinin sesi giderek kısılıyor.

Buna karşılık, kapitalizmin yanlışlıklarından yakınmalar artıyor. Sovyetlerin kaçınılmaz çöküşü konusunda koparılan kıyamet, bunalım tüm ülkeleri sararken ekonomisini geliştirmekten çekinmeyen «bu ülke»nin cezalandırılması gerektiğini kanıtlayan bir yaygaraya dönüştü.

Bugünkü durum işte böyledir.

Bolşeviklerin iki ya da üç yıl önceden haber verdikleri herşey, bugün tam olarak gerçekleşmiştir.

Bolşevikler, kapitalist ülkelerdeki teknik gelişmenin, sanayi güçlerinin güçlenmesinin ve kapitalist rasyonelleştirmenin — milyonlarca işçi ve köylünün yaşam düzeylerinin çok düşük olması nedeniyle — korkunç bir bunalıma yolaçacağını önceden görmüşlerdi.

Burjuva basını, bolşeviklerin *ilginç kehanetleriyle* alay etmişti.

Sağcılar, *örgütlenmiş kapitalizm* konusunda liberal bir gevezelik saydıkları marksist çözümlemeden kaynak-

lanan bolşevik öngörülerine karşı çıktılar.

Oysa gerçekte ne oldu?

Elbette, bolşeviklerin önceden haberini verdikleri olaylar oldu.

İşte, olgular böyle.

Şimdi kapitalist ülkelerdeki ekonomik bunalımın verilerini gözden geçirmeye başlayabiliriz.

I

DÜNYA EKONOMİK BUNALIMI

Dünya ekonomik bunalımı incelendiği zaman, öncelikle göze çarpan olgular şunlardır :

1 — Günümüzdeki ekonomik bunalım bir *üretim fazlası bunalımı*dır.

Bu, mal üretiminin pazar gereksinimlerini aştığı anlamına gelir ki, bu da yakacak, işlenmiş mallar ve besin maddeleri tüketiminin, daha doğrusu tüketici halk kitlelerinin — yani gelirleri yaşama düzeyinin çok altında olan halk kitlelerinin — gereksinimlerinden yüksek olması demektir. Halk kitlelerinin satın alma gücü asgariye indirgendiğinden, işlenmiş malların «fazlası», üretim kısılarak ve halk kitlelerini sefalete düşürme pahasına, işçilere yol vererek fiyatları yüksek tutmak amacıyla kapitalistler tarafından stoklanır ya da yok edilir.

2 — Günümüzdeki bunalım, savaş sonrasının ilk dünya ekonomik bunalımıdır.

Bu, kapitalist ülkelerin tümünün ya da tümüne yakın bir bölümünün (Almanya'dan savaş sonrasında onarım tazminatı olarak milyonlarca mark alan Fransa'yı bile sonunda bunalıma dönüşecek bir sarsıntıya uğratmıştır.) sardığı için değil, *sanayideki bunalımın* tarım alanındaki bunalımla birleşmiş olması nedeniyle genel bir dünya bunalımıdır.

3 — Şu ya da bu ülkeyi değişik zamanlarda ve farklı derecede etkileyen *bugünkü dünya bunalımı, genel karakterine rağmen düzensiz bir biçimde derinleşmektedir.*

Bunalım, önce Polonya'da, Romanya'da ve Balkan ülkelerinde kendini gösterdi. Aradan geçen yıl boyunca da arttı.

1928 yılında Kanada'da, Kuzey Amerika'da, Brezilya'da ve Avusturalya'da tarım bunalımının kesin belirtileri açıkça ortaya çıktı. Amerika Birleşik Devletleri ekonomisi, bu dönemde yükselen bir grafik çizmektedir.

1929 yılı ortalarına doğru, Birleşik Amerika'nın ekonomisi en üst düzeye erişmiştir. ABD'ni 1927 düzeyine indiren bu sanayi üretimi bunalımının patlak vermesi ve birden duraklamaya yolaçması 1929 yılı ortalarına rastlar.

Sanayi bunalımı oradan da Kanada ve Japonya'ya atladı.

Daha sonra Çin'de ve sömürgelerde etkisini gösterdi. Bunalımı iflaslar izledi ve bugün, gümüş fiyatlarının düşmesiyle daha da yoğunlaştı. Üretim fazlasının doğurduğu bunalım, aşırı vergiler ve büyük toprak sahiplerinin sömürüsü altında inleyen köylülerin mahvolmasına yolaçtı.

Batı Avrupa'ya gelince, bunalım burada eşine az rastlanır bir biçimde ortaya çıktı. Sanayi üretiminin geliştiği — bu dönemde bile — sadece Fransa'da görülmektedir.

Bunalıma yolaçan veriler üzerinde durmakta bir yarar görmüyorum. Öyleki, bunalımın varlığı günümüzde tartışma konusu olmaktan çıkmıştır.

Alman Ekonomik Konjoktürleri Araştırma Enstitüsünün, son günlerde yayınlamış olduğu, sınırlı ama çok şey anlatan bir istatistiği vermekle yetineceğim.

Aşağıdaki çizelgede, Kuzey Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa, Polonya ve Rusya'nın — 1927 den bu yana — ağır sanayileri ile maden sanayilerine ilişkin rakamlar verilmektedir. 1928 yılı düzeyi 100 olarak alınmıştır.

	SSCB	ABD	İngiltere	Almanya	Fransa	Polonya
1927	82.4	95.5	105.5	100.1	86.6	88.5
1928	100	100	100	100	100	100

1929	123.5	106.3	107.9	101.8	109.4	98.8
1930	155.5	95.5	107.4	93.4	113.1	84.6

(1930'un ilk üç ayı alınmıştır.)

Bu çizelge bize neyi göstermektedir?

Önce; Birleşik Devletler, Almanya ve Polonya'nın belirgin bir biçimde *sanayi* bunalımına uğradıklarını göstermektedir.

1930 yılının ilk üç ayında, Birleşik Devletlerin üretim düzeyi, bir önceki yıla göre % 10.8 oranında düşerek 1927 düzeyine inmiştir.

Üç yıl süren bir durgunluk döneminden sonra Almanya'da üretim düzeyi bir önceki yıla oranla % 8.4, 1927 yılına oranla da % 6.7 ye; Polonya'da bir önceki yılki bunalımdan sonra, üretim düzeyi, bir önceki yıla oranla % 15.2 ye düşmüş ve 1927 yılı üretim düzeyinden % 3.9 oranında bir azalma olmuştur.

İkinci olarak, bu çizelge bize, İngiltere'nin ekonomik bir durgunluktan geçerek ve 1927 yılı düzeyini koruyarak üç yıldan beri yerinde saydığını gösteriyor. 1930 yılının ilk üç ayında, İngiltere'nin üretim düzeyi, bir önceki yıla oranla % 0.5 kadar düşmüştür. Bu ülkelerin ardından, İngiltere'de bunalımın başlangıç dönemine girmiştir.

Çizelge bize üçüncü olarak, kapitalist ülkeler arasında sadece Fransa'nın sanayi büyümesini sürdürdüğünü ve bu büyümenin 1928 yılına göre % 13.4 oranında artmasına karşın, 1930 yılının ilk üç ayında ise % 3.7 yi aşmadığını göstermektedir. Böylece, kapitalist üretim yıldan yıla *alçalan bir eğri* izlemektedir.

Son olarak, bu çizelge, bütün ülkeler arasında sadece SSCB'nin giderek hızlanan bir kalkınma içinde olduğunu göstermektedir. 1930 yılının ilk üç ayı sonunda sanayi üretimi SSCB'nde 1927 yılına oranla *iki kat* bir artış göstermiştir. Sanayideki bu düzenli büyüme, 1928 de % 17.6 ya, 1929'da % 23.5 e ve 1930'un ilk üç ayında % 32 ye ulaşmıştır. Böylece Sovyet üretimi, yıldan yıla *yükselen bir eğri* çizmektedir.

Bu yılın ilk üç ayında da durum değişmezse, büyümenin ikinci üç ayda da aynı hızla gelişeceği sonucuna varılabilir.

Oysa, ikinci üç aya ilişkin veriler, bu varsayımı doğrulamamış, tam tersine bu dönemde durumda bir gerileme görülmüştür.

Kuzey Amerika'da New York borsasındaki *düşüşler ve iflas dalgalarının* birbirini izlemesi, Kuzey Amerika Devletleri, Almanya, İtalya, Japonya, Güney Amerika, Polonya ve Çekoslavakya'da ücretlerin düşmesi ve işsizliğin giderek artması, Fransa'da sanayi dallarında görülen durgunluk, bunalımın göstergeleridir.

Kuzey Amerika'da 6 milyon, Almanya'da 5 milyona yakın, İngiltere'de 2 milyondan fazla, Güney Amerika ve Japonya'da birer milyon, Polonya, Çekoslavakya ve Avusturya'da yarımşar milyon işsiz bulunmaktadır.

Milyonlarca köylüyü mahvoluşa sürükleyen derin tarım bunalımından söz etmiyorum.

Tarımda üretim fazlası öyle bir noktaya gelmiştir ki, fiyatları yüksek tutmak ve burjuva çıkarlarını korumak amacıyla, Brezilya'da 2 milyon çuval kahve denize dökülmüş; Amerika'da yakıt olarak mısır kullanılmış; Almanya'da buğday ve pamuk ekimi % 10 ve % 15 oranında kısılmasına rağmen, milyonlarca ton çavdar domuzlara yedirilmiştir.

Dünya ekonomik bunalımının derinleşmesinin genel görünümü budur.

Bunalımın küçük ve orta kapitalist katmanlara saldırarak, köylüleri mahvederek, milyonlarca işçiyi açlığa iterek yıkıcı etkisini genişlettiği şu anda, herkes kendisine bu kargaşalığın nedenini, ona nasıl çare bulunabileceğini ve üstesinden nasıl gelinebileceğini sormaktadır. Bu konuda bir çok teoriler ileri sürülüyor; Bunalım, yenilerinin doğmasına olanak sağlıyor.

Bunalımı tasfiye etmek amacıyla, *bastırma projeleri* hazırlanıyor, *önleme çareleri* aranıyor.

Burjuva muhalifleri, burjuva hükümetlerinin bunalımın üstesinden gelecek tedbirleri almamasından yakınıyor. *Demokratlar, Cumhuriyetçileri;* Cumhuriyetçiler Demokratları; *hepsi birden* Hoover'i ve onun *Federal Bank sistemini;* bunalımı savuşturmayı beceremmemekle suçluyorlar.

Dünya ekonomik bunalımının kökenini *bolşevik düzenlerinde* arayan akıldaneler bile var. Şu anda edebiyatçılar arasında *sanayici* gibi görünen, *sanayiciler* arasında da bir edebiyatçı gibi görünen ve aslında hiç de bir sanayiciye benzemeyen Alman sanayicisi Rechberg aklıma geliyor.

Bütün bu teori ve projelerin bilimle ortak bir yanları olmadığı açıkça görülmektedir. Kabul etmemiz gereken bir şey varsa, o da burjuva iktisatçılarının bütün bilgilerinin bunalım karşısında iflas ettiğidir. Bunun da ötesinde, yaşayan burjuva iktisatçıları asgari sezgiden o kadar yoksunlar ki, böyle birşey kendilerinden önce yaşamış burjuva iktisatçıları için asla düşünülemez.

Bu bayların unutmamaları gereken şey, bunalımların kapitalist sistemde kaderin bir cilvesi olmadığıdır.

Bu baylar, bütün ekonomik bunalımların kapitalizmin kaçınılmaz sonucundan başka bir şey olmadığını kabul etmelidirler.

Bu baylar, bunalımın kapitalizmin egemen olduğu ülkelerde doğduğunu da unutmuşa benzerler. 12, 13 ya da 14 yılda bir hatta daha kısa aralıklarla patlak veren ekonomik bunalımlar, geçen yüzyılın bir özelliğini oluşturmaktadır.

Geçen yüzyıl süresince, her dereceden ve her renkten burjuva hükümetleri ve türlü eğilimdeki politikacıları tümü, «bunalımı önceden haber verme»ye ya da «tümüyle ortadan kaldırma»ya uğraşmışlardır.

Tümü de, her zaman yenik düştüler.

Yenik düştüler, çünkü, kapitalizm çerçevesi içinde kalarak ekonomik bunalımları önceden haber vermeye ya

da ortadan kaldırmaya olanak yoktur. O halde, politikacıların bu konuda başarı kazanamamalarına şaşmamak gerek. Burjuva hükümetlerinin bunalımı gidermek amacıyla aldıkları tedbirler ve bunalımı ortadan kaldırma ya da milyonlarca işçinin yaşam düzeyini yükseltme yerine, yeni iflas dalgaları yaratma ve en zayıf kapitalist örgütlerin en güçlü kapitalist kuruluşlarca sömürülmesi yoluna gitmelerinin şaşılacak bir yanı yoktur. Ekonomik bunalımların başlangıç nedenlerini bizzat kapitalist sistemin yapısında aramak gerekir.

Bunalımın temelinde üretimin toplumsal karakteriyle bu üretimden elde edilen faydanın kapitalist özel mülkiyeti arasında olan çelişki yatmaktadır.

Kapitalizmin bu temel çelişkisi, şu ikilemde kendini göstermektedir: Kapitalizmin üretim olanakları büyük ölçüde arttıkça işgücü arzı da aynı oranda düşmekte ve sistemden en yüksek kârı elde etmek isteyen kapitalistler, işçi yığınlarının satın alma gücünü en düşük düzeyde tutma eğilimi göstermektedirler.

Rekabetle başedebilmek ve elde edilebilecek en yüksek kârı sağlamak isteyen kapitalist, tekniği geliştirmek, üretimde rasyonalizasyona gitmek, işçi üzerindeki sömürüyü yoğunlaştırmak ve işletmelerin verimliliklerini en üst düzeyde tutmak zorundadır.

Rakiplerinin kendisini geçme olasılığı karşısında kapitalist, şu ya da bu biçimde, her zaman, herkesten önce yola çıkmalıdır ki, üretici güçlerin yetkinleşmesini sağlasın.

Bu arada pazar, yani tüketici yığınlarının tümünü oluşturan işçi ve köylülerin tüketim gücü çok alt bir düzeyde kalmaktadır. Bütün bu olgular, aşırı üretimin temellerinde yatmaktadır. Bunun sonucu olarak, malların satılmadan kalmasına, üretimin azalmasına, ücretlerin düşmesine yolaçan bu olgu, az ya da çok kısa aralıklarla tekrarlanmaktadır. Bu arada üretim ile kitlelerin satın al-

ma gücü arasında aslında varolan çelişki daha da keskinleşmektedir.

Üretim fazlası bunalımı, bu çelişkinin yıkıcı ve sert bir biçimde ortaya çıkmasından başka birşey değildir. Kapitalizm, sağladığı kârı asalak sınıfları doyurmak, sömürü yöntemlerini geliştirmek ve kapitalist dış ülkelere aktarmak için değil de halk yığınlarının yaşam düzeyini yükseltmek amacıyla kullansaydı, bunalım ortaya çıkmazdı.

Ancak o zaman da kapitalizm kapitalizm olmaktan çıkardı.

Bunalımları ortadan kaldırmak için, kapitalizmi ortadan kaldırma zorunluluğu vardır.

Üretim fazlası bunalımlarının kökenini bunda aramak gerekir.

Bugünkü bunalım geçmiş bunalımların basit bir tekrarı değildir.

Bunalımın tam bir görünümünü elde edebilmek için onun hangi belirli koşullar içinde oluştuğunun açıklanması önemlidir. Günümüzde ekonomik bunalımları tanımlamak için onun, hangi koşullar içinde oluştuğunu iyice kavramalıyız.

Bu özel koşullar nelerdir?

Aşağıda sıralayacağımız karekteristik olgular, bu koşulları kapsamaktadır :

1. Bunalım özellikle kapitalizmin *başlıca yurdu*, kalesi olan ve dünya üretim ve tüketiminin yarısını elinde tutan Amerika Birleşik Devletleri'ne ağır bir darbe indirmiştir.

Bu durumun, bunalımın etki alanını genişlettiğini, bunalımın derinleştiğini, dünya kapitalizminin hesaba katmadığı güçlüklerin biraraya gelmesini gerektireceğini anlamak hiç te güç olmayacaktır.

2. Ekonomik bunalımın genel gelişimi içinde, üretim bunalımı başlıca kapitalist ülkelerde yalın bir biçimde oluşmamış; güçlükleri arttıran, ekonominin tümünü kaçı-

nılmaz bir biçimde sekteye uğratan ve tarım ülkelerinin katlanmak zorunda kaldıkları tarım bunalımıyla karışmıştır.

Sanayi kesimindeki bunalımın tarım kesimindeki bunalımı ağırlaştıracağı ve karşılıklı etkileşim içinde sanayi kesimindeki bunalımın sürmesine yol açacağı konusu tartışma götürmez. Bütün bunlar, bunalımın dahada keskinleşmesine yol açacaktır.

3. Günümüz kapitalizminin ayırdedici özelliği, tekelci kapitalizm olmasıdır. Bu olgu, üretim fazlası bunalımına rağmen, tekelleştirilmiş malların fiatlarını yüksek tutma eğiliminde olan kapitalist örgütlerin tutumunu belirlemektedir. Bunalımı, özellikle tüketici kitlelerini oluşturan halk kitleleri için dayanılmaz ve yıkıcı bir etken duruma getiren bu eğilim, bunalımın daha da uzamasına yol açacaktır.

4. Bugünkü ekonomik bunalım, kapitalizmin *genel bunalımı* çerçevesi içerisinde gelişmektedir. Bu genel bunalım kapitalizmin temellerini sarsan ve günümüzdeki bunalımın ortaya çıkmasını kolaylaştıran emperyalist savaş döneminde doğmuştur.

Bu ne demektir?

Bu, öncelikle emperyalist savaş ve sonuçlarının, kapitalizmin çürüdüğü ve dengesinin hızla bozulmaya başladığı; savaşlar ve devrimler döneminde kapitalizmin dünya üzerinde varolan *tek sistem olmaktan çıktığı* ve bu sisteme paralel olarak gelişen ve karşı duran bir *sosyalist sistem*in de varlığı ve kapitalizmin temellerini sarsarak onda hoşnutsuzluk uyandırdığı anlamına gelmektedir.

Bu, ayrıca emperyalist savaş ve Sovyet Devrimi'nin zaferinin *manda altındaki* ülkelerde ve sömürgelerde emperyalizmin temellerini şarstığı; emperyalizmin bu ülkelerde onulmaz yaralar aldığı ve sonunun yaklaştığı anlamına gelmektedir.

Bu, son olarak savaşın birçok kapitalist ülkeye ağır bir miras bıraktığı anlamına gelmektedir. Bu miras, *iş-*

letmelerin gücünün müzmin yanlışlığı ve milyonlarca işsizin varlığıdır. Ve bu, yedek işsizler ordusu, sürekli işsizler ordusu durumuna dönüşmüş, bu da kapitalizmin bugünkü ekonomik bunalımından çok daha önceleri bir yığın güçlüklerle karşılaşmasına ve bunalım süresince kargaşalıklara yol açmıştır.

Dünyadaki ekonomik bunalımları belirleyen ve daha da ağırlaştıran durumlar bunlardır.

Günümüzde egemen olan ekonomik bunalımların bu günedek patlak vermiş olan bunalımların en ağırı ve derini olduğunu kabul etmek gerekir.

II

KAPİTALİZMİN ÇELİŞKİLERİNİN DERİNLEŞMESİ

Dünya ekonomik bunalımının en önemli sonucu, kapitalizmin çelişkilerinin ortaya çıkması ve gittikçe keskinleşmesidir.

a) Kökenleri, dış pazar, hammadde ve sermayenin ülke dışına aktarılması ve yerleştirilmesi sorunlarında bulunan, *en büyük emperyalist devletler arasındaki uzlaşmaz çelişki,* belirgin bir biçimde keskinleşmiştir.

Hiçbir kapitalist devlet, bugün eski etki alanları ve sömürgeleriyle yetinemez duruma gelmiştir.

Güçler ilişkisinin değiştiğini ve pazarların, hammaddelerin ve etki alanlarının yeniden paylaşılmasının zorunlu olduğunu herkes anlamaktadır.

Bu uzlaşmaz çelişkilerin en önemlisi, Birleşik Amerika ile İngiltere arasında varolan uzlaşmaz çelişkidir.

İşlenmiş ürünlerin dış ülkelere satılması konusunda olduğu gibi, sermaye ihracı konusunda da mücadele, özellikle Birleşik Amerikayla İngiltere arasında sürmektedir.

Bunu görmek için, herhangi bir ekonomi gazetesine ya da işlenmiş ürün ve sermaye ihracı konularını işleyen herhangi bir belgeye bakmak yeter.

Güney Amerika, Çin, eski emperyalist devletlerin sö-

mürge ve dominyonları, mücadelenin sürdüğü başlıca alanlardır.

Bu mücadelede terazinin kefesi, açıkça Amerika Birleşik Devletleri'nden yana ağır basmaktadır. Bu uzlaşmaz çelişkinin yanında, Amerika ile Japonya, Almanya ile Japonya, Almanya ile Fransa, Fransa ile İtalya, ve İngiltere ile Fransa arasında varolan ve herşeye rağmen oldukça önemli başka uzlaşmaz çelişkiler de bulunmaktadır.

Bunalımın derinleşmesinin, hammadde sürümüyle sermaye ihracı konularındaki mücadeleye de yansıyacağına ve bu mücadelenin aydan aya ve günden güne keskinleşeceğine hiç şüphe yoktur.

Bu mücadelede kullanılan silahlar şunlardır : gümrük politikası, damping, ucuz kredi, güçlerin tek elde birleştirilmesi, yeni siyasal ve askerî ittifaklar kurulması, hızlı silahlanma, emperyalist savaş kışkırtıcılığı ve son olarak da savaş.

Bunalımın bütün üretim dallarına yayıldığını belirtmiştim.

Bununla birlikte bunalımın etkilerinin görülmediği bir sanayi dalı vardır: savaş sanayisi. Bu sanayi dalı, bunalımdan etkilenmemekte ve gelişmesini sürdürmektedir. Burjuva devletleri durmaksızın silahlanmaktadırlar.

Niçin?

Elbette konuşmak için değil, savaşmak için!

Çünkü emperyalizm için, savaş daima gereklidir. Savaş, dünyayı paylaşmanın, yeni pazarlar elde etmenin, hammadde kaynaklarına el koymanın ve sermaye için yeni etki alanları yaratmanın tek yoludur.

Bu atmosfer içinde sürdürülen sözde barışçılık can çekişmekte, Cemiyet-i Akvam parçalanmaktadır.

Ard arda gelen *silahsızlanma önerileri,* iflas etmektedir. Denizde silahlanmanın sınırlandırılması için düzenlenen konferanslar, silahlanma ve donanmaların güçlendirilmesi amacıyla düzenlenen konferanslara dönüşmektedir.

Bu, savaş olasılığının giderek artması ve hızlanması demektir.

Sosyal demokratlar, barış ve kapitalizmin barışçı yollardan gelişmesi konularında palavra sıkabilirler. Almanya ve İngiltere'de sosyal demokratların iktidarda bulunması, barışçılık perdesi arkasında yeni savaşların kışkırtılmasından başka birşey değildir.

b) Savaştan yenik ve galip çıkan ülkeler arasındaki uzlaşmaz çelişkiler, tarafların karşılıklı olarak birbirlerini suçlamasına ve daha tehlikeli durumlar yaratılmasına kadar varmaktadır.

Yenik ülkelerden sözederken özellikle Almanyayı kastediyorum.

Bunalımın ortaya çıkardığı sorunların sadece borçlu değil aynı zamanda ihracatçı bir ülke olan Almanya'nın üzerindeki baskıları daha da arttıracağı açıktır.

Savaşı kazananlarla Almanya arasındaki ilişkiler, tepesini, ellerinde Young Planı * ve üzerinde «ödeyiniz» yazılı bir pankart taşıyan Amerika, Fransa ve İngiltere gibi devletlerin oluşturduğu, tabanını ise son gücüne kadar ezilmiş ve yükümlülüklerini yerine getirmek için varını yoğunu vermek ve milyonlar ödemek zorunda bırakılan Almanya'nın oluşturduğu bir piramide benzetilebilir.

Bütün bunların tek bir adı vardır: «Locarno ruhu»**

Dünya kapitalizmi durumun saçmalığını hala kavramış değil!

Alman kapitalizmi, önümüzdeki on yıl içinde savaştan galip çıkanlara yirmi milyar mark ödemek zorunda-

---

* **Young Planı** : Müttefiklerarası komisyon'un 7. Haziran 1929'da Pariste imzaladığı plan. Bu plan, Birinci Dünya Savaşından sonra Almanya'nın ödemesi geerken savaş tazminatıyla ilgili Dawes planının yerini aldı. 7. Mayıs. 1930'da yürürlüğe giren Young planı'da Dawes planı gibi uygulanmadı.

** **Lucarno** : 1925 yılında Fransa, Belçika, İngiltere, Almanya ve İtalya arasında barışın sürdürülmesi konusunda imzalanan anlaşma.

dır. Oysa biri kendi burjuvazisinin, ötekisi ise yabancı burjuvazininki olmak üzere iki kat bir sömürü altında inleyen Alman proletaryasının, bu yirmi milyarın kendisinden sızdırılmasına izin vereceğini sanmak delilik olur. Bu olay, büyük ayaklanmaları ve savaşları da zorunlu olarak beraberinde getirecektir.

Fransız ve Alman politikacıları istedikleri kadar bu mucizeye inansınlar.

Biz, Bolşevikler, mucizeye inanmayız.

c) *Emperyalist devletlerle sömürge ve boyunduruk altında yaşayan ülkeler arasındaki uzlaşmaz çelişkiler giderek keskinleşmektedir.*

Zamanla büyüyen ekonomik bunalım, hammadde pazarlarını ve başlıca sürüm alanlarını oluşturan sömürge ve boyunduruk altındaki ülkelere karşı uygulanan emperyalist baskının artmasından başka bir sonuç doğurmayacaktır. Gerçekten de, bu baskılar günden güne artarak en son sınırına varmıştır.

Çünkü, bugün Avrupa burjuvazisinin, Hindistan'da Çin Hindi'nde, Polinezya'da * ve Kuzey Afrika'daki sömürgeleriyle savaş durumunda olduğu bir gerçektir.

«Bağımsız» Çin'in *etki alanlarına* bölündüğü ve birbirleriyle savaşarak Çin halkını ezen karşı devrimci Kuomintang generallerinin, emperyalist efendilerinin emirlerini uygulamaktan başka birşey yapmadıkları da bir gerçektir. Çin'deki SSCB elçiliklerinin «barış ve düzeni» bozdukları masalının içyüzü de artık ortaya çıkmıştır. Çünkü ne güney ne de Orta Çin'de artık tek bir elçiliğimiz kalmamıştır. Buna karşılık İngiltere, Japonya, Almanya, Birleşik Amerika ve daha birçok ülkenin elçilikleri Çin'de görev yapmaktadırlar. Alman, İngiliz ve Japon askerleri

---

* **Polinezya** : Avustralya, Melanezya ve Mikronezya'nın doğusundaki adalar topluluğu (Yeni Zelanda, Tonga, Cook, Ellice, Phoenix, Sporades vb.).

savaşan Çin'li generallerin yanında askerî danışman olarak bulunmaktadır.

Hayır, uzunca bir süredir Çin'de SSCB elçiliği bulunmamaktadır.

Buna karşılık, İngilizler, Amerikalılar, Almanlar ve Çekoslovaklar tankları, topları, uçakları ve hertürlü silahlarıyla Çin'de bulunmaktadırlar.

Peki?

Barış ve düzen yerine Güney ve Orta Çin'de şimdilik savaşların en acımasızı ve en yıkıcısı sürdürülmektedir. Avrupa ve Amerika'nın *uygar* devletleri bu savaşı bilim ve para yönünden desteklemektedirler.

Bu, kapitalist ülkelerin «uygarlaştırma misyonunu» sergileyen acı bir tablodur.

İnsan bu tabloyu seyrederken, Bolşevik'lerin buna bir katkıda bulunup bulunamayacaklarını kendi kendine sormaktadır.

Emperyalistlerin bütün bu haksızlıklara birgün son vereceklerini düşünmek gülünçtür.

Çin'in işçi ve köylüleri bu haksızlıklara kendi sovyetler'ini ve Kızıl Orduları'nı kurarak karşılık verdiler.

Çin'de bir Sovyet yönetimi kurulduğu yolunda söylentiler dolaşmaktadır.

Söylentiler doğruysa, buna şaşmamak gerekir.

Çünkü Çin'i tümüyle yıkılmaktan ve yoksulluktan kurtaracak olan sovyetler'den başka birşey değildir.

Hindistan, Çin Hindi, Polinezya, Afrika vb. ülkelerde zaman zaman bağımsızlık savaşı niteliği kazanan devrimci hareketlerin çoğalması hiçbir kuşkuya yer bırakmamaktadır.

Burjuva baylar, bu hareketleri kan ve ateşle boğabileceklerini, süngü gücüyle ve Gandi gibi adamların yardımlarıyla buralarda tutunabileceklerini sanmaktadırlar.

Oysa, açıktır ki, süngüler pek bir işe yaramaz.

Çarlık yönetimi de bir zamanlar süngü gücüyle egemenliğini sürdürmek istemişti. Sonunun ne olduğunu

herkes bilir. Gandi gibi adamlara gelince : Çarlık Yönetimi'nin elinde bunlardan sürüyle vardı. Bunlar, türlü yaradılıştaki liberal uzlaşmacılardır, düzensizliği ve kargaşayı sürdürmekten başka bir işe yaramazlar.

d) Burjuvazi ile proletarya arasındaki uzlaşmaz çelişki giderek keskinleşmektedir.

Bunalım, işçi sınıfına uygulanan baskıyı arttırmak olanaklarını şimdiden sağlamıştır. Üstelik, yeni bir kapitalist rasyonalizasyonu da bugünden oluşturmuştur. Sonuç olarak işçi sınıfının durumu gittikçe kötüleşmekte, işsizlik artmakta, işsizler ordusu kalabalıklaşmakta ve gerçek ücretler durmadan düşmektedir.

Bu koşullar altında, devrimci hareketin hız kazandığını ve işçileri yeni sınıf mücadelelerine iten sınıf çatışmalarının geliştiğini görmek, şaşırtıcı değildir.

Bu durum, sosyal demokrat düşlerin işçi kitleleri arasında yıkılması ve silinmesi sonuçlarını doğurdu.

Grev kıran, lokavt düzenleyen, işçileri kurşunlayan sosyal demokratların iktidarda bulunması, *sanayi demokrasisini* gerçekleştirme ve *sanayi dünyasını barışçı yöntemlerle* örgütleme konularında verdikleri sözlerin işçilerin kulaklarında alaylı bir biçimde çınlayan yalanlardan başka birşey olmadığını kanıtlamıştır.

Acaba bugün hâlâ sosyal faşistlerin yalanlarına kanan işçiler var mıdır?

1 Ağustos 1929'da, «savaş tehlikesine» ve mart 1930'da «işsizliğe karşı» düzenlenen gösteriler, işçi sınıfının en yiğit unsurlarının sosyal faşistlere sırtlarını döndüklerini göstermektedir.

Ekonomik bunalım, işçiler arasında, sosyal faşist düşlere yeni bir darbe indirecektir. Bunalımın yol açacağı ve ortaya çıkaracağı yıkıntılardan sonra *her emekçinin* sınıf işbirliği yoluyla zenginleşebileceğine inanacak tek bir emekçi bulunmayacaktır.

Bunalım, «demokratik» toplumlarda bu tür saçmalıklara kesinlikle son verecektir. İşçi kitlelerinin sosyal de-

mokrasiyi bırakmaları onların komünizme bağlılıklarının bir ifadesidir.

Ve olaylar bunu kanıtlamaktadır.

Komünist Partisi ile uyumlu olarak çalışan sendikaların gelişmeleri, Komünist Partisi'nin seçimlerde elde ettiği başarılar, komünistlerin yürüttüğü grevler, bu grevlerin siyasal bir nitelik kazanması, komünist işçi kitlelerinin işçi sınıfı içinde olumlu yankılar uyandıran gösterileri, bütün bunlar bize işçi kitlelerinin kapitalizme karşı açılan savaşı sürdürebilecek ve birlikte özgürlük mücadelesine girişilebilecek ve arkasından gidilebilecek tek parti olarak Komünist Partisi'ni gördüklerini kanıtlamaktadır. Kitlelerin komünizme dönmesi bununla açıklanabilir.

Kardeş Komünist Partilerinin, geniş işçi yığınlarının partisi durumuna gelmelerinin güvencesi burada yatmaktadır.

Ama, komünistlerin mücadele koşullarını tanıması ve bunları akılcı bir biçimde kullanmayı bilmesi gerekir.

İşçi sınıfı içinde sermayenin bir ajanı olan sosyal demokrasiye karşı amansız bir savaş sürdüren Komünist Partiler, sosyal demokrasinin değirmenine su taşımaktan başka birşey olmayan «Leninizm'den sapmalar» la mücadele ederek doğru yolda olduklarını gösterdiler. Bu yoldan ayrılmayacaklarına olan inancım tamdır.

Çünkü işçi sınıfının kazanılması ve başarı şansı yüksek bir proletarya mücadelesini hazırlayacak düzeye gelinmesi ve Komünist Enternasyonal'in etkinliğinin ve otoritesinin artması buna bağlıdır.

Ekonomik bunalımın ortaya çıkardığı çelişkilerin en son sınırına vardığı kapitalist dünyanın durumu budur.

Bütün bu olgular bize neyi açıklamaktadır?

Kapitalizmin dayanma gücünün artık tükendiğini.

Devrimci hareketin giderek güçleneceğini.

Dünya'ya egemen olan ekonomik bunalımın birçok ülkede siyasal bunalıma dönüşmek üzere olduğunu.

Bu da, burjuvazinin iç politikada faşist yöntemlere

baş vurarak ve sosyal demokrasi de dahil olmak üzere tüm gerici güçleri seferber ederek bir çıkış yolu arayacağı;

İkinci olarak burjuvazinin içinde bulunduğu güç durumdan kurtulmak için SSCB'ne karşı emperyalist bir mücadele savaşı açmayı düşüneceği;

Son olarak da, kapitalizmin sömürüsünü ve savaş tehlikesini önlemek için çaba gösteren proletaryanın kurtuluş yolunu devrimde arayacağı anlamlarına gelmektedir.

III

SSCB İLE KAPİTALİST DEVLETLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER

a) Dünya kapitalizminin kendi içindeki uzlaşmaz çelişkiden sözetmiştim. Bunun dışında sözedilmesi gereken bir başka uzlaşmaz çelişki daha vardır.

Bu da, SSCB ile kapitalist dünya arasındaki uzlaşmaz çelişkidir.

Bu uzlaşmaz çelişkinin kapitalist düzenin ayrılmaz bir bölümünü oluşturmadığı bir gerçektir.

Bu tamamen, kapitalizmle, sosyalizmin inşa edilmekte olduğu ülkeler arasında varolan bir uzlaşmaz çelişkidir..

Bu durum, kapitalizmin çökmesi sürecinin sosyalizm tarafından hızlandırılmasını engellemez. Tam tersine, kapitalizmin çelişkilerinin daha da keskinleşmesini, onların daha da yoğunlaşmasını ve kapitalizm için ölüm ya da kalım demek olan birçok sorunun ortaya çıkmasını sağlar.

Bütün bu nedenlerden dolayı burjuvazi kapitalizmin çelişkileri derinleştikçe gözlerini SSCB'ne çevirmektedir.

Kapitalizmin kendi yapısında bizzat varolan çelişkinin, hatta tüm çelişkilerin, SSCB'nin sırtından indirilmesinin bir yolu yok mudur? O sovyetler ülkesi SSCB'ki, devrimin kalesi olmuş, sadece onun varlığı işçi sınıfının ve sömürgelerin ayaklanmalarına olanak açmış, yeni bir savaşın önüne geçmiş, kapitalistlerin büyük Rusya pazarlarına egemen olmasını ve böylece yeni bir dünyanın

yaratılmasına set çekmiştir. Özellikle ekonomik bunalım döneminde bu pazar, burjuvazi için çok gerekliydi.

Bu durumun bir sonucu olarak, SSCB'ne karşı, ekonomik bunalım derişleştikçe güç kazanacak, tümüyle maceracı bir müdahale politikası eğilimi ortaya çıkaracaktır.

Bu politikanın en kararlı şampiyonu, «Avrupa Birliği» düşüncesinin ve Kellog Paktı'nın * yurdu ve militarist ülkelerin en militaristi olan Fransa, burjuva Fransası'dır.

Ama müdahale iki yanı keskin kılıçtır. Burjuvazi bunu çok iyi bilir.

Müdahale, çarpışmasız ve SSCB'nin ezilmesiyle sonuçlanırsa, burjuvazi bunun çok iyi olacağını düşünür. Ama, ya bir de kapitalistlerin bozgunuyla sonuçlanırsa, işte ozaman ne yapmalı?

Aslında kapitalistlerin bozgunuyla sonuçlanan bir müdahalede bulunulmuştu. Bolşevikler'in güçsüz olduğu bir dönemde girişilen bu müdahale kapitalistlerin bozgunuyla sonuçlandığına göre, ikincisinin de aynı akıbete uğramaması için kesin bir güvence varmıdır? Çünkü herkes açıkça bilmektedir ki, Bolşevikler bugün gerek ekonomik gerekse politik ve askerî bakımdan, birinci müdahalenin yapıldığı döneme göre çok daha güçlüdürler.

Kapitalist ülke işçileri böyle bir durum karşısında nasıl bir tavır alacaklardır? SSCB'ne karşı girişilmek istenen müdahaleyi engellemeye çalışacaklar, hatta buna karşı mücadele edeceklerdir. İşçiler, kapitalizmi arkadan vurma olanağına bile sahiptirler. Öyleyse, ekonomik anlaşmalar yapmak, karşılıklı çıkarlara daha uygun değil midir?

Bolşevikler'in kendileri de bu politikaya karşı çıkmazlar. SSCB ile ilişkileri barışçı bir çizgide sürdürmek

---

* **Kellog Paktı :** Altmış ülkenin savaşı kanun dışı saydığını belgeleyen Briand — Kellogg anlaşması (Ağustos, 1928). Fransız Bakan Aristide Briand ile ABD Dışişleri Bakanı Frank Billings Kellogg tarafından imzalanmıştır.

isteyen kapitalist değerlendirmenin kaynağını burada aramak gerekir.

Bu yüzden, karşıt yönlerde hareket eden iki eğilim ve iki faktörle karşı karşıyayız.

SSCB ile kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilere son vermeyi ve SSCB'ni durmadan buna kışkırtmayı öngören bir politika yürürlüktedir. Bu politika, bir yandan da, oldukça etkili biçimde ve gizlice bir müdahale hareketi hazırlamaktadır SSCB'ne karşı.

1 — Bu faktörler SSCB'nin uluslararası durumunu tehlikeye atmaktadır. Muhafazakar İngiliz Hükümeti'nin SSCB ile bozuşması, Doğu Çin Demiryolları'nın Çin militaristlerinin eline geçmesi, SSCB'nin mali bakımdan abluka altına alınması, başta papa olmak üzere tüm papazların SSCB'ne karşı bir tür haçlı savaşı açmaları, *Lena altın madenlerinde* çalışanlar olayında olduğu gibi, yabancı devletlerin ajanlarınca düzenlenen sabotajlar, Polonya'da SSCB temsilcisine karşı yapılan saldırı, ihracatımızın engellenmesi (Birleşik Devletler, Polonya vb.) bununla açıklanabilir.

2 — Proletarya dayanışması ve kapitalist ülke işçilerinin SSCB'ni desteklemeleri, SSCB'nin politik ve ekonomik gücünün artması, sovyet iktidarının ısrarla izlediği barışçı politika... İşte SSCB'nin uluslararası durumunu güçlendiren faktörler bunlardır. Doğu Çin Demiryolu çatışmasında kazandığımız başarıyı, İngiltere ile ekonomik ilişkilerimizin yeniden başlamasını, kapitalist ülkelerle olan ekonomik ilişkilerimizin gelişmesini vb. bunlarla açıklamak gerekir. SSCB'nin uluslararası durumu bu iki faktör arasındaki çatışma tarafından belirlenmiş oluyor.

b) Burjuva devletleriyle aramızdaki ekonomik ilişkilerde çıkan başlıca engel, borçlar sorunudur. Borçlar sorununun kapitalistlerin ileri sürdükleri kanıttan çok, saldırgan unsurların müdahale propagandaları için kullandıkları bir bahane olduğu kanısındayım.

Bu alandaki politikamız çok açık ve inceden inceye düşünülmüştür.

Savaş öncesi borçlardan bir bölümünü, bize kredi verilmesi şartıyla, kredinin ek faizi sayarak ödemeye hazırız.

Borcu bir tek şartla ödeyebiliriz. O da bu şarttır. Bu konuda elimizden daha başka birşey gelmez.

Bu borçların devrimin yıktığı çarlık yönetimine verildiği bilinmiyor mu? Çarlık yönetiminin bu konudaki yükümlülüklerinden Sovyetler sorumlu tutulabilir mi?

Uluslararası hukuktan, uluslararası yükümlülüklerden dem vuruluyor. O halde «müttefik baylar» hangi uluslararası hukuka göre Besarabyayı SSCB'den koparark romenlere verdiler?

Hangi uluslararası yükümlülüklere dayanarak, kapitalistler ve Fransa, İngiltere, Amerika ve Japonya hükümetleri SSCB'ne saldırdılar ve ülkeyi üç yıl boyunca yakıp yıkarak yağmaladılar?

Uluslararası hukuk ve uluslararası yükümlülükler bunlarsa, eşkiyalık nedir?

«Müttefik baylar» bu tür barbarlıkları desteklemekle uluslararası hukuk ve anlaşmalara destek olma olanaklarını yitirdiler.

Kapitalistlerle SSCB arasında normal ilişkilerin kurulmasını bolşevik propagandasının engellediği söyleniyor. Burjuva baylarımız, bu propagandanın zararlı etkilerinden korunmak amacıyla kendilerini «karantinaya» aldılar, çevrelerini «dikenli tel» ile sardılar. Polonyaya, Romanyaya ve Finlandiyaya kendilerini koruma şerefini bahşettiler.

Almanya'nın, bu «karantina ve dikenli tel» boyunca muhafızlık görevi alamadığı için küskün olduğu bile söylenenler arasındadır. Propaganda konusunda sürdürülen bu tür gevezeliklerin, «normal ilişkilerin» kurulması ile ilgili bir kanıt olmaktan çok müdahale yanlılarınca ileri sürülen bahaneler olduğunu söylemeye gerek bile yok.

Bir ülkenin koşulları, bolşevik fikirlerin gelişmesine elverişli olduğu zaman, bu ülkenin gülünç olmak istemeyen insanları, bu fikirlere karşı kendilerini korumak için hiçbir yola başvurmazlar.

Çarlık ta bolşevizmin önüne engeller koyuyordu. Ama herkesin bildiği gibi bunlar, bir işe yaramadı. Çünkü bolşeviklik dışardan değil halkın kendi içinden filizlenir. Çin, Hindistan ve Çin Hindi kadar kendilerini rus bolşevizmine karşı korumuş iyi ülke yoktur.

Peki sonuç ne oldu?

Bolşeviklik, oralarda da kök saldı ve oralarda da gelişecek. Konulan tüm engellere rağmen. Çünkü bolşevizm için elverişli koşulların bulunduğu gizlenemez.

Rus Bolşevikleri'nin propagandası bu koşullara ne ekleyebilir?

Kapitalist baylar, şu ya da bu biçimde, ekonomik bunalımlara, kitlelerin yoksullaşmasına, işsizliğe, çok düşük ücretlere, işçilerin sömürülmesine karşı kendilerini koruyabilselerdi, durum kuşkusuz başka olurdu ve bolşevik hareketlerle karşılaşmazlardı. Ama bütün reziller kendi güçsüzlüklerini, Bolşevik propagandasını bahane ederek örtmeye çalışıyorlar.

Başlıca engeli, bizim sosyalist düzenimizin, sovyet düzenimizin «*kulaklara*» karşı sürdürdüğümüz mücadelemizin, dine karşı propagandamızın, sabotajcı ve karşı devrimci bilginlere karşı mücadelenin, Bessedowski, Salomon'lar, Dimitriyevski'ler ve benzerlerinin ülkeden sürülmelerinin oluşturduğu bile ileri sürülmektedir.

Bu gerçekten de gülünç.

Sovyet düzeni, galiba bu bayların hoşuna gitmiyor.

Kapitalist düzen de bizim hoşumuza gitmiyor.

Milyonlarca işçi yoksulluk içinde yaşar ve açlıktan ölürken, bir avuç insanın masallardaki gibi bir hayat sürdüklerini bilmek bizim hoşumuza gitmiyor.

Başkalarının içişlerine karışmamayı kabul ettiğimiz

şu günlerde bu sorunun peşinin bırakıldığı açıkça görülmüyor mu?

Kamulaştırma, *kulaklar* ve sabotajcılarla mücadele, dine karşı propaganda vb. bütün sovyet işçi ve köylülerinin anayasal haklarıdır. Bu anayasayı tamı tamına uygulamak zorundayız. Bu anayasayı kabul etmek istemeyenler dünyanın istedikleri yerine gitmekte özgürdürler.

Bessedowski, Salomon, Dimitriyevski ve ötekilere gelince: onları devrime zararlı, bozuk bir eşya gibi sokağa atmaya devam edeceğiz. Bırakalım, süprüntülere özel bir düşkünlüğü olanlar, onları kendilerine bayraktar yapsınlar.

Devrimimizin değirmen taşları iyi çalışır, deliceyi, Sovyetler'e yararlı olan tahıldan ayırdedebilir.

Fransa'da Paris burjuvazisi arasında bu çürük malın isteklisi çokmuş! Hiç durmasınlar, ithal etsinler. Bu yüzden belki de Fransa'nın dış ticaret dengesi bozulacak. Bu da burjuva bayları endişelendiriyor. Kendi bilecekleri iş. Fransa'nın işlerine burnumuzu sokmuş olmayalım. SSCB ile öteki ülkeler arasında normal ilişkilerin kurulmasını engelleyen gümrük korunması tedbirleri sorunları işte böyle ortaya çıkıyor. Tedbirlerse, Sovyetler'e karşı yürütülen propagandanın bahanesi olarak kullanılan sahte tedbirlerdir.

Bizim politikamız, barış ve tüm ülkelerle ekonomik ilişkilerin yeniden başlaması ilkeleri üzerine kuruludur.

Bu politika, daha şimdiden birçok ülke ile ilişkilerin normalleşmesi, ticaret anlaşmaları imzalanması gibi sonuçlar vermiştir.

Bu politika daha şimdiden, SSCB'nin Kollog Paktı'na katılmasına, ünlü Kellog Protokolü'nün Polonya, Romanya, Letonya vb. ile imzalanmasına, Türkiye ile bir dostluk ve saldırmazlık anlaşması imzalanmasına olanak sağlamıştır.

Bu politika, son olarak tüm kışkırtmalara rağmen savaşın dışında kalmamızı sağladı.

Bütün gücümüz ve olanaklarımızla bu barış politikasını sürdüreceğiz. Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok.

Kimseye de bir karış toprak vermeyiz.

İşte bizim dış politikamız budur.

Sorun, bu politikayı Bolşevikler'e özgü inatla sürdürmektir.

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYALİST DÜZENİN GÜÇLENEN ATILIMI VE SSCB'NİN İÇ DURUMU

Şimdi de SSCB'nin iç durumuna bakalım.

Ekonomik bunalımın egemen olduğu ve *işsizliğin giderek arttığı* kapitalist ülkelerde olan bitenlerin aksine ülkemizin iç durumu memnunluk vericidir. *Ulusal ekonomimiz* gelişmekte ve işsizlik giderek azalmaktadır.

Büyük sanayi genişlemiş ve gelişme hızı artmıştır.

Ağır sanayi ilerlemiş, üretimin sosyalleştirilmesinde önemli yol alınmıştır. Tarımda yeni bir güç ortaya çıkmıştır: *kolhozlar ve sovhozlar.*

İki yıl önce tahıl üretiminde bir bunalım geçirdik. Bu bunalımın üstesinden gelebilmek için öncelikle özel kuruluşlar üzerinde baskı yapabilmek için tahıl stoklama kampanyası açmak zorunda kaldık. Bugün bütün işler, *kolhoz lar ve sovhozlar* ile yürütülmektedir. Buğday sorununa da çözülmüş gözüyle bakabiliriz.

Köylü kitleleri, kesin olarak *kolhozlara* yönelmiştir. *Kulakların* direnişi kırılmış, SSCB'nin iç durumu pekişmiştir.

SSCB'nin iç durumunun genel görünüşü budur.

Şimdi somut verileri birer birer ele alalım.

a) 1926—1927'de, yani XV. Parti Kongresi'nin yapıldığı sırada, orman işletmeciliği, balık avcılığı vb. de dahil olmak üzere tarımsal üretim 12.370 milyon savaş öncesi rublesine ulaşıyordu. Bu da, savaş öncesi düzeyinin % 106.6'sı demekti.

Bir sonraki yıl, yani 1927—1928'de bu üretim oranı % 107.2 ye yükseldi. 1928-1929'da % 109.1 e ulaştı. İçinde bulunduğumuz 1929—1930 dönemindeki genel gidişe bakılırsa, savaş öncesi düzeyine oranla % 113—114 e ulaşacağız. Bu durumda kırsal ekonomi yavaş ta olsa sürekli bir ilerleme içindedir.

1926—1927 döneminde, yani XV. Parti Kongresi döneminde, değirmencilikte dahil olmak üzere toplam büyük ve küçük sanayi, 8.641 milyon savaş öncesi ruble düzeyinde bir üretim sağlamıştı. Bu da savaş öncesi düzeyine göre % 102.5 ti. Ertesi yıl, yani 1927—1928'de bu üretim % 122 ye, 1928—1929'da % 142.5 e ulaştı. İçinde bulunduğumuz 1929—1930 döneminde sanayinin genel gelişimine bakılırsa, % 180'e ulaşmayı bekliyoruz.

Sanayi üretimimiz, şimdiye kadar hiçbir yerde görülmemiş bir biçimde hızla artmaktadır.

b) 1926—1927'de, yani XV. Parti Kongresi döneminde, demiryollarında taşınan ürünler 81.7 milyar ton/kilometreye ulaşıyordu. Bu, savaş öncesinin düzeyine oranla % 127 idi. Ertesi yıl, yani 1927—1928'de bu oran % 134.2 ye, 1928—1929'da % 162.4 e yükseldi. İçinde bulunduğumuz 1929—1930 döneminin elimize ulaşan verilerine göre savaş öncesi düzeyine oranla % 193 ün altına düşmeyecek.

Bu raporda söz konusu edilen 1927—1928 döneminden bugüne kadar geçen süre içinde demiryollarımız 76-80 bin km. uzamıştır. Bu savaş öncesi duruma göre % 136.7 oranında bir artış demektir.

c) Ticaret alanında, 1926—1927 yılı için 100 (31 milyar ruble) sayısını esas alırsak, 1927—1928'de bu oran % 124.6, 1928—1929'da % 160.4 tür.

1929—1930 döneminin elimize ulaşan verilerine göre, bu oran % 202 ye, yani 1926—1927 döneminin iki katına ulaşacaktır.

d) Bütün kredi kuruluşlarımızın bilanço dengesini 1 Ekim 1927 itibarıyla 100 (9.173 milyon ruble) sayısını esas alırsak, bu denge 1 Ekim 1928'de % 141 e, 1 Ekim 1929'da % 201.1 e, yani 1927 yılı düzeyinin iki katına ulaşmıştır.

e) 1926—1927 dönemi *devlet bütçesini* 100 (6.371 milyon ruble) olarak kabul edersek, bütçemiz 1927—1928 döneminde % 125.5 e, 1928-1929 döneminde % 146.7 ye, 1929—1930 döneminde % 204.4 e (12,605 milyon ruble), yani 1926—1927 düzeyinin iki katına erişmiştir.

f) 1926—1927 döneminde, dış ticaretimiz (ihracat ve ithalat) savaş öncesine oranla % 47.9 du. 1927—1928'de % 56.8 e, 1928—1929'da % 67.9 a erişti. 1929—1930'da elimize ulaşan verilere göre, savaş öncesi düzeyinin % 80 ine ulaşacaktır.

g) Özet olarak, rapora konu olan süre içinde (1926-1927 sabit fiatlarına göre) ulusal gelirdeki artış şöyledir :

1926—1927 döneminde ulusal gelir *Gosplan'a* (Devlet Planı) göre 23.127 milyon rubleydi. Bu, 1927—1928'de % 9.8. lik bir artışla 25.396 milyon rubleye, 1928—1929'da % 12.6 lık bir artışla 28.596 milyon rubleye yükselmiştir. 1929—1930 döneminin bize ulaşan verilerine göre ulusal gelir, 34 milyon rublenin altına düşmeyecektir. Bu yıl % 20 lik bir artış öngörülmektedir.

Sonuç olarak, raporumuzun ele aldığı üç yıllık süre içinde yıllık artış oranı % 15 i aşmıştır. Birleşik Devletler'de, İngiltere'de ve Almanya'da ulusal gelirdeki artışın yılda % 3-8 i geçmediği gözönüne alınırsa SSCB'ndeki ulusal gelir artışının rekor düzeyde olduğunu kabul etmek gerekir.

II

SANAYİLEŞMEDE KAZANILAN BAŞARILAR

Ulusal ekonomimiz, konjoktür yasalarına göre değil. belli bir doğrultuda gelişmektedir. Bu doğrultu, sanayileşmedir.

Sanayinin. ekonominin genel süreci içindeki gerçek değerini kabul ettik ve bir tarım ülkesi olan yurdumuzu sanayi ülkesine dönüştürmeye çalışıyoruz.

a) Bir bütün olarak sanayi ve ekonomi arasındaki ilişkilerin dinamizmi, sanayinin toplam üretim içindeki önemi açısından aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Savaş öncesi döneminde, sanayinin toplam ulusal üretim içindeki payı % 42.1 iken, kırsal ekonominin payı % 57.9 du.

1927—1928'de sanayinin payı, % 45.2 ye yükseldi. Aynı süre içinde kırsal ekonominin payı % 54.8 e düştü. 1928—1929'da sanayinin payı % 48.7 ye yükseldi. Aynı süre içinde kırsal ekonominin payı % 51.3 e düştü.

1929—1930 döneminin elimizdeki verilerine göre, sanayinin payı % 53 ün altına düşmeyecek, kırsal ekonominin payı ise % 47 olacaktır.

Bu, sanayi üretiminin giderek tarım üretimine egemen olduğu ve bir *tarım ülkesinin sanayi ülkesine dönüşmesinin* arefesinde olduğumuz anlamına gelmektedir.

b) Sanayinin bu üstünlüğü ticaret dengesinde de görülmektedir.

1926—1927'de sanayi mallarının ticaret dengesindeki oranı % 68.8 iken, tarım mallarının oranı % 31.2 idi. 1927—1928'de sanayi mallarının oranı % 71.2 iken, tarım mallarının oranı % 28.8 oldu.

1928—1929'da sanayi mallarının oranı % 72.4 iken, tarım mallarının oranı % 27.6 oldu. 1929—1930 yılının elimizdeki verilerine göre, sanayi mallarının payı % 76 ya yükselirken, tarım mallarının payı % 24 e düşecektir.

Kırsal ekonominin özellikle elverişli olmayan bu durumu, bu kesimin ürettiği malların alım-satım kâbiliyeti-

nın düşüklüğünü göstermektedir. *Sovhozlar* ve *kolhozlar* temeli üzerine örgütlenen kırsal ekonomi geliştikçe bu durumunda değişeceği açıktır.

c) Ama genel olarak sanayinin bu gelişimi, sanayileşme yolundaki ilerlemenin tam bir görünümünü vermez. Bu görünümü tam olarak elde edebilmek için ağır ve hafif sanayiler arasındaki birbiriyle bağıntılı dinamizmin oluşturulması zorunludur.

Sanayileşme hızını ve sanayileşmede kazanılan başarıları açıklayacak gösterge, üretim araç ve gereçleri üretimine toplam sanayi üretimi içinde verilen önem olmalıdır.

Üretim araçları üretiminin, toplam sanayi üretimindeki payı, 1927—1928'de % 27.2 iken, tüketim maddelerinin üretiminin payı % 72.8 di.

1928—1929 da üretim araçları üretiminin payı % 28.7 iken, tüketim maddeleri üretiminin payı % 71.3 idi.

1929—1930 döneminde elimizdeki verilere göre, üretim araçları üretiminin payı % 32.7, tüketim maddeleri üretiminin payı ise % 67.3 olacaktır.

Şimdi, sanayinin tüm ana dallarını elinde tutan Ulusal Ekonomi Yüksek Konseyi'nin planına bağlı üretimi inceleyecek olursak, üretim araçları üretimi ile tüketim maddeleri üretimi arasındaki bağıntının daha duyarlı olduğunu görürüz. 1927—1928'de üretim araçları üretiminin tüketim maddeleri üretimine olan oranı, % 57.3 e karşı % 42.7 dir.

1928—1929'da % 55.4 e karşı % 44.6 ya ulaşmıştır.

1929—1930'da eldeki verilere göre % 52 ye karşı % 48'in altına düşmeyecektir.

Ekonomimiz, sanayileşme, sağlamlaşma ve ağır sanayinin yaygınlaşması yolunda gelişecektir..

Bu, kalkındığımızı ve ekonomik bağımsızlığımızın temeli olan ağır sanayimizi geliştirmekte olduğumuz anlamına gelir.

III

SOSYALİST SANAYİNİN EGEMEN DURUMU VE ATILIMININ HIZI

Sanayileşme, gelişmekte olan ulusal ekonomiye damgasını vurmuştur.

Ama biz, sanayileşmiş olmak için sanayileşmiyoruz. Ülkenin sanayileşmesi gerekiyorsa, sanayinin *sosyalist biçimlerinin,* üretimin ve ticaretin *küçük burjuva* ve *kaptalist biçimlerine* üstünlüğünün sağlanması daha da gereklidir.

Sanayileşmemizin belirgin özelliği, belirgin bir *sosyalist* nitelik taşımasıdır. Bu sanayileşme, *sosyalleştirilmiş sanayi kesiminin* özel kesim üzerinde zaferini sağlamaktadır.

Sosyalleştirilmiş kesim ile özel kesimin yatırımları konusunda bir kaç rakam verelim :

a) Yatırımları kesimlere göre ayırırsak, aşağıdaki tabloyu elde ederiz.

Sosyalleştirilmiş kesimde

1926—1927	de	1.270	Milyon Ruble
1927—1928	de	1.614	» »
1928—1929	da	2.046	» »
1929—1930	da	4.275	» »

Özel ve kapitalist kesimde

1926—1927	de	63	Milyon Ruble
1927—1928	de	64	» »
1928—1929	da	56	» »
1929—1930	da	51	» »

Bu şu demektir :

İlk olarak, sosyalist kesimde yatırımlar, 1926 yılından beri hemen hemen üç katına çıkmıştır (% 335).

İkinci olarak, aynı dönemde, özel ve kapitalist girişimler ise, beşte bir oranında gerilemişlerdir (% 81).

Kapitalist ve özel girişimler iflâsa doğru gitmektedirler.

b) Şimdi, sanayinin genel üretimini kesimlerine göre incelersek, aşağıdaki tabloyu elde ederiz.

Sosyalleştirilmş kesimde

1926—1927	de	11.999 Milyon Ruble
1927—1928	de	15.389 » »
1928—1929	da	18.903 » »
1929—1930	da	24.740 » »

Özel ve kapitalist girişimler kesiminde

1926—1927	de	4.043 Milyon Ruble
1927—1928	de	3.704 » »
1928—1929	da	3.389 » »
1929—1930	da	3.310 » »

Bu şu demektir :

Önce, sosyalleştirilmiş sanayi kesiminin üretimi, üç yıllık süre içinde *iki katına* çıkmıştır (% 206.2).

Sonra da, özel ve kapitalist girişimler kesiminin gayri safi üretimi, aynı süre içinde *beşte bir oranında azalmıştır.* (% 18.9). Toplam sanayi üretimi değil de, sadece *büyük sanayi* üretimi ele alınırsa ve durum kesimlere göre incelenirse, aşağıdaki tabloyu elde ederiz. Bu tablolar, sosyalleştirilmiş kesimle özel ve kapitalist girişimler kesimi arasındaki bağıntıyı göstermektedir.

Sosyalleştirilmiş kesimin ağır sanayi içindeki gerçek değeri

1926—1927	de	% 97,7
1927—1928	de	% 98,6
1928—1929	da	% 99,1
1929—1930	da	% 99,3

Özel ve kapitalist girişimler kesiminin ağır sanayi içindeki gerçek değeri

1926—1927	de	% 2,3
1927—1928	de	% 1,4
1928—1929	da	% 0,9
1929—1930	da	% 0.7

Bu tablo, bize, kapitalist üretim biçiminin ağır sanayi içinde giderek yok olduğunu göstermektedir. Böylece, sa-

nayide kapitalist unsurlar mı sosyalizmi yenecek, yoksa sosyalizm mi kapitalist unsurları yenecek sorusunun cevabı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Hem de, sanayinin sosyalist biçimleri yararına. Bu sorun, kesin olarak bir çözüme bağlanmıştır, bir kez daha sözü edilmeyecektir.

c) Ulusal Ekonomi Yüksek Konseyi'nin plânına göre yürütülen devlet sanayisinin, raporda söz konusu olan süre içindeki gelişmesinin hızını bize gösteren veriler çok ilginçtir.

Sosyalist sanayinin 1926—1927 dönemindeki tüm üretimini 100 olarak kabul edersek, 1927—1928 de gayri safi üretim, % 127.4, 1928—1929 da % 158.6 olmuş ve 1929—1930 da % 209.8 e yükseleceği beklenmektedir.

Bu, Ulusal Ekonomi Yüksek Konseyinin denetimi altındaki sosyalist sanayinin üç yıllık süre içinde üretimini *iki katına* çıkardığı anlamına gelmektedir.

Şurasını kabul etmek gerekir ki, dünyada hiç bir ülke ağır sanayide bu denli hızla ilerlememiştir.

Bu mutlu durum bize, *Beş Yıllık Plânın 4 yıl içinde gerçekleştirilmiş* olduğundan söz etme olanağını vermektedir.

d) Kimi yoldaşlar «Beş Yıllık Plân hedeflerine 4 yıl içinde varılma» sözünü kuşku ile karşılıyorlar.

V. Sovyet Kongresince onaylanan «Beş Yıllık Plânımızın» bir çok yoldaş tarafından bir ütopya (hayal) olarak kabul edildiği yıllar çok uzakta değildir. «Beş Yıllık» sözünü duyar duymaz, saçları diken diken olan burjuva yazarlarının sözünü bile etmiyorum.

Beş Yıllık Plân uygulamasının ilk iki yılını incelediğimizde ne görüyoruz?

Bu inceleme bize, Beş Yıllık Plân hedeflerine 4 yılda varmakla kalmayıp, bazı sanayi dallarında bu süreyi 3 ya da 2.5 yıla indirebileceğimizi göstermektedir. Bu durum, oportünistlere akıl almaz gibi görünebilirse de, bu tartışma götürmez bir gerçektir.

Bu konuda bir yargıda bulunmayı size bırakıyorum.

«Beş Yıllık Plâna» göre, petrol üretiminin 1932—1933 yılları arasında 977 milyon rubleye ulaşması gerekliydi. Oysa 1929—1930 döneminde üretimin 809 milyon ruble olduğunu, yani 1932—1933 dönemi için «Beş Yıllık Plânda» öngörülen üretimin % 83 üne ulaştığını görüyoruz.

Gerçek, gözler önündedir. Petrol sanayisinde, Beş Yıllık Plân hedeflerine iki buçuk yılda varılmış olacaktır.

Turba üretimi, Beş Yıllık Plâna göre, 1932—1933 döneminde 122 Milyon rubleye ulaşması gerekiyordu. Gerçekte, daha 1929—1930 döneminde 115 Milyon rubleden fazlasına, yani 1932—1933 dönemi için öngörülen üretimin % 96 sına ulaştı. Bunun sonucu turba yataklarında, Beş Yıllık Plân iki buçuk yılda, ya da daha kısa bir sürede gerçekleştirilmiş olacaktır.

Beş Yıllık Plâna göre, *makina sanayisi üretimi*, 1932-1933 döneminde 2.058 Milyon rubleye ulaşmalıdır. 1929-1930 döneminde bu sanayi dalının üretimi, daha o zamanlar 1932-1933 dönemi için öngörülen rakamın % 70 ine, yani 1 milyar 458 Milyon rubleye ulaşmıştı.

Beş Yıllık Plâna göre, *tarım makinaları üretiminin* 1932—1933 döneminde 610 Milyon ruble olması gerekiyor. Gerçekte ise, daha 1929—1930 döneminde 400 milyon rubleye, yani 1932-1933 dönemi için öngörülen üretimin % 60 ından fazlasına ulaştı.

Bu şu demektir.

Beş Yıllık Plân, üç yıl içinde, ya da daha kısa bir sürede gerçekleştirilmiş olacaktır.

Beş Yıllık Plâna göre, *elektro-teknik sanayisi üretiminin* 1932—1933 döneminde 896 milyon rubleye çıkması öngörülmektedir. Gerçekte, bu üretim, daha 1929—1930 döneminde 503 milyon rubleye, yani 1932—1933 dönemi için öngörülen üretimin % 56 sından fazlasına ulaştı.

Sonuç olarak, elektro-teknik dalında Beş Yıllık Plân, üç yıl içinde gerçekleştirilmiş olacaktır.

İşte, sosyalist sanayimizin çalışma hızı. Teknik ve ekonomide hızla ilerliyor, kapitalist ülkelere yetişiyoruz.

e) Bu, onlara yetiştiğimiz ve sanayimizin gelişmiş ülkeler sanayisi *düzeyine* geldiği anlamına gelmez.

Henüz bu durumda değiliz.

«Sanayinin gelişme hızı» ile «Sanayinin gelişme düzeyi» birbirinden farklı şeylerdir ve bunları birbirine karıştırmamak gerekir. Çoğumuz bu iki kavramı birbirine karıştırıyor ve sanayide görülmemiş bir hızla ilerliyor olduğumuza göre, önde giden kapitalist ülkelerin sanayi düzeyine yetişmiş olmamız gerektiğini sanıyor. Bu düşünce biçimi temelden yanlıştır. Örnek olarak, çok hızlı bir gelişimi gerçekleştirdiğimiz elektrik enerjisi üretimini ele alalım. Elektrik enerjisi üretiminde 1924—1929 yılları arasında % 600 oranında bir artış elde ettik. Oysa, aynı süre içinde bu artış, Amerika Birleşik Devletleri'nde % 181, Kanada'da % 218, Almanya'da % 241, İtalya'da % 222 dir.

Yukarda görüldüğü gibi, bu alanda bütün devletleri geride bırakan eşi görülmemiş bir hızla ilerliyoruz.

Bu ülkelerin 1929 yılına ait elektrik enerjisi üretimi incelenecek ve SSCB'ninki ile karşılaştırılacak olursa, sonuç, SSCB için pek memnunluk verici olmayacaktır.

Bu sanayi dalında, başka ülkelerde görülmemiş bir hızla ilerlememize rağmen, 1929 yılı üretimi, SSCB'nde 6.465 milyon Kilovat/saat, Birleşik Devletler'de 126.000 milyon Kilovat/Saat, Kanada'da 17.628 milyon Kilovat/Saat, Almanya'da 33.000 milyon Kilovat/Saat, İtalya'da 10.850 milyon Kilovat/Saat'tir. Görüldüğü gibi, aradaki fark korkunçtur. Üretim düzeyi bakımından bütün bu devletlerin gerisindeyiz.

Örneğin, dökme demir üretimini ele alalım. Dökme demir üretimimiz, 1926—1927 döneminde 2.9 milyon tondu. Bu üretimi 100 olarak kabul edersek, 1927—1928 ile 1929-1930 dönemleri arasında, yani üç yıl içinde, SSCB'nde dökme demir üretimi, 1926—1927 dönemi üretimine oranla, % 190 a ulaşarak iki katına erişmiştir (5,5 milyon ton).

Görüldüğü gibi, gelişme hızı oldukça yüksektir.

Soruna üretim düzeyi açısından bakacak ve SSCB'nin dökme demir üretimine ilişkin rakamları, önde giden kapitalist ülkelerin dökme demir üretimine ilişkin rakamları ile karşılaştıracak olursak, görünüm o kadar iç açıcı olmayacaktır.

Savaş öncesi dökme demir üretimi düzeyine ancak bu yıl ulaşabildiğimizi ve bu düzeyi henüz aşamadığımızı burada hemen belirtelim. Bu bizi şu acı sonuca götürmektedir: Demir sanayisinde gelişme hızını yükseltmezsek, bütün sanayi üretimini tehlikeye atarız.

Şimdi de, döküm sanayisinde bizim ve yabancı devletlerin üretim düzeyinin ne olduğuna bakalım.

1929 yılına ilişkin dökme demir üretimi, Birleşik Devletler'de 42.3 milyon ton, Almanya'da 13.4 milyon ton, Fransa'da 10.45 milyon ton, İngiltere'de 7.7 milyon ton ve SSCB'nde 5.5 milyon tondur.

Görüldüğü gibi, fark önemsiz değildir.

Yani, dökme demir sorununu üretim düzeyi açısından ele alırsak, bütün bu ülkelerin kerisinde kalıyoruz.

Bu olgudan hangi sonuçları çıkarmamız gerekecektir?

1 — Üretimin artış hızı ile üretim düzeyini karıştırmak olanaksızdır.

2 — Sanayimizin üretim düzeyi açısından, ileri kapitalist ülkelerin *çok çok* gerisindeyiz.

3 — Ekonomik alanda olduğu gibi, teknik alanda da kapitalist ülkelere yetişip onları geçebilmek için, gelecekte sanayimizin gelişme hızını arttırmaktan başka çare yoktur.

4 — Sanayimizin gelişme hızının kesilmesi zorunluluğunu kanıtlamaya çalışanlar, sosyalizmin düşmanları ve sınıfımızın düşmanlarının ajanlarıdır.

IV

TARIM VE TAHIL SORUNU

Tarımdan ana dallarına ayırmadan, ormancılık ve balıkçılık ta dahil olmak üzere söz etmiştim.

«Gosplân» ve Tarım Komiserliğinin, tahıl, hayvancılık, sanayi bitkileri gibi tarımın ana dallarına ilişkin olarak verdiği rakamları inceleyecek olursak aşağıdaki tabloyu elde ederiz.

a) İşlenen ve ekilen alanların 1913 yılında 100 olduğunu kabul edersek,

1926—1927 de 1913 teki ekili alanın % 96.9 u,
1927—1928 de 1913 teki ekili alanın % 94.7 si,
1928—1929 da 1913 teki ekili alanın % 98.2 si olduğunu görürüz.

Elimizde bulunan verilere göre, 1929—1930 döneminde, savaş öncesine oranla % 105.1 e ulaşacağız. Ekili alanların 1927—1928 yılında azalmış olması dikkatimizi çekmelidir.

Bu düşme, sağcı oportünist kampın cahillerinin anlattıkları gibi, kırsal ekonominin sıkıntıya düşmesinden ya da can çekişmesinden değil, kış ekimlerinin her zaman karşı karşıya kaldığı tehlikeden ileri gelmektedir. 7.700.000 hektarlık bir alan bundan zarar görmüştür (SSCB'nin kış ekimlerinin % 20 si).

Daha sonra, toplam tahıl üretimini ele alacak ve 1913 yılı üretimine 100 diyecek olursak, aşağıdaki tabloyu elde ederiz.

1927	de	1913 üretiminin	%	91,9 u
1928	de	»	%	90,8 i
1929	da	»	%	94,4 ü

Elimizdeki verilere göre, 1930 da savaş öncesine oranla % 110 a ulaşılacaktır.

Burada 1928 yılı tahıl üretimindeki düşme dikkatimizi çekmektedir. Bu olgu, Ukrayna ve Kuzey Kafkasya'da kış ekiminin zarara uğramış olmasından ileri gelmektedir.

1927	de	ticari üretimin	%	37 si
1928	de	»	%	36,8 i
1929	da	»	%	58 i

1930 yılının elimizdeki verilerine göre, savaş öncesi düzeyine oranla % 73 e ulaşmış olacağız.

Böylece, toplam tahıl üretimi bakımından olduğu gibi ekili alanlar bakımından da savaş öncesi düzeyine ulaşmış, 1930 da biraz da geçmiş bulunuyoruz.

Ticari üretime gelince; henüz savaş öncesi düzeyine ulaşamamış bulunuyoruz. Bu yıl da % 25 lik bir gecikmemiz var.

Özellikle 1928 yılında ağırlık kazanan sorunlarımız bunlardır.

Tahıl sorunumuzun temeli budur.

b) Aynı görünüm, bu kez daha düşündürücü göstergelerle hayvancılık konusunda da karşımıza çıkıyor.

Rusya'da 1916 yılındaki hayvan sayısını 100 olarak alırsak, aşağıdaki tabloyu elde ederiz.

1972 de	At	1916 ya göre	% 88,9
	Büyükbaş hay.	» » »	% 114.3
	Koyun-Keçi	» » »	% 119.3
	Domuz	» » »	% 111.3
1928 de	At	» » »	% 94.6
	Büyükbaş hay.	» » »	% 118.8
	Koyun-Keçi	» » »	% 126
	Domuz	» » »	% 126.1
1929 da	At	» » »	% 96.9
	Büyükbaş hay.	» » »	% 115.6
	Koyun-Keçi	» » »	% 127.8
	Domuz	» » »	% 103
1930 da	At	» » »	% 88.6
	Büyükbaş hay.	» » »	% 89.1
	Koyun-Keçi	» » »	% 87.1
	Domuz	» » »	% 60.1

Bu tablodaki son rakamları inceleyecek olursak, SSCB'nde hayvancılığın ciddî bir gerileme içinde olduğu görülecektir.

Hayvansal ürünlerin, özellikle *et* ve *iç yağının sürümü* açısından görünüm daha da üzücüdür.

Toplam et ve iç yağı üretimini inceleyecek ve 1916 yılı üretimini 100 olarak kabul edecek olursak, şu görünümü elde ederiz.

1926 da	1916 üretiminin		% 33,4	ü
1927 de	»	»	% 32,9	u
1928 de	»	»	% 31,4	ü
1929 da	»	»	% 29,2	si

Böylece, hayvancılık ve hayvansal ürünlerin sürümü konusundaki değişkenliği ve kesin olmayan durumu açıklayan açık göstergeleri elde etmiş oluruz.

Hayvancılıkta ilerleyeceğimize, geçen yıl 1916 yılı düzeyinin daha da altına düştüğümüzü görürüz.

Tahıl sorununu başarıyla çözümlediğimize göre, şimdi ciddî bir önem kazanan kasaplık hayvan sorununu çözmekten başka bir iş kalmıyor.

e) Bir başka tablo bize sanayi bitkileri tarımının gelişmesini göstermektedir. Bu bitkiler, sanayimizin hammaddesini oluşturmaktadır.

Sanayi bitkileri ekili alanlarını inceleyecek ve 1913 yılı için toplam alana 100 diyecek olursak, aşağıdaki tabloyu elde ederiz.

	Pamuk			
1927	savaş öncesi düzeyinin		% 107.1	i
1928	»	»	% 131.4	ü
1929	»	»	% 151.4	ü
1930	»	»	% 217	si
	Keten			
1927	savaş öncesi düzeyinin		% 86.6	sı
1928	»	»	% 95.7	si
1929	»	»	% 112.9	u
1930	»	»	% 125	i
	Şeker Pancarı			
1927	savaş öncesi düzeyinin		% 106.6	sı
1928	»	»	% 124.2	si
1929	»	»	% 125.8	i
1930	»	»	% 169	u

Yağlı Bitkiler

1927	savaş öncesi düzeyinin	% 179.4	ü
1928	» » »	% 230.9	u
1929	» » »	% 219.7	si
1930	» » düzeyinden	% 260	tan

daha az değil.

Sanayi bitkileri toplam üretiminin görünümü memnunluk vericidir.

1913 yılı toplam üretimini 100 olarak alırsak,

Pamuk İçin

1928	%	110.5
1929	%	119

Keten İçin

1928	%	71.6
1929	%	81.5

Şeker pancarı için

1928	%	93
1929	%	58

Elimizdeki verilere göre, 1930'da savaş öncesine göre % 139.4 e ulaşacağız.

Yağlı Bitkiler için

1928	%	161.9
1929	%	149.8

Elimizdeki verilere göre, 1930'da savaş öncesi düzeyine oranla % 220 ye ulaşacağız.

Yukarıdaki tablo, daha yüreklendirici bir durum sergilemektedir. Sadece 1929 yılında şeker pancarı üretiminde bir düşme görülmektedir ki, o da çekirgelerin ürünü harabetmelerinden ileri gelmiştir.

Sanayi bitkileri alanında birçok değişmeler ve dalgalanmaların ortaya çıkma olasılığı gelecekte de söz konusudur. Çünkü bu alanda özel işletmeler hâlâ egemendir. Örneğin, keten tarımı, *kolhoz ve sovhoz*ların en az etkin oldukları alandır.

Şimdi karşımıza çıkan ulusal ekonomi sorunlarının neler olduğunu görelim:

1 — Sanayi bitkilerinin durumunun düzeltilmesi sorunu : bu tarımı yapan bölgelere ucuz tahıl sağlanarak bir çözüme bağlanabilir.

2 — Hayvancılığın ve kasaplık et durumunun geliştirilmesi : hayvancılık yapan bölgelere yeterince ucuz tahıl ve besin maddeleri sağlanarak çözümlenebilir.

3 — Yukardaki sorunların yol açtığı tahıl sorunu : bu soruna kesin bir çözüm bulunmalıdır. Çünkü bu, bütün ulusal ekonomimizin temel taşıdır.

Tahıl sorunu o kadar önemlidir ki, çözümü daha birçok sorunun çözülmesine katkıda bulunacaktır.

Ulusal ekonomimizi ciddi bir kalkınmaya götürebilmek için, tahıl sorununa çözüm bulmak, ulusal ekonomiyi traktör ve tarım makinalarıyla donatmak, teknisyenlerden kurulu yeni kadrolar bulmak, eski ekonomi biçimlerini bırakmak demektir.

Buğday sorununun başka bir çözümü yoktur. Bütün bu koşulları küçük köylü işletmelerine dayanarak gerçekleştirmeye olanak var mıdır?

Hayır.

Olanaksızdır, çünkü küçük köylü işletmelerinin yeni teknikleri almak, çalışmayı yoğunlaştırmak ve üretimi yeterince arttırmak için maddi olanakları yetersizdir.

Geriye bir tek yol kalıyor. O da, *kırsal ekonomiyi* modern tekniğin gerektirdiği araçlara sahip işletmelerle donatarak *kalkındırmak*. Sovyet ülkesi, özel *kapitalist işletmelere* dayanarak kalkınamaz.

Sovyet ülkesi, ancak yeni tekniğin gerekleriyle donanmış, sosyalist biçimde önemli kuruluşlar yaratır.

Bu kuruluşlar, biz de daha şimdiden vardır. Bunlar, *sovhoz*lar ve *kolhoz*lardır. Fakat bunların sayısı daha henüz azdır. Artmaları gerekir. Küçük köylü işletmeleri, kollektif kuruluşlar olan *kolhoz*lara dönüşmelidir. Tahıl sorununu çözmenin *tek çıkar yolu* budur.

Partinin tuttuğu yol budur. Parti günlük işlerini bu yönde yürütmektedir. XV. Parti Kongresi'nde, 1928 yılı

başlarında buğday konusunda ortaya çıkan güçlüklere çözüm bulmak amacıyla bu yolun izlenmesine karar verilmişti. Buğday sorunu, henüz bu kadar önem kazanmamışken, XV. Parti Kongresi'nde bu temel sorunun gündeme alındığını belirtmeliyim.

XV. Kongre'nin ünlü kararı olan *"köyde çalışma"* da şöyle denilmektedir :

Köylü işletmelerinin birleşmesi ve kollektif kuruluşlara dönüştürülmesi sorunu bugün için *partinin en önemli sorunlarından biri olmalıdır."*

Merkez Komitesi'nin XV. Kongreye sunduğu raporun, geri kalmış ekonominin kalıntılarının, kırsal ekonomimizde bir yana bırakılmasına ilişkin bölümünü burada tekrarlamakta yarar vardır. Bu bölümde şöyle deniliyor :

"Çıkış yolu nerededir? Çıkış yolu, dağınık biçimdeki küçük işletmelerin birleşerek kollektifleşmesinde, toprağı ortaklaşa işlemelerinde ve bu iş için en modern teknik araçlarla donatılmalarındadır.

"Çıkış yolu, aynı zamanda küçük köylü işletmelerinin *zorla* değil, *örnek olma* ve *inandırma* yoluyla kollektif temele dayalı kuruluşlar biçiminde birleşmelerinden geçer. Toprağın, arkadaşlık ruhu içinde, modern tarım makinalarıyla ve bilimsel yöntemlerle sürülmesi gerekir."

Bundan başka bir çıkış yolu yoktur.

V

KÖYLÜLERİN SOSYALİZM YOLUNDA EVRİMLEŞMELERİ VE «KOLHOZ» ve «SOVHOZ»LARIN KURULUŞUNDA GELİŞİM HIZI

Köylülerin kollektifleşme yolunda evrimleşmeleri birden bire olmamıştır. Üstelik bu evrimleşmenin birden bire başlaması da olanaksızdır.

Kollektifleştirme ilkelerinin, XV. Parti Kongresi sırasında parti tarafından ortaya atıldığı doğrudur. Ama köylü yığınlarının kollektifleşmeyi hemen kabul edebilmesi

için «sosyalizme doğru» sloganının atılması yeterli değildir.

Değişim, ancak belirli koşullarla gerçekleşebilir. Yani halk kitlelerinin bu sloganın doğruluğuna inanmaları ve benimsemeleri gerekir.

Bu nedenlerden ötürü, kollektifleştirme fikri hemen gelişmedi. Kırsal ekonomimiz için gerekli olan traktör ve makinaları sağlayan sanayimiz geliştikçe bu fikir de güç kazandı. Bu fikir, «kulaklar»a karşı verilen kesin mücadele sırasında ve buğday stoklama kampanyası sırasında ve 1928—1929 yıllarında «kulak» işletmelerinin yoksul ve orta köylülerin denetimi altına girmesini sağlayan yeni ekonomik yöntemler sayesinde, köylü kitleleri arasında kök salmıştır.

Bu fikir, köylüyü kollektif yönetime yavaş yavaş alıştıran kooperatiflerin sayısı arttıkça güç kazandı. Bu fikir, köylülerin kollektif yöntemlerin özel işletme ekonomisine üstünlüğünü anlayabilmesine yardımcı olan *kolhoz*ların etkisi altında gelişti. Bugün bütün SSCB'ne yayılmış olan *sovhoz* ağımızın etkisi altında güçlenmiştir. Modern teknik araçlarla donanmış bu *sovhozların* gücü ve üstünlüğü köylünün kollektifleşmeye inanmasına yardımcı olmuştur.

Sovhozlara sadece bir tahıl üretimi aracı gözüyle bakmak yanlıştır. *Sovhozlar* gerçekte, modern teknik olanaklarıyla, köylüye yaptıkları etkili yardımlar ve bugüne kadar bilinmeyen ekonomik güçleri sayesinde, köylü kitlelerinin değişimini sağlayan ve onları kollektifleşme hareketine kazandıran bir güçtür.

Şimdi milyonlarca yoksul ve orta köylüyü peşinden sürükleyen bu *kolhoz* hareketinin nasıl doğduğunu görelim: *Kolhoz hareketi* 1929'da başladı ve bugün ülkede görülen yenilenmeyi belirledi.

Merkez Komitesi, bu hareketin ortaya çıkması için ne gibi tedbirler almıştır? Bunları üç satırda özetleyebiliriz:

— *Sovhozların* örgütlenmesi ve finansmanı,

— *Kolhozların* örgütlenmesi ve finansmanı,

— Traktör ve tarım makinalarının rasyonel yöntemlerle üretimi ve bu *makinaların traktör istasyonları* vb. kurarak köylülerin emrine sunulması.

a) 1928 Nisanında Merkez Komitesi Politbürosu, 3-4 yıl içinde yeni *sovhozlar* kurma kararı aldı. Politbüro, bu süre içinde *sovhozların* 1.638 milyon kilo ticari tahıl üretebileceğini hesaplamıştı.

Politbüro'nun bu kararı, daha sonra Merkez Komitesi Plenum'unda onaylanmıştır.

Bu kararı uygulamakla görevli Tahıl Tröstü—ya da Zernotröst— o zaman kurulmuştu.

Aynı zamanda, eski *sovhozları* güçlendirme ve ekili alanları genişletme kararı da alınmıştı.

Bu kararın uygulanmasıyla görevli merkezi bir *sovhozun* kurulması da aynı zamana raslar.

Partimizdeki oportünistlerin bu kararlara hırsla karşı koyduklarını belirtmeden geçmeye olanak yok.

Sovhozlara yatırılan paraların sokağa atılmış olduğu öne sürüldü.

Parti içinde oportünistlerin desteklediklerı bilim adamlarının önemli kuruluşlar olan *sovhozları* budalalık olarak niteliediklerini gördük. Merkez Komitesi, bununla birlikte kararını herkesin yararına ve herkese rağmen uyguladı.

1927-1928'de *sovhozların* kuruluşu, 65.7 milyon rubleye maloldu (aynı süre içinde verilen kısa vadeli krediler buna dahil değildir). 1928-1929'da ise bu iş için 185.8 milyon ruble ayrıldı.

Bu yılsa harcamalar en sonunda 856.2 milyon rubleye yükseldi.

1929 yılından bugüne kadar *sovhozların* emrine toplam gücü 350.000 beygir gücü tutan 18.000 traktör verilmiştir. Bu tedbirler ne gibi sonuçlar doğurmuştur?

Zernotröst'ün ekili alanları 1928-1929'da 150.000, 1929-1930'da ise 1.060.000 hektardı. Bu rakam, 1930-1931'de

4.500.000 hektara, 1932-1933 te ise, yani beş yıllık plan dönemi sonunda 14,000.000 hektara ulaşacaktır.

Merkez sovhozuna ait ekili alan, 1928-1929'da 430.000. 1929-1930'da 860.000 hektardı. 1930-1931'de bu rakam 1.800.000 hektara, 1931 - 1932'de 2.000.000 hektara, 1932-1933' te ise 2.500.000 hektara ulaşacaktır.

Ukrasovhoz Birliği'nin *(Ukrayna Sovhozları* Birliği) ektiği alan :

1928—1929'da	170.000	hektar
1929—1930'da	280.000	»
1930—1931'de	500.000	» olacaktır.
1931—1932'de	720.000	» »

Siuz—Savkhar'ın (Şeker Birliği) ektiği alan :

1928—1929'da	780.000	hektar
1929—1930'da	820.000	»
1930—1931'de	860.000	» olacaktır.
1931—1932'de	980.000	» »
1932—1933'te	990.000	» »

Bu, tek başına Zernotröst'ün beş yıllık plan dönemi sonunda, bugün bütün Arjantin'in yararlandığından daha büyük ekili alana sahip olacağı anlamına gelmektedir. Bu. ayrıca bütün *sovhozların* beş yıllık plan dönemi sonunda Kanada'nın yararlandığı ekili alanlardan bir milyon hektar daha geniş bir alandan yararlanacağı anlamına gelmektedir.

Şimdi, toplam tahıl üretimini ve ticaretteki payını inceleyecek olursak aşağıdaki görünümü elde ederiz :

1927—1928'de bütün *Sovhozların* toplam tahıl üretimi, 9.5 milyon, ticaretteki payı da 6.4 milyon kentaldi.

1928—1929'da toplam üretim 12.8 milyon, ticaretteki payı da 7.9 milyon kentale ulaşmıştı. Elimizde bulunan verilere göre 1929—1930 döneminde toplam tahıl üretimi 28.2 milyon, ticaretteki payı da 18 milyon kentale ulaşacaktır.

1930—1931'de toplam tahıl üretimi, 71.7 milyon kentali, ticaretteki payı da 61 milyon kentali bulacaktır.

Sovhoz politikamızın beklenen ve elde edilen sonuçları bunlardır.

Merkez Komitesi Politbürosu'nun Nisan 1928 kararı yeni *sovhozlar* kurulmasını önerirken, bu *sovhoz*lardan 1931—1932'den itibaren yılda enaz 1.638 milyon kilo buğday elde edilmesini öngörüyordu.

Oysa, 1931—1932 yıllarında sadece yeni *sovhoz*lardaıı 3.276 milyon kilo buğday elde edilmiştir.

Sonuç olarak, program iki katından fazlasıyla gerçekleştirilmiştir.

Eskiden Politbüro kararlarıyla alay edenler, şimdi şaşkına dönmüştür.

Sovyetler Kongresi'nce uygulanmakta olan beş yıllık plan gerçekleştirildiği takdirde, *sovhoz*ların 5 milyon hektar ekili alandan yararlanacakları öngörülmüştür.

Oysa, planın üçüncü yılı olan bu yıl ekili alanımız 8 milyon hektar olacaktır.

Bu, *sovhoz*larla ilgili plan hedeflerine üç yılda vardığımızı ve hatta hedefleri aştığımızı göstermektedir.

Beş yıllık plana göre, *sovhoz*ların plan dönemi sonunda brüt 54.3 milyon kental tahıl yetiştirmesi gerekmektedir. Gerçekte *sovhoz*lar daha bu yıl 28.2 milyon kental tahıl elde etmiştir. Bu rakamın önümüzdeki yıl içinde 71.7 milyon kentale ulaşacağı umulmaktadır.

Bu, toplam tahıl üretimi konusunda beş yıllık planın öngördüğü hedeflere üç yılda ulaştığımızı hatta geçtiğimizi göstermektedir.

Beş yıllık planın üç yılda gerçekleşmesi! Şimdi burjuva yazarları ve onların oportünist dostları, beş yıllık planın üç yılda gerçekleştirilmesine, hatta geçilmesine olanak bulunmadığı konusunda istedikleri kadar palavra sıkabilirler!

b) *Kolhoz hareketine* gelince : görünüm bu konuda daha da memnunluk vericidir. 1928 Temmuz'unda Merkez Komitesi Plenum'u, *kolhoz*ları geliştirme kararı alıyordu. Kararda şöyle deniliyordu :

«XV. Parti Kongresi tarafından ortaya atılan, küçük köylü işletmelerinin kollektif kuruluşlara dönüştürülmesi ve birleştirilmesi konusunu ele almanın zamanıdır. Bu gönüllü kuruluşlar, tekniğin en son olanaklarıyla donatılacak ve kırsal ekonomiye üstün bir yöntem getireceklerdir.» Bu ekonomi, randımanı ve satışı arttırabilmek için sosyalist bir temele dayanmalıdır.

(Merkez Komitesi Plenum'unun temmuz 1928 tarihli kararı. Tahıl stoklama politikası).

Kolhoz hareketine ilişkin bu karar, XVI. Parti Kongresi'nde ve Merkez Komitesi Plenum'unun Kasım 1929 tarihli toplantısında onaylanmıştır.

1929'un ikinci yarısında, köylülerin *kolhoz*lara yöneldikleri görüldükten sonra, Merkez Komitesi Politbürosu «kollektifleşmenin hızlandırılması ve devletin *kolhoz*lara yardım edebilmesi için alınması gerekli tedbirler» konusunda bir karar aldı.

Merkez Komitesi'nin bu kararını şöyle özetleyebiliriz :

1 — Köylü kitlelerinin *kolhoz*lara yönelmesi ve 1930 ilkbaharında beş yıllık planın «kolhozlar»a ilişkin bölümünün gerçekleştirilmesi hatta aşılması olanakları vardır.

2 — *Kulak* üretiminin yerine *kolhoz* üretimini koymak için, gereken tüm maddi ve öteki koşulların varolduğu saptanmıştır. Bu gerçekten hareket eden Merkez Komitesi, «kulaklar»ın sayısının azaltılması politikasından, «kulaklar»ın tasfiyesi politikasına geçme sorununu ortaya koymuştur.

3 — Kollektif kuruluşların malı olan ekili alanların daha 1930'da 30 milyon hektarı az çok geçeceği saptanmıştır.

4 — SSCB üç bölgeye ayrılmış, herbirine *kollektifleştirmenin* tamamlanması için belirli bir süre tanınmıştır.

5 — Toprakların *kolhozlar* yararına örgütlenmesi ve kırsal ekonominin nasıl finanse edileceği sorunları yeniden ortaya atılmış ve 1929—1930 yıllarında *kolhoz*lara

500 milyon rublelik bir kredi açılmıştır.

6 — *Kolhoz*ların temellerini oluşturacak olan *artellerin* kollektivist biçimleri saptanmıştır.

7 — Tarım makinaları ve traktör yetersizliğini ileri sürerek *kolhoz* hareketine karşı çıkan partinin oportünist unsurları suçlanmıştır.

8 — Son olarak parti militanlarına çağrıda bulunulmuş ve kendilerine *kolhoz* hareketinin gelişmesi sırasında ortaya çıkabilecek çalkantılar ve *kolhoz*ları bekleyen bazı tehlikeler konusunda uyarıda bulunulmuştur.

Merkez Komitesi'nin bu kararı partimizin oportünist unsurlarınca iyi karşılanmamıştır.

Merkez Komitesi'nin düş kurduğu, *aslında varolmayan kolhozlar* için halkın parasını «harvurup harman savurduğu» söylentileri çıkarıldı. Sağcılar, ellerini oğuşturuyorlar, sonucun *kesin bir fiyasko* olmasını bekliyorlardı.

Bununla birlikte, Merkez Komitesi politikasında direndi ve sağcıların alçakça alaylarına, «solcuların» bunalımlarına, çalkantılarına karşın onu sonuna kadar uyguladı.

1927—1928'de *kolhoz*lara 76 milyon rublelik bir ödenek ayırdık. 1928—1929'da 170 milyon rublelik bir ödenek. Bu yılsa, *kolhoz*lara ödenek olarak daha şimdiden 473 milyon ruble sağlanmıştır.

Bundan başka, kollektifleştirme fonu için de 65 milyon ruble ödenmiştir.

*Kolhoz*lar yararına alınmış bazı tedbirler, onların malî kaynaklarını 200 milyon ruble kadar arttırmalarına olanak sağlamıştır.

Kulak işletmelerinden devir alınmış olan 400 milyon rubleden fazla değerde araç ve gereç *kolhoz*lara verilmiştir.

Toplam 400 bin beygir gücünde 30 bin traktör, toprakların işlenmesi için *kolhoz*lara verilmiştir. *Traktosantr* (traktör merkezi) de 7 bin traktörle *kolhoz*lara destek olmuştur.

*Kolhoz*larla *sovhoz*lar arasında karşılıklı olarak traktör kiralama sistemi geliştirilmiştir.

Son olarak, *kolhoz*lar için 1.300.000 beygir gücünden fazla bir olanak sağlayan 7 bin motör gücü istasyonu kurulmuştur.

Bu tedbirler, ne gibi sonuçlar vermiştir?

1927'de	0.8	milyon hektar
1928'de	1.4	» »
1929'da	4.3	» »
1930'da	36	milyon hektardan fazla

1930 yılı için verilen rakamda bu bahar ekilen ve sonbaharda ekilecek olan topraklar hesaba katılmamıştır.

Bu, şu anlama gelmektedir :

Önce, *kolhoz*lar üç yıllık süre içinde üretimlerini kırk misli arttırmışlardır.

Sonra, *kolhoz*lar Fransa ve İtalya'nın bütün ekili alanlarından daha fazla ekili alana sahip olmuşlardır.

Toplam tahıl üretimi ve bu üretimin ticaretteki payına gelince, görünüm şudur :

1927'de, *kolhoz*lar, 2 milyon kentali ticaret payı olmak üzere, 4.9 milyon kental tahıl üretiyorlardı.

1928'de, 3.6 milyon kentali ticaret payı olmak üzere 8.4 milyon kental;

1929'da, 12.7 milyon kentali ticaret payı olmak üzere 29.1 milyon kental;

1930'da, elimizdeki verilere göre, 82 milyon kentali ticaret payı olmak üzere, 256 milyon kental tahıl üreteceğiz.

Oldukça hızlı bir tempoyla gelişmekte olan sanayimizin hiçbir dalında bu hıza ulaşamadığımızı kabul etmemiz gerekir.

Bu rakamlar bize neyi göstermektedir?

Birinci olarak; toplam tahıl üretiminin *kolhoz*lar sayesinde üç yılda 50 katından yüksek bir düzeye ulaştığını, ticaret payının da 40 katını aştığını;

*İkinci olarak; kolhoz*ların, bu yıl ülke tahıl üretiminin yarısından fazlasını üretecek durumda bulunduklarını;

Üçüncü olarak; kırsal ekonominin kaderinin bundan böyle özel işletmelerin gelişmesine değil, *kolhoz* ve *sovhoz*ların gelişmesine bağlı olduğunu;

Dördüncü olarak; kulakların sınıf olarak ortadan kaldırılması işinin büyük bir hızla yürüdüğünü;

Son ve beşinci olarak da; ekonomik kalkınmanın bundan sonra böyle olacağını, köyü yeni bir yola sokmakta haklı olduğumuzu, böylece sosyalizmin yalnız kentlerde değil kırlarda da başarıyla inşa edildiğini göstermektedir.

Merkez Komitesi Politbürosu, 5 Ocak 1930 tarihli kararında *kolhoz*lara ait ekili alanların 30 milyon hektara çıkarıldığını belirtmiştir.

Bugünse, 36 milyon hektarımız var!

Bu rakam, bize Merkez Komitesi'nin hazırladığı programın aşıldığını göstermektedir.

Merkez Komitesi'nin kararıyla alay edenler, gülünç duruma düşmüşlerdir.

Beş yıllık plana göre, *kolhoz*ların plan dönemi sonunda 20.6 milyon hektarlık bir ekili alana sahip olmaları gerekiyordu.

Oysa gerçekte, *kolhoz*ların daha şimdiden 36 milyon hektarlık bir ekim alanı vardır.

Bu, *kolhoz*lar konusunda plan hedeflerini aştığımız ve bunu iki yılda başardığımız anlamına gelmektedir.

Beş yıllık plana göre, plan dönemi sonunda 190.5 milyon kental tahıl üretmemiz gerekiyordu. Oysa bu yıl, *kolhozlar* sayesinde 256 milyon kentallik ürün elde edeceğiz.

Bu, *kolhoz*ların üretimi konusunda plan hedeflerini iki yılda gerçekleştirdiğimiz ve % 30 oranında aştığımız anlamına gelir.

Evet, beş yıllık plan iki yılda gerçekleştirilmiştir!

Oportünist gevezeler, varsın saçmalamaya devam etsinler ve *kolhoz*lara ilişkin beş yıllık planın iki yılda aşılmasına olanak olmadığını iddia etsinler!

VI

İŞÇİ VE KÖYLÜLERİN MADDİ VE KÜLTÜREL DURUMLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ

Kırsal ekonomide olduğu gibi, sanayide de sosyalleştirilmiş kesimin geliştiğine hiç kuşku yoktur.

Bu, çalışanların maddi durumu açısından ne anlama gelmektedir? Bu, işçi ve köylülerin maddi ve kültürel durumlarının iyileştirilmesi için gerekli temelin atılması demektir.

Nasıl ve hangi yöntemle?

Kentte ve kırsal alanda sosyalizmin inşası tamamlandıkça, sömürücülerin sayısı azalmaya başlamıştır.

İşçi ve köylülerin ulusal gelirden aldıkları kâr, asalak sınıfların zararına artmaktadır.

İkinci olarak, sosyalizmin inşası tamamlandıkça, şimdiye kadar asalak sınıflarla onların çevrelerini besleyen ulusal gelir payı artacaktır. Bu pay, üretim, yeni fabrika ve işyerlerinin kurulması ve emekçi sınıfların sosyal durumlarının düzeltilmesi için kullanılacaktır.

Ayrıca, işçi sınıfı nicelik ve nitelik bakımından güçlendikçe, işsizlik azalmaya başlamıştır.

Son olarak, sosyalizmin inşası ilerledikçe işçi sınıfının durumu iyileşecektir. Satın alma gücü arttıkça, iç pazar bundan etkilenmekte ve gelişmektedir.

Yani, iç pazarın gelişmesi, sanayinin gelişmesinin önünde gitmeli ve onu ileri doğru itmelidir.

Bu koşullara eklenecek öteki bazı koşullar, işçi ve köylülerin maddi ve kültürel durumlarının daha da iyileşmesine yol açacaktır.

a) Konuya işçi sınıfının nicelik olarak büyümesi ve işsizliğin azalmasıyla başlayalım :

1926-1927'de, ücretlilerin sayısı —ki işsizler buna dahil değildir— 10.990.000, 1927-1928'de 11.456.000, 1928-1929'da 11.997.000 kadardı. Bu yıl, elimize ulaşan verilere göre bu sayı, 13.129.000'in altına düşmeyecektir.

Bu ücretliler içinde, kol işçilerinin (tarım işçileri ve mevsimlik işçiler de buna dahildir.) sayısı :

1926—1927'de	7.069.000
1927—1928'de	7.404.000
1928—1929'da	7.758.000
1929—1930'da	8.533.000

dir.

Ağır sanayide çalışan işçilerin (memurlar hariç) sayısı :

1926—1927'de	2.439.000
1927—1928'de	2.632.000
1928—1929'da	2.858.000
1929—1930'da	3.029.000

dir.

Yukardaki tablolar, işçi sınıfının nicelik olarak sürekli bir gelişme içinde olduğunu göstermektedir. Üç yılda oluşan bu gelişme, ücretlilerin tümü için % 19.5, kol işçileri için, % 20.7 ve ağır sanayi işçileri için % 24.2 dir.

Şimdi, *işsizlik* konusuna geçelim.

En büyük güçlük, bu alandadır. Çalışma komiserliği ve sendikalar, Bütün Rusya Merkez Konseyi bu konuda boşuna çabalar göstermişlerdir. Bu kuruluşların verdikleri bilgilere göre, % 14.3'ü nitelikli işçi ve % 73'ü de niteliksiz işçiler ve aydınlardan oluşan bir milyona yakın işsizimiz vardır. Bu, % 73 oranındaki işsizlerin çoğu, sanayi üretimiyle hiçbir ilgisi olmayan kadın ve gençlerden oluşmaktadır.

Öte yandan, aynı kuruluşların verdikleri bilgilere göre, bir nitelikli işçi sıkıntısı bulunmaktadır. İş piyasası, işletme isteklerinin % 80'ini karşılayacak durumda değildir. Bu durumda niteliksiz işçileri işletmelerin isteklerine en düşük düzeyde de olsa karşılık verecek biçimde hızla eğitmemiz gerekiyor. Gelin, bu karışıklığın içinden çıkın!

Bu durum karşısında, bu işsizlerin sanayimizde yedek güç olamayacakları, hele hele sürekli güç olarak hiç düşünülemeyecekleri ortadadır.

O halde?

Çalışma komiserliğinin verdiği bilgilere göre, işsiz sayısında son günlerde gözle görülür bir azalma olmuş ve sayıları 700 bine düşmüştür. Bunun anlamı, bu yılın 1 Mayıs'ında işsiz sayısında % 42'lik bir düşme olduğudur.

Bu da sosyalizmin inşasının ve ulusal ekonomimizin gelişmesinin bir sonucudur.

b) Soruna ulusal gelirin sınıflar arasında paylaşılması açısından bakıldığında, karşımıza daha çarpıcı bir sonuç çıkar.

İşçi ve köylülerin maddi ve kültürel durumları açısından ele alındığı zaman ulusal gelirin sınıflar arasında paylaşılması büyük bir önem taşır.

Almanya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki burjuva ekonomistlerinin her an *objektif* değerlendirmeler **yayınlayarak** durumu büsbütün anlaşılmaz hale sokmaya uğraşmaları boşuna değildir.

Alman istatistik Müdürlüğü'nce verilen bilgilere göre, Almanya'da işçi sınıfının ulusal gelirden aldığı pay 1929 yılında % 70, burjuvazinin aldığı paysa % 30'dur.

Federal Ticaret Komisyonu ile Ekonomik Etüdler Ulusal Bürosu tarafından verilen bilgilere göre, Birleşik Amerika'da kapitalistlerin ulusal gelirden aldıkları pay 1923 yılında % 45'in altındayken, işçilerin aldıkları pay % 54 olmuştur.

Ekonomist Boley ve Stemp'in verdikleri bilgilere göre, İngiltere'de işçi sınıfının ulusal gelirden aldığı pay, 1924 yılında % 50'nin biraz altına düşerken, kapitalistlerin payı % 50 yi aşıyordu. Bu rakamlara, çok şey anlatmalarına rağmen fazla inanmamak gerekir.

İnanmamak gerekir, çünkü salt ekonomik yanlışların yanında, amacı kapitalistlerin gelirlerini gizlemek ve azaltmak, buna karşılık işçi sınıfını ücretleri her zaman daha yüksek olan memurlarla karıştırarak, gelirlerini da-

ha yüksek göstermek suretiyle yapılan başka nitelikte bir yanılgı daha vardır.

Bu istatistiklerde, genellikle çiftçilerin ve büyük toprak sahiplerinin hesaba katılmamış olduğu gerçeği üzerinde ise hiç durmuyorum.

Yoldaş Varga, bütün bu istatistikleri eleştiri süzgecinden geçirerek aşağıdaki sonuca varmıştır :

İşçilerle, köyde ve kentte çalışan öteki kişilerin, yani başkalarının emeğini sömürmeyenlerin ulusal gelirden aldıkları pay şöyledir :

Almanya'da	% 55
A. B. D. 'de	% 54
İngiltere'de	% 45

Oysa kapitalistlerin ulusal gelirden aldıkları pay :

Almanya'da	% 45
A. B. D. 'de	% 46
İngiltere'de	% 55

En önemli kapitalist ülkelerde işçi sınıfının durumu budur.

S. S. C. B. 'de durum nedir?

Gosplan (Devlet Planı), bu konuda şöyle demektedir:

a) Bizde, *işçi ve köylülerin, yani başkalarının emeğini sömürmeyen yurttaşların ulusal gelirden aldıkları pay,* şöyledir :

1927-1928'de kent ve köylerde çalışan işçilerin % 33.3'e ulaşan payı da dahil olmak üzere, ulusal gelirin % 75.2'si;

1928-1929'da kent ve köylerde çalışan işçilerin % 33.2 ye ulaşan payı da dahil olmak üzere, ulusal gelirin % 76.5'i;

1929-1930'da kent ve köylerde çalışan işçilerin % 33.5'e ulaşan payı da dahil olmak üzere, ulusal gelirin % 77.1'i.

b) *Kentlerdeki «kulak»ların ve kapitalistlerin payı :*

1927—1928'de	% 8.1
1928—1929'da	% 6.5
1929—1930'da	% 1.8

c) *Çoğunluğunu çalışanların oluşturduğu zanaatkarların payı :*

1927—1928'de	% 6.5
1928—1929'da	% 5.4
1929—1930'da	% 4.4

d) Gelirleri, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin gelirlerine karışan *devlet kesiminin* payı :

1927—1928'de	% 8.4
1928—1929'da	% 10
1929—1930'da	% 15.2

e) *Çeşitli paylar,* yani emeklilerin payı :

1927—1928'de	% 1.8
1928—1929'da	% 1.6
1929—1930'da	% 1.5

Bu istatistiklerden çıkan sonuç şudur: kapitalist ülkelerde somürücü sınıfların ulusal gelirden aldıkları pay % 59'a ulaşırken, bizde % 2 yi geçmemektedir.

Amerikan burjuva yazarı Denny'i şaşırtan gerçek, ancak yukarda belirtilen rakamlarla açıklanabilir. Denny'i şaşırtan gerçek şuydu : Birleşik Devletler halkının % 1'i ulusal gelirin % 59'una, İngiltere'de ise halkın % 2'sinden azı ulusal gelirin % 64'üne el koymaktadır. (bak. Denny: Amerika İngiltereyi fethediyor.)

SSCB'nde böyle bir durum söz konusu olabilir mi? Hayır, buna olanak yoktur, çünkü SSCB'inde uzunca bir süredir bu tür kapitalistler yoktur ve bundan sonra da olmayacaktır.

1929-1930'da SSCB'nde ulusal gelirin ancak % 2'si asalak sınıfların eline geçiyorsa, geri kalanı kimin eline geçmektedir?

Ulusal gelir işçilerin ve çalışan köylülerin eline geçmektedir. İşte, Sovyet yönetiminin gücü ve otoritesi burada yatmaktadır. SSCB'nin işçi ve köylülerinin maddi refahlarının temeli buradadır. İşçilerin gerçek ücretlerinin sistemli biçimde artması, sosyal sigorta bütçesinin büyümesi, yoksul ve orta köylülerin yardımlaşma kuru-

luşları fonlarının büyümesi, işçilere konut yapımı için verilen kredilerin artması, işçilerin ve çocuklarının yaşam düzeylerinin yükseltilmesi, SSCB'nde doğum oranının yükselmesine ve ölümlerin, özellikle çocuk ölümlerinin azalmasına yol açan, anneleri koruyan örgütlerin kurulması; bütün bunlar bu olguların ışığı altında daha iyi anlaşılacaktır.

İşçilerin *gerçek ücretlerinin* sosyal yardımlar da dahil olmak üzere, savaş öncesi dönemine oranla % 167 ye ulaştığı kabul edilmektedir.

Sadece sosyal sigortalar bütçesi, 1927-1928'de 980 milyon rubleyi, 1929-1930'da da 1.400 milyon rubleyi aşmıştır.

Son üç yıl içinde (1927-1930), annelerin ve çocukların korunması amacıyla 494 milyon rublelik kredi ayrılmıştır.

Aynı dönem içinde, okul öncesi eğitimi için (çocuk yuvaları, kreşler vb.) 204 milyon ruble harcanmıştır.

Son olarak, işçi konutları yapımı için, 1.880 milyon rublelik kredi açılmıştı. Kuşkusuz bu, ücretlerin en üst düzeyine ulaştığımız, gerçek ücretlerin bundan sonra arttırılmasına olanak bulunmadığı anlamına gelmez.

Bu konuda henüz istenilen düzeye ulaşamadıysak, bunun kusuru, tüketim kooperatiflerimizin kırtasiyeciliğindedir. Gosplan'dan (Devlet Planı) aldığımız bilgilere göre, iç ticaret alanında sosyalist kesim, toptan ticaretin % 99'unu, parakende ticaretin ise % 89'unu elinde tutmaktadır.

Bu, kooperatifleşmenin özel ticareti sistemli biçimde ezdiğini ve ticareti tekelinde bulundurduğunu göstermektedir. Bu, iyi birşeydir.

Ama o kadar iyi olmayan bir başka şey daha vardır ki, bu da, tekelin bazı durumlarda tüketicinin zararına işlemesidir.

Kooperatifler, ticaret tekelini ellerinde tutmalarına karşın, herhalde daha çok kâr getiren malları (tuhafiye vb.) temin etmeyi yeğ tutmakta, işçilerin ihtiyacını

çok duydukları malları az kâr getirdiği gerekçesiyle satmak istememektedir.

Bundan dolayı, işçiler, ihtiyaç duydukları tarım ürünlerinin % 25'ini karşılamak için, yüksek fiatla satış yapan özel kesime başvurmak zorunda kalmaktadırlar.

Bilanço dengelerinin bozulmasından çekinen kooperatiflerimizin, yönetim merkezlerinin kesin emirlerine rağmen, perakende satış fiatlarını indirmeye zorla razı olduklarından burada sözetmiyorum.

Bu, kooperatiflerimizin, sosyalist kesim anlayışıyla değil, NEP (Yeni Ekonomi Politika) anlayışı ile karışık özel kesim kafasıyla hareket ettiklerini göstermektedir.

Kooperatiflerimiz, işçilerin gerçek ücretlerinin yükselmesine katkıda bulunmayacaklarsa, elde ettikleri bu tekelin hiçbir yararı olmayacaktır.

Bütün bunlara rağmen, gerçek ücretler matematiksel olarak yükseliyorsa, bu, düzenimiz ve ulusal gelir dağılımı sistemimizin, kooperatifleşmenin bütün yetersizliklerini aşacak güçte olmasındandır.

Bu olguya, sosyal beslenmenin yoğunlaştırılması, işçilerin ev kiralarının düşürülmesi, işçilere ve çocuklarına yapılan yardımlar vb. gibi başka etkenler eklenirse, SSCB işçisinin gerçek ücretinin bazı kuruluşlarca yapılan istatistiklerde gösterilenin çok üstünde bir düzeye ulaştığını cesaretle söyleyebiliriz.

Bütün bunlara, 830.000 sanayi işçisinin (% 33.5) günde 7 saatlik, 1.5 milyon sanayi işçisinin (% 63.4) haftada 5 günlük bir çalışmaya geçmesini ve son üç yıl içinde 1.700.000 işçinin yararlandığı dinlenme evleri, sanatoryumlar, kaplıcalar ağının kurulduğunu eklemeliyiz. Bütün bunlar, emekçiler için yeni bir yaşam ve çalışma ortamı yaratmakta ve Sovyet iktidarını güçlendirebilecek, onları düşmanlarına karşı koruyabilecek, yaşam sevgisiyle dolu ve sağlıklı bir kuşağın yetişmesine olanak sağlamaktadır.

Yoksul köylüler de, bu durumdan yararlanmışlardır. Son üç yıl içinde (1927-1930), devlet bütçesinden ayrılan

4 milyar ruble, yoksul köylülere yardım fonuna verilmiştir.

Son olarak, son üç yıl içinde yoksul köylülere 2.512.500 kilo tohumluk buğday dağıtılmıştır.

İşçi ve köylüler, kendilerini ülkemizde rahat hissediyorlarsa, bunun şaşılacak bir yanı yoktur. Ölüm oranı, savaş öncesine göre önemli ölçüde azalmış, genel olarak % 36, çocuk ölümlerinde ise % 42,5 oranında bir düşme görülmüştür.

Yıllık nüfus artışı, ülkemizde 3 milyondur.

İşçi ve köylülerin kültürel durumlarına gelince, kültür düzeyleri, hiç kimsenin inkar edemeyeceği biçimde yükseltilmiştir. Ancak bu alanda ulaştığımız düzeyden hoşnut olmaktan uzağız. «Kitap odaları», kütüphaneler vb. gibi türlü işçi klüpleri kurduk. Bu yıl, bu klüplere 10.5 milyon kişi devam etmiştir. Çocuk eğitimine gelince, bu alanda durum şöyledir :

Bu yıl, ilkokullara 11 milyon 638.000, ortaokullara 1 milyon 945.000 öğrenci kaydolmuştur.

Meslek okullarına (ulaştırma, tarım, sanat ve mesleğe hazırlama sınıfları) 333.100 öğrenci :

Tekniker ve sanat okullarına, 238.700 öğrenci;

Üniversite ve teknik üniversitelere, 1 milyon 190.400 öğrenci girmiştir.

Bütün bu bilgiler, SSCB'nde savaş öncesinde % 33 olan okur yazar oranının % 62,6 ya yükseldiğini söylememize olanak vermektedir.

Bugün için en önemli şey, zorunlu ilkoğretime geçmektir, en önemli şey diyorum, çünkü bu, devrimci kültür alanında kesin bir aşama olacaktır.

Gerçekte, bu yola çoktandır girmiş olmamız gerekiyordu. Bugün artık, SSCB'nin birçok bölgesinde ilköğretimin örgütlenmesi için gereken temellere sahibiz. Bugüne kadar «*ağır sanayimizi kurabilmek için, herşeyde tutumlu davranmak*» zorunda kalmıştık (Lenin).

Ağır sanayimiz, artık kurulmuş olduğuna göre, ilerlemeye devam edebiliriz.

Artık zorunlu halk öğretimini örgütleme dönemine ulaşmış oluyoruz.

Kongre'nin bu konuda açık ve kesin bir karar alarak görevini yerine getireceğine inanıyorum.

VII

İLERLEMENİN GÜÇLÜKLERİ, SINIF MÜCADELESİ VE SOSYALİZMİN HER ALANDA İNŞASI

Sanayi, kırsal ekonomi ve sosyalizme dayalı ulusal ekonomimizin yeniden inşası konularında neler gerçekleştirdiğimizden söz ettim.

İşçi ve köylülerin maddi durumlarının düzeltilmesi için neler yaptığımızdan da sözettim.

Bütün bunları, «kolayca ve sessizce», düzenle, hiçbir özel çaba göstermeden, kavgasız gürültüsüz yaptığımızı düşünmek hata olur.

Durgunluk içinde hiçbir iş gerçekleştirilemez. Yaptığımız işler, türlü güçlüklere karşı verilen kesin ve çetin bir mücadelenin sonucudur.

Bizde herkes güçlüklerden sözediyor, ama çok az kimse bu güçlüklerin niteliğini tanıyor.

Karşılaşılan güçlüklerin bizim için kuşkusuz büyük bir önemi var.

Şu soru akla geliyor: bu güçlükler nelerdir? Özellikleri nedir? Karşımıza çıkacak hangi güçler var, onları nasıl yenebiliriz?

a) Karşılaştığımız güçlükleri tanımlayabilmek için, bazı durum ve gerçekleri hiçbir zaman gözden uzak tutmamak gerekir.

Herşeyden önce *yeniden inşa dönemi güçlüklerinin* özelliklerini saptamamız gerek. Bu ne demektir?

Bu; bu güçlüklerin temelde, ekonomimizin yeniden inşası döneminin getirdiği güçlüklerden farklı olması demektir.

Yeniden inşa döneminde, eski işyerlerini kayıtsız şartsız yeniden işletmeye açmak ve tarım kuruluşlarına yardımda bulunmak söz konusuydu. Bütün bunlar eski ekonomi temeline dayanarak yapılacaktı. Bugün, ulusal ekonomi ve sanayimizi bilimsel temeller üzerine ve modern tekniğin olanaklarıyla baştan sona dek yeniden kurmamız söz konusudur.

Yani, bugün ortada olan sorun, ulusal ekonomimizin temelinin atılması sorunudur. Oysa, bunun için yeni büyük yatırımlar, yeni teknik gelişmeleri izleyecek ve bunları ekonomiyi ilerletebilecek biçimde uygulamaya koyacak bilgili ve tecrübeli bir kadroyu gerektirmektedir.

Sonra, ulusal ekonominin yeniden inşası için, temellerini atmak yetmez, aynı zamanda bütün ekonomik ve toplumsal yaşamın da yeniden inşa edilmesinin gerekli olduğunu unutmamalıyız.

Şu anda, özellikle kırsal ekonomimizi düşünüyorum.

Sosyalize edilmiş bulunan sanayimizde teknik yenileme için gerekli ekonomik ve toplumsal temel zaten vardır.

Sanayinin yeniden inşasında asıl sorun, kapitalist unsurlardan kurtulmaktır. Kırsal ekonomi alanında sorun daha da karmaşıktır. Kırsal ekonominin temellerinin atılmasında da kuşkusuz aynı amaç öngörülmektedir.

Fakat, kırsal ekonominin özelliği, küçük çiftçilerin bu alanda hâlâ egemen olması ve küçük işletme birimlerinin yeni teknikle özdeşleşmelerinin olanaksız olmasıdır. Sonuç olarak eski toplumsal ve ekonomik hayatın yenilenmesi yoluna gidilmeden, küçük birimler önemli kollektif kuruluşlar halinde birleştirilmeden, kısaca, kapitalizmin kökleri kırsal ekonomiden temizlenmeden, bu ekonominin modern teknik üzerine yeniden kurulmasına olanak yok-

tur. Bu güçlüklerin üstesinden gelmek için çok çaba harcamamız gerekecektir.

Kapitalizmin bütün kutsal kurallarına ters düşen ve eski dünyanın güçlerini baştan aşağı altüst eden sosyalist bir ekonomi kurma çabalarımızın kapitalist güçlerin umutsuz direnişleriyle karşılaşacağını unutmamak gerekir. Bunun böyle olacağını kimse inkar edemez.

Aydın burjuvazinin düzenlediği alçakça sabotajlar sanayimizin bütün dallarında görülmektedir. Köyde, kollektif kırsal ekonomiyle açıktan açığa savaşa girenler «kulak»lardır. Düşman sınıfın ajanları durumunda olan bürokrat unsurlar, sovyet iktidarının aldığı tedbirleri bütün ülkede durmadan engellemektedirler. Ülkemizin eski sınıflarının başvurdukları direnişlerin başlıcaları bunlardır.

Bu koşulların, ulusal ekonomimizi yeniden inşa etme işimizi kolaylaştırmayacağı açıktır.

Ülkemizdeki burjuva sınıfların direnişinin dış dünyadan yardım gördüğünü ve kapitalist çevrede her zaman destek bulduğunu unutmamak gerekir.

Bu kapitalist çevre, salt coğrafi anlamda bir kavram değildir.

Bu kapitalist çevre, bütün SSCB'nin çevresidir ve düşınanımız olan sınıfları, ülke içinde maddi ve manevi bakımdan her zaman desteklemeye hazırdır. Bu destek, ülkeyi ablukaya ve askerî müdahaleye kadar gidebilir.

Uzmanlarımızın (!) düzenledikleri sabotajların, *kulak*ların sovyet düşmanı gösterilerinin, işletmelerimizde ve binalarımızda çıkan yangın ve patlamaların, dışardan esinlenmiş oldukları kanıtlanmıştır.

SSCB'nin, çarlığın yıkıntıları üzerinde yükselmesinde ve ileri kapitalist ülkelere yetişip onları geçmesinde emperyalist dünyanın hiçbir çıkarı yoktur.

Emperyalist dünya, bu nedenle SSCB'ndeki eski dünya güçlerinin yardımına koşmaktadır. Bu durum, bizim kuruluş çabalarımızı kolaylaştırmayıp güçleştirmektedir.

Bir başka gerçeği daha gözönüne almazsak güçlüklerin özelliklerini tam olarak belirtmiş sayılmayız.

Güçlüklerimizin kendine özgü niteliklerinden sözediyoruz. Bizim güçlüklerimiz, *bir bunalım,* bir *durgunluk* döneminin güçlükleri değil, tek kelimeyle *ilerlemenin* getirdiği güçlüklerdir.

Yani bizim güçlüklerimiz, kapitalist ülkelerin güçlüklerinden öz olarak farklıdır.

Örneğin, Birleşik Devletler'de güçlükten sözedilirken, bir *bunalımdan* ve *gerilemeden* doğan güçlükler anlatılmak istenir. Çünkü Amerika bugün bir *ekonomik bunalımdan* geçmektedir.

İngiltere'de güçlükten sözedilirken, bir *durgunluk döneminin* yol açtığı güçlükler anlatılmak istenir. Bu, İngiltere'nin bugün bir *yavaşlama,* içine girdiğini göstermektedir. Bu da ileri doğru bir gidişi anlatmaz.

Biz güçlüklerden sözettiğimizde, bir *bunalım* ya da *duraklama* dönemini değil, bir *büyüme, güçlenme ve ekonomimizin ilerlemesi* dönemini anlatmak istiyoruz.

Falan tarihte filan noktaya varmak, yüzde şu kadar daha fazla ürün almak, şu kadar hektar daha fazla toprak *ekmek,* bir fabrika ya da demiryolunu şu kadar ayda, ya da, olanak varsa, daha çabuk bitirmek. İşte, bizi uğraştıran ve adına güçlük dediğimiz şeyler bunlardır.

Sonuç olarak bizim güçlüklerimiz, örneğin, Amerika ya da İngiltere'nin güçlükleriyle karşılaştırıldığında, *büyüme* ve *ilerlemenin* doğurduğu güçlüklerdir.

Bu ne demektir?

Bu, bizim güçlüklerimizin, *onları yenme olanaklarını* da içinde taşımaları demektir.

Bu, bizim güçlüklerimizin, özel bir yapıya sahip olduğu ve çözüm *yollarını* da birlikte getirmeleri demektir.

Bu durumdan ne gibi bir sonuç çıkarılabilir?

Bizim güçlüklerimiz, her şeyden önce raslantılara bağlı olmayıp, sınıf mücadelesinden doğmaktadır.

Sonra, bizim güçlüklerimizin kökeninde düşman sınıflar bulunmakta ve can çekişen bir sınıfın umutsuz direnişi, *dışardan* aldığı destek, kendi kuruluşlarımızda küçük burjuva unsurların bulunması ve partimizin bazı katmanlarındaki güvensizlik ve dargörüşlülük bu güçlükleri daha da karmaşık duruma getirmektedir.

Üçüncü olarak, bu güçlükleri yenmek için, kapitalist unsurların saldırılarına karşı bir çare bulmak, dirençlerini kırmak ve böylece hızlı bir kalkınma yolunu açmak zorunludur. Son olarak, *büyüme* güçlüğü olan güçlüklerimizin niteliği, düşman sınıfları ezmek için *gerekli araçları* bize sağlamaktadır.

Bu olanaklardan yararlanabilmek ve onları *gerçeğe* dönüştürebilmek için düşman sınıfların direncini kırmak ve bu güçlükleri altetmek için tek bir yol vardır :

Kapitalist unsurlara karşı bütün cephelerde *saldırıya geçmek,* saldırıyı engelleyen heryerde panik tohumları saçan ve parti içinde zafere olan inancı yıkan oportünist unsurları **saflarımızdan tasfiye** etmek.

Bundan başka çare yoktur. Yoldaş Buharin'in kapitalistleri sosyalizmle özdeşleştirmek biçimindeki çocukça formülünde bir çıkış yolu bulacaklarını sananlar, aklı başında olmayan kişilerdir.

Gelişme, Lenin'in şu formülüne göre oldu ve bundan sonrada böyle olacak: «Kim ötekini yenecek?»

Biz mi sömürücüleri yeneceğiz? Onları ezmeyi ve ayaklarımızın altında çiğnemeyi başarabilecek miyiz? Yoksa onlar mı bizi yenecek, SSCB'nin işçi ve köylülerini ezecekler? İşte, sorun budur, yoldaşlar!

Bütün cephelerde sosyalist bir saldırıya geçmek! Söz konusu olan budur ve ulusal ekonomimizin yeniden inşasında bize yardım edecek olan da budur.

Partimiz, kapitalist unsurlara karşı saldırıya geçerken görevini böyle anlamıştır.

NEP, varlığını sürdürürken, bir saldırı, özellikle bütün cephelerde bir saldırı düşünülebilir mi, buna olanak

var mıdır? Kimileri, NEP yönetiminde saldırının bir çelişki olduğunu, NEP'in bir geri çekilmeyi temsil ettiğini, geri çekilme hareketimizin son bulduğu şu günlerde NEP'in kaldırılmaması gerektiğini düşünüyor. Bu, aptalca bir düşüncedir.

Bu aptallık, NEP'in insanın elinin tersiyle ortadan kaldırılabileceğini sanan, Leninizm'den hiçbirşey anlamamış olan Troçkistler'de ya da NEP'in kaldırılması üzerine yaptıkları gevezeliklerin saldırıyı önleyebileceğini sanan, yine Leninizm'den hiçbirşey anlamamış olan sağcı oportünistlerde görülmektedir. NEP, bir geri çekilme hareketinden fazla birşey olsaydı, Lenin, XI. Kongre'de *geri çekilme* sona erdi, der miydi?

Lenin, geri çekilmenin sona erdiğinden sözederken, *NEP'in kuruluşunu ciddi bir biçimde ve uzun bir süre için* düşündüğümüzü söylemedi mi? NEP ile saldırı arasındaki aykırılık üzerine sürdürülen budalaca gevezelikleri anlamak için, bu soruyu sormak yeter.

Gerçekte NEP, geri çekilmeyi ve özel ticarete karşı bir hoşgörüyü varsaymakla kalmaz, devletin denetiminde bir kapitalizmin dirilmesinide öngörür. Bu dönem, NEP'in başlangıcına damgasını vurmuştur.

Gerçekte NEP, sosyalizmin kapitalist unsurlara karşı saldırıya geçtiğini, özel ticaretin etki alanının tedricen *sınırlandırılmasını,* sosyalist kesimin özel kesim üzerinde giderek *artan bir egemenlik kurmasını,* sosyalizmin kapitalizm üzerinde zaferini hesaba katmaktadır. NEP bugün, bu aşamadadır.

NEP, sosyalizmin kapitalizme karşı zafer kazanması amacıyla kurulmuştur. Bütün cephelerde saldırıya geçerken, NEP'i henüz kaldırmıyoruz. Çünkü, özel ticaret ve kapitalist unsurlar varlıklarını sürdürmektedir ve finans daha henüz ölmemiştir. Ama, saldırıya geçerken, NEP'in birinci aşamasına kesinlikle son verip bugünkü ve son aşamasını yürürlüğe koyuyoruz.

NEP'in kuruluşundan bir yıl sonra, Lenin, 1922'de

şöyle diyordu: «Şimdilik geri çekiliyoruz, ama hız almak için geri çekiliyoruz. Daha büyük bir güçle ileri atılacağız. Ancak bu koşulla geriledik ve yeni ekonomi politikamızı düzenledik. Bu gerilemeden sonra yeni bir saldırıya geçebilmek için ekonomimizi nerede ve ne zaman yeniden kuracağız, uyarlayacağız ve örgütleyeceğiz? Bunu henüz bilmiyoruz. Bütün bunları normal düzen içinde gerçekleştirebilmek için on kez değil, yüz kez denemeliyiz.» (Lenin)

Söylenenler açık sanıyorum.

Ortaya çıkan sorun şudur: saldırıya geçme zamanına geldik mi? Saldırı saati çaldı mı?

Lenin, başka bir yerde, ama yine 1922 yılında yaptığı konuşmalardan birinde, «köylü kitleleriyle, emekçi köylülerle yek vücut halinde birleşmenin ve düşündüğümüzden çok daha yavaş bir tempoyla, ama buna karşılık kitlenin bizimle birlikte yürüyecek biçimde ilerlemesinin» zorunluluğundan söz eder. O zaman, «bu hareketin temposunun istediğimiz hıza ulaşacağını» sözlerine ekler. (Lenin)

Bu soru, bugün şu biçimde ortaya konulmaktadır: Hareketi hızlandırma zamanı gelmiş midir? 1929'un ikinci yarısında bütün cephelerde saldırıya geçmek için, zaman iyi seçilmiş midir?

Parti, bu soruya açık ve kesin bir cevap vermiştir.

Evet, bu an gelmiştir.

Bütün cephelerde saldırıya geçerken, parti, zamanını iyi seçmiştir.

İşçi sınıfının etkinliği, partinin kazandığı otorite, bunun kanıtıdır. Yoksul ve orta halli emekçi kitlelerinin giderek artan etkinliği ve *kolhoz* kuruluşlarına yönelişleri bunun kanıtıdır.

Sanayi alanında ve *sovhozlarla kolhozların* kuruluşunda gerçekleştirdiklerimiz, bunun kanıtıdır.

«Kulak» üretiminin yerine *kolhozlarla sovhozları* geçirmekle kalmayıp, daha üst bir üretim düzeyine ulaşma-

mız bunun kanıtıdır.

Tahıl sorununu çözümleyebilmiş olmamız ve buğday üretim merkezini bireysel üretimden *kolhoz* ve *sovhoz* üretimine kaydırarak, yedek buğday stoklama olanaklarına kavuşmamız, bunun kanıtıdır.

Bunlar, partinin bütün cephelerde saldırıya geçmek ve «kulakları» bir sınıf olarak tasfiye etmek için zamanı iyi seçtiğinin kanıtlarıdır.

Buharin grubundaki sağcı oportünistlerin sözlerine kulak vermiş olsaydık, saldırıdan vazgeçseydik, sanayinin gelişme hızını düşürseydik, *kolhoz* ve *sovhoz*ların kuruluşunu geciktirseydik, özel köylü kuruluşlarına güvenseydik, ne olurdu?

Kuşkusuz, sanayimize öldürücü bir darbe vurmuş, sosyalizmin kuruluşu çabalarını boğmuş, aç kalmış ve meydanı «kulak»ların egemenliğine bırakmış olacaktık.

Bugün, yıkıntılar karşısında kalacaktık.

Troçki, Zinoviev grubundaki «solcu» oportünistleri dinleseydik, 1926-1927'de «kulak» üretiminin yerine *kolhoz* ve *sovhoz* üretimini koyma olanaklarına sahip değilken, saldırıya geçseydik ne olurdu?

Saldırımız, başarısızlığa uğrar, güçsüzlüğümüz kanıtlanmış olur, «orta» köylüyü, «kulak»ların kollarına atar, sosyalizmin kuruluşunu baltalamış olur ve aç kalırdık.

Bugün yine, yıkıntılar karşısında kalırdık.

Sonuçlar hep aynıdır.

İşçiler, boşuna «sola gidersen, sağa varırsın» demiyorlar.

Bazı yoldaşlar, sosyalist saldırıda baskının zorunlu olduğunu, baskı yoksa, saldırının da olamayacağını sanıyorlar. Oysa, bu başlıca değil, yardımcı bir unsurdur.

Sosyalist bir saldırıda, başlıca şey, —modern koşullar altında— *sovhoz* ve *kolhoz*ların gelişimlerini hızlandırmak, kentte ve köyde kapitalist unsurları ezmek, yığınları sosyalizm yararına ve sermayeye karşı harekete geçirmektir.

Onbinlerce, yüzbinlerce «kulak»ı tutuklayabilirsiniz,

sürebilirsiniz, ama bunun yanısıra, eski ekonominin yerine koyacağınız yeni kırsal ekonomi biçimlerini kurmakta, kapitalist biçimleri yoketmekte, kırsal alanda kapitalist üretim kaynaklarını ortadan kaldırmakta acele etmezseniz, «kulak»lık yeniden doğacak ve büyümeye devam edecektir.

Öteki bazı yoldaşlar da, sosyalist saldırının ileri doğru yürekli bir yürüyüşten başka birşey olmadığını, yöntem yönünden hiçbir hazırlığı gerektirmediğini, kazanılan mevzilerin sağlamlaşması, başarıyı daha ileri götürmek için hiçbir yedeğe gerek bulunmadığını; *kolhoz*larda bir hareketin ilk belirtileri göründüğünde «bir karşı devrimle» karşılaştığımızı, hareketin başarı kazanamadığını, saldırının sonuna geldiğimizi sanırlar.

Bu doğru mudur? Elbette hayır.

Birinci olarak, bir saldırı, cephenin şu ya da bu kesiminde kesintiye uğramaksızın, hatta bazı kesimlerde kısmî bozgunlara uğramaksızın zaferle sonuçlanmaz. Cepheler arasındaki bu kesintilerin ya da bazı kesimlerdeki başarısızlıkların, saldırının durakladığı ya da fiyaskoyla son bulduğu anlamına geldiğini düşünmek, saldırının özünden hiçbirşey anlamamış olmak demektir.

İkinci olarak, saldırının gelişmesi sırasında güçleri biraraya toplamadan, kazanılan mevzilerin sağlamlaştırılması düşünülmeden, başarıyı daha ileri götürmek amacıyla yedekleri ileri sürmeden, saldırıyı sonuna kadar sürdürmeden bir zafer kazanılması söz konusu değildir ve olamaz. Yapay, yani bütün bu koşulları hesaba katmayan bir ilerlemenin gevşemesi ya da yıkılması kaçınılmazdır.

Yapay bir ilerleme saldırının yarısıdır.

İç savaşta kazandığımız zengin deneyimler bunu bize öğretmiştir.

*Üçüncü olarak, kolhoz*ların kesinlikle devrimin itici gücünü oluşturdukları bir sırada, bir hareketin gerilemesinden ve *kolhoz*ların dışında kalan köylülerin bir bölümünün gerilemesinden ileri gelen «devrimin gerileme-

si»nden nasıl söz edilebilir.

Birbirinden çok farklı olan bu unsurlar arasında ortak bir yan var mıdır?

Günümüz koşullarında bolşevik saldırının özellikleri nelerdir?

Bolşevik saldırının özelliği, önce kitleleri ülkemizdeki kapitalist unsurlara karşı harekete geçirmesi, onların girişim güçlerini kurumlarımızın kırtasiyeciliğine ve başarısızlık içinde bulunan kuruluşlarımıza karşı harekete geçirmesi ve sosyalizmin inşasını tamamlamak için çalışan kitleler arasında bir yarışma ruhu uyandırmasıdır.

Bolşevik saldırının bundan sonra gelen özelliği «Profsoyuz»ları (meslekî dernekleri), sovyet kooperatiflerini ve yeniden inşa döneminin ihtiyaçlarına kendilerini uydurmak zorunda bulunan bütün kitle örgütlerinin pratik çalışmalarını yeniden örgütlemesi; oportünist, trade —unionist ve bürokrat unsurları ezerek, devrimci işçilerden etkin çekirdekler oluşturması, tabandan gelen emekçileri yukarı doğru itmesidir. Bolşevik saldırının bir özelliği de, *sovhozlarımızın, kolhozlarımızın* ve sanayimizin giderlerini karşılayabilmek için bütün olanakları harekete geçirmesi ve bunu gerçekleştirmede partimizin en seçkin güçlerinden yararlanmasıdır.

Bolşevik saldırının sonuncu özelliği de, partinin tümünün, parti örgütlerinin sağlamlaştırılması çabalarına aynı anda katılması; bürokrat ve küçük burjuva unsurların Lenin'in partisinden atılmaları, sağ ya da sol sapmaların ortaya çıkarılması ve ezilmesi; gerçek Leninistlerin öne çıkarılmasıdır.

Bolşevik saldırının şu andaki özellikleri bunlardır.

Parti bu saldırıyı nasıl başlattı?

Partinin çalışmalarını sürekli olarak bu yönde geliştirdiğini biliyorsunuz. Kampanya, kitlelerin dikkatini, düzenimizin kusurlarına, kurum ve kuruluşlarımızın yetersizliğine çeken parti içinde geniş kapsamlı bir *özeleştiri* hareketiyle başladı.

Parti içinde «özeleştiri»yi yoğunlaştırma zorunluluğunu ortaya atan XV. Kongre'dir.

Don bölgesindeki maden ocakları sorunu ve sanayinin çeşitli dallarında girişilen sabotajlar, partinin bazı organlarının devrimci uyanıklıktan yoksun olduğunu göstermiştir. Öte yandan «kulak»lara karşı verilen mücadele ve bazı kırsal kuruluşlarımızın hataları bu «özeleştiri» hareketini geliştirmiştir.

Merkez Komitesi, 2 Haziran 1928 tarihli kararında özeleştiri kampanyasının temellerini formüle etmiş, partinin ve işçi sınıfının bütün güçlerine, hareketin yukardan aşağı ve aşağıdan yukarı geliştirilmesi için çağrıda bulunmuştur.

«Troçkist eleştiri»nin Sovyet yönetimini zayıflatarak ve gözden düşürerek, barikatın öte yanına doğru ittiği ortaya konulduktan sonra, parti, rejimi daha iyiye götürmek ve Sovyet iktidarını güçlendirme amacıyla çalışmamızla ilgili bütün kusurlarımızı ortaya koymamız gerektiğini açıkladı.

Partinin bu çağrısı, işçi ve köylü kitlelerince heyecanla karşılanmıştır.

Parti, daha sonra, bürokrasiye karşı geniş bir kampanya açtı ve asalak, bürokrat ve küçük burjuva unsurları «parti»den, Profsoyuzlardan, kooperatiflerden ve öteki sovyet kuruluşlarından temizlemeye karar verdi.

Bu kampanya, Merkez Komitesi'nin 16 Mart 1930 tarihli raporunda özetlenmiştir.

İşçilerin devlet aygıtına doğrudan katılmaları ve sovyetlerin işleyişinin işçi sınıfı tarafından denetlenmesi, büyük bir heyecan dalgası yarattı ve işçi sınıfında bir canlanmaya yol açtı.

Parti otoritesinin işçi kitleleri arasında artması, emekçilerde sınıf bilincinin gelişmesi, yüzbinlerce yeni işçinin hatta, bazı birliklerin tümünün ve bazı işyerlerinde ekiplerin topluca partiye girmeleri, bu kampanyanın başlıca sonuçlarıdır.

Son olarak, bu kampanyanın başka önemli sonuçları da, kuruluşlarımızın bazı geri kalmış bürokrat unsurlardan kurtarılması ve Tüm Rusya Merkez Sendikalar Konseyi'nden oportünist yönetimin kovulması olmuştur.

Parti, daha sonra, fabrika ve işyerlerinde çalışan kitleler arasında yeni bir atılımı belirleyen «sosyalist yarışma» hareketini başlattı.

Bunu başlatan, XV. Kongre'nin bu yarışma kampanyasına ilişkin kararıdır.

Bu amaçla kurulmuş olan *çalışma alayları* işlerine devam etmektedir. İşçi gençliğin başında bulunan «leninist gençlik» örgütü, bu yarışma kampanyasına destek olmakta ve kesin başarılar kazanmaktadır.

Devrimci gençliğimizin bu duruma gelmemizde çok önemli bir rol oynadığını unutmamalıyız.

Bugün, ekonomimizin en önemli gerçeklerinden birinin fabrika ve işyerleri arasında varolan sosyalist yarışma olduğundan hiçbir kuşkumuz yoktur. Varılan sonuçları öğrenen yüzbinlerce işçi bu *çalışma alaylarına* katıldılar.

Kitle psikolojisinde ve işi ele alış biçimlerinde, fabrika ve işyerlerimizin görünümlerini tamamen değiştiren bir devrimin oluştuğunu görmemek için kör olmak gerekir.

«*Sosyalist yarışma*»nın iflas ettiği ve «*çalışma alaylarının*» bir fiyaskodan başka birşey olmadığının söylendiği günler pek uzak değildir.

Şimdi, bu «akıldanelere» kendileriyle alay etmek şerefi bile çok görülmektedir. Onlara, devrini tamamlamış, modası geçmiş bilgiç gözüyle bakınakla yetiniliyor.

Bugün için, «*sosyalist yarışma*» hareketi ve «*çalışma alayları*» denemeden geçmiş oldular ve kendilerini kabul ettirdiler.

«Sosyalist yarışma» hareketine iki milyondan fazla işçinin katıldığı ve «bir milyondan fazla işçinin» «çalışma alayları»nda toplandığı herkesçe kabul edilen bir

gerçektir.

Bu «sosyalist yarışma» hareketinde dikkati en çok çeken, halkın mantığında ve çalışma ile ilgili düşüncelerinde bir değişikliğin olmasıdır. Bugüne kadar zahmetli ve nankör bir çaba sayılan çalışma, şerefli, yiğitçe ve kahramanca bir iş niteliği kazandı.

Kapitalist ülkelerde buna benzer birşey olmamıştır ve olamaz.

Bu konuda, kapitalist ülkelerde revaçta olan amaç, gelir sahibi olmak, sermayesinin geliri ile yaşamak ve çalışmamaktır. Çünkü çalışma hor görülen bir iştir.

Bizde, SSCB'nde, tersine, özlenen ve revaçta olan amaç, herkese «çalışma alayları»nın bir kahramanı olma olanağının sunulması ve milyonlarca emekçinin saygısını kazanmaktır.

Burada işaret etmeyi zorunlu saydığım bir başka olgu da, «sosyalist yarışma» hareketinin köylere kadar yayılmaya başladığı ve *sovhoz*larımızla *kolhoz*larımızı peşinden sürüklediğidir. Herkes tarafından bilinen çok sayıda olgu da, *kolhoz* ve *sovhoz*larda çalışan milyonlarca işçiyi peşinden sürükleyen bir çalışma heyecanının yaratılmış olmasıdır. Çok değil, daha bundan iki yıl öncesine kadar «sosyalist yarışma» hareketi ile «çalışma alaylarının» böyle bir başarıya ulaşabileceğini kim düşünebilirdi.

Parti, daha sonra, *sovhoz* ve *kolhoz*ları geliştirmek amacıyla ülkenin finansman kaynaklarını harekete geçirdi. *Kolhoz*ların emrine 25.000 öncü işçi verdi. *Kolhoz*lardaki yüksek nitelikli köylü unsurlara *kolhoz* yönetimine katılma olanağı sağladı. *Kolhoz*ların yönetimi konusunda bir dizi kurs düzenledi, böylece *kolhoz*ların işlemesini sağlayabilecek yetenekte kadroların kurulması için gerekli temeli attı.

Son olarak, parti, kendini yeni baştan örgütledi. Basınını yeniden silahlandırdı. Vereceği mücadeleyi iki cephede örgütledi. Troçkistlerin kökünü kazıdı, her alanda sağ direnişi kırdı, uzlaşmacıları tecrit etti. Böylece, leni-

nist çizgiye dayanan birliği gerçekleştirdi. Bu, saldırının zaferle sonuçlanması için zorunluydu. Son olarak, Parti, *kolhoz hareketi* içinde faaliyet gösteren aşırı solcuları ve akıllı (!) sağcıları da silkeleyerek en doğru yolu izledi.

Partinin aldığı tedbirler ve bütün cephelerde giriştiği uygulamalar bunlardır.

Saldırımızın, her alanda başarıya ulaştığı herkesçe bilinmektedir.

Ulusal ekonomimizi yeniden kurarken karşımıza çıkan bütün güçlükleri yenebilmemizin nedenleri bunlardır.

Köylü sınıflarının sosyalizme doğru yönelmelerini sağlamada karşımıza çıkan güçlüklerin başarıyla üstesinden gelmemizin nedenleri bunlardır.

Yabancılar, bazen kendi kendilerine SSCB'nin iç durumunun nasıl olduğunu sormaktadırlar.

SSCB'nin iç durumunun sağlam ve sarsılmaz olduğundan hiç kuşku yoktur. Siz, gözlerinizi bunalımın derinleştiği, işsizliğin arttığı, grev ve lokavtların giderek yaygınlaştığı ve hükümetlere karşı yapılan gösterilerin birbirini izlediği kapitalist ülkelere çevirin ve bu ülkelerin durumlarını SSCB'nin iç durumuyla karşılaştırın.

Sovyet yönetiminin, bugün dünyadaki bütün yönetimlerin en sağlamı olduğunu kabul etmek gerekir.

VIII

SİSTTEMLERDEN HANGİSİ ÖTEKİNİ YENECEK KAPİTALİZM Mİ YOKSA SOSYALİZM Mİ?

Böylece, elimizde SSCB'nin iç durumunu gösteren bir tabloyla, başlıca kapitalist ülkelerin iç durumunu gösteren bir başka tablo daha bulunuyor.

Şimdi, şöyle bir soru akla geliyor: Bu iki tablonun karşılaştırılmasından ne gibi sonuçlar çıkarılır?

Bu sorun o kadar ilginçtir ki, bütün ülkelerin burjuva yetkilileri, her türden, her fikirden ve çeşitli saflar-

dan burjuva basını, troçkistinden tutun da "menşevik" basınına kadar tüm kapitalist basın, kapitalistlerin "refahına" övgüler düzmekte, ve SSCB'nin ekonomik ve mali bir iflasın eşiğinde olduğunu yazmakta birleşmektedir.

O halde, bizde, SSCB'nde ve kapitalist ülkelerde durumdan çıkan sonuçlar nelerdir?

Herkesin bildiği başlıca gerçekler üzerinde duralım.

Kapitalist ülkelerde *ekonomik bunalım* derinleşmiş, tarımda olduğu gibi, sanayide de üretim *düşmüştür.*

Bizde, SSCB'nde, ekonomik atılım içine girilmiş, ulusal ekonominin her dalında üretim artmıştır.

Kapitalist ülkelerde, çalışanların maddi durumları bozulmuş, ücretler azalmış ve işsizlik artmıştır.

Bizde ise, çalışanların maddi durumu *düzelmiş, ücretler* artmış, işsizlik azalmıştır.

Kapitalist ülkelerde, *milyonlarca işgünü kaybına* yol açan grevler ve gösteriler çoğalmıştır.

Bizde, grev yok, rejimimize milyonlarca işgünü kazandıran işçi ve köylülerimizin *heyecanı* vardır.

Onlarda, iç durum *kötüye gitmekte* ve kapitalist düzene karşı devrimci bir hareket *gelişmektedir.*

Bizde ise, iç durum sağlamlaşmakta, işçi kitleleri sovyet iktidarı etrafında *toplanmaktadır.*

Onlarda, milliyetçilik sorunu ve Hindistan, Çin Hindi, Filipinler gibi ülkelerde, *iç savaşlarla* dejenere edilen *ezilen halkların* kurtuluş hareketleri.

Bizde, kardeş halkların birleşmeleri için gerekli temeller güçlendirilmekte ve SSCB'ndeki bütün milliyetler ve azınlıklar SSCB iktidarı çevresinde toplanmaktadır.

Onlarda, karışıklık ve durmadan kötüye giden bir görünüm;

Bizde ise, gücümüze inanç ve refah içinde bir gelecek görünümü.

SSCB'nin iflası ve kapitalist ülkelerde refah konusunda gürültüler koparılıyor. Bugün, ekonomik bunalı-

mın pençesinde olanların karşısında bulundukları tehlikelerden sözetmek daha doğru olmaz mıydı? Bunlar, düştükleri bataklıktan ancak büyük kayıplar vererek kurtulabilecek olanları bekleyen tehlikelerdir.

Kapitalistlerin uğradıkları fiyaskonun ve bizim kazandığımız başarıların nedenleri üzerinde duralım.

Ulusal ekonominin büyük bölümünün sermaye çokluğuna ya da azılığına bağlı olduğu sık sık tekrarlanmaktadır.

Doğrudur.

Kapitalist ülkelerde ekonomik bunalımın, bizde ise refahın varlığı; bizde sermaye bolluğu, onlarda ise sermaye sıkıntısıyla açıklanmaz mı?

Hayır, elbette değil!

SSCB'nde, kapitalist ülkelerden daha az sermaye bulunduğunu herkes bilir. Bütün bunları bir hazine sorunu durumuna indirgeseydik, bizim bunalım içinde, kapitalist ülkelerin ise refah içinde olmaları gerekirdi.

Bir devletin durumunun teknik gelişmesine ve ekonomik kadrolarına bağlı olduğu söylenir.

Doğrudur.

Kapitalist ülkelerde bunalımın, bizde ise refahın egemen olması; onlarda teknik kadroların az, bizde ise bol bulunması ile açıklanabilir mi?

Hayır, elbette hayır!

Kapitalist ülkelerin SSCB'nden çok daha fazla sayıda teknik kadroya sahip olduğunu herkes bilir.

Teknik alanda, Almanların, İngilizlerin, Fransızların, İtalyanların ve herşeyden önce Amerikalıların öğrencileri olduğumuzu unutmadık, unutmak ta istemiyoruz.

Kadrolar sorununun ulusal ekonominin gelişmesinde büyük önem taşımasına rağmen, teknik kadroların daha çok gelişmiş olup olmadıkları önemli değildir.

Sorununun çözümü, acaba kültür düzeyinin biz de kapitalist ülkelerdekinden daha yüksek olmasında mıdır?

Hayır, yüz kere hayır!

SSCB'nde, halk kitlelerinin kültür düzeyinin Amerika'daki, İngiltere'deki, Almanya'daki vb. halk kitlelerinden daha aşağıda bulunduğu herkesçe bilinir. Kitlelerin kültür düzeyinin, ulusal ekonominin ilerlemesine büyük katkısı olmasına rağmen, önemli olan halkın kültür düzeyinin yüksekliği de değildir.

Bu nedenleri, kapitalist ülke yöneticilerinin niteliklerinde aramak doğru olur muydu?

Hayır, o da değil!

Ekonomik bunalımlar, kapitalizmin egemenliği ile birlikte doğmuşlardır.

Bir yüzyıldan fazla bir süreden beri, ekonomik bunalımlar, 12, 10, 8 yıllık aralıklarla ya da daha sık tekrarlanmaktadır.

Kapitalist toplumun bütün partileri, az ya da çok göze batan, "dahi" ya da "kafaca az gelişmiş" tüm yöneticileri, bunalımları, "önlemeye" ya da "yoketmeye" çabaladılar.

Ama, kimse bunu başaramadı.

Hoover ve grubu da, o konu da başarısızlığa uğradıysa, bunda şaşılacak birşey yoktur.

Kapitalist yönetici ve partilerin ulusal ekonominin gelişmesinde önemli bir yerleri olmasına rağmen, kapitalist yöneticiler, ne kadar üstün olurlarsa olsunlar, bu konuda ellerinden birşey gelmez.

Öyleyse, sorunun çözümünü nereden aramamız gerekiyor?

SSCB'nin geri kalmış bir ülke olarak ün yapmasına, sermaye darlığına, teknik kadrolarının yetersizliğine rağmen, ekonomik bakımdan gelişme olanaklarını elde etmesi; kapitalist ülkeler, sermaye bolluğuna teknik kadrolarına ve halkın kültür düzeyinin yüksekliğine rağmen, *giderek derinleşen bir bunalım içindeyken* ve ekonomik alanda *bozgun üstüne bozguna uğrarken,* SSCB'nin ekonomik inşa cephesinde başarıya ulaşması nasıl açıklanabilir?

Bunun nedeni, bizde ve onlardaki ekonomik sistemler arasındaki *farklılıktandır.*

Kapitalizmin başarısızlığının nedenini kapitalist ekonomi sisteminde aramak gerekir. Sovyetler'deki refah, sovyet ekonomik sisteminin kapitalist sisteme *üstünlüğü* ile açıklanabilir.

Sovyet ekonomi sistemi nedir?

1. Kapitalist sınıfın devrilmesi ve yerine işçi sınıfının geçmesi;

2. Üretim araçlarının, toprakların, sermayenin, fabrikaların ve işyerlerinin — kollektifleştirilmek üzere — işçi ve köylüler tarafından zorla alınması;

3. Üretimin, kâr ve rekabet ilkesine bağlı olarak değil, bir plana ve çalışanların maddi ve kültürel düzeylerinin yükseltilmesi ilkesine bağlı olarak artırılması;

4. Köyde ve kentte, ulusal gelir dağılımının sömürücü sınıflar ve onların uşaklarının yararına değil, işçi ve köylülerin maddi durumlarının sistemli bir biçimde düzeltilmesi ve sosyalist insanın gelişmesi yararına gerçekleştirilmesi;

5. Emekçilerin maddi koşullarının sistemli olarak iyileştirilmesi ve bu sınıfın ihtiyaçlarının sürekli artması (satın alma gücü), üretimin gelişmesinde tükenmez bir kaynak olarak düşünülmekte ve üretim fazlası, işsizlik vb. bunalımlarına karşı işçi sınıfının güvencesini oluşturmaktadır.

6. İşçi sınıfı ülkenin sahibidir. Bu sınıf, kapitalistler için değil, kendisi için çalışmaktadır.

Kapitalist ekonomi sistemi nedir?

Kapitalist ekonomi sistemi, şu anlama gelir :

1.Ülkede iktidar kapitalistlerin elindedir;

2. Sermaye ve üretim araçları sömürücülerin elinde toplanmıştır;

3. Üretimin arttırılması, çalışan kitlelerin yaşam koşullarının daha iyiye götürülmesine değil, kapitalistlere büyük kâr ilkesine bağlıdır;

4. Ulusal gelir dağılımı, çalışanların yaşam koşullarını düzeltmek açısından değil, sömürücülere büyük kâr sağlama açısından gerçekleştirilmektedir;

5. Kapitalist rasyonalleştirme ve her türlü üretim artışı, kapitalistlere yüksek kâr sağlamaktan başka bir amaç taşımaz ve bunun sonucu olarak milyonlarca emekçinin ücretleri düşer. Böylece, emekçi sınıf, *asgari* ihtiyaçlarını sağlama olanağından yoksun kalır. Bu da, üretim fazlası bunalımları, işsizlik vb. için uygun bir ortam yaratmış olur;

6. İşçi sınıfı kendisi için değil, sömürücüler için çalışan, sömürülen bir sınıftır.

Sovyet sisteminin kapitalist sisteme üstünlükleri bunlardır.

Ekonominin sosyalist örgütlenmesinin kapitalist örgütlenmeye üstünlükleri bunlardır.

Bizim, SSCB'nin giderek büyüyen bir ekonomik atılım karşısında, onlarınsa, yani kapitalistlerin giderek derinleşen bir ekonomik bunalım içinde bulunmasına yol açan durum budur.

Bizde, SSCB'nde, tüketimin, yani kitlelerin satınalma gücünün artması, üretimi ileriye doğru iterek sürekli bir biçimde artış sağladığı halde, onlarda, yani kapitalistlerde, aksine kitlelerin tüketiminin artışı, üretim hızıyla aynı düzeyde gitmediği gibi, derin bunalımlara sürükleyerek, her zaman geride kalmasının nedeni işte bunda yatar.

Kapitalistlerde, bunalım dönemlerinde, mal fazlası imha edilmekte, tarım ürünleri yakacak olarak kullanılmakta, böylece fiatlar yüksek tutularak aşırı kârlar sağlanmaktadır. Bizde ise, bu tür bir cinayet işleyenler akıl hastanesine kapatılır.

Onlarda, işçilerin grevler ve gösteriler düzenlemesi, kapitalist iktidara karşı devrimci mücadele vermeleri; bizde ise uygunluk içerisinde çalışılması ve milyonlarca işçi ve köylünün bu düzeni hayatları pahasına korumaya hazır olması bu yüzdendir.

SSCB'nde, iç durumun tutarlı ve sağlam olmasının, kapitalist ülkelerde ise iç durumun tutarsız ve kararsız olmasının sırrı burada yatmaktadır.

Üretim fazlasını kullanmayı bilmeyen, yoksulluğun, işsizliğin ve açlığın ortalığı kasıp kavurduğu dönemlerde bu fazlayı imha eden bir ekonomik sistem kendi kendini ölüme mahkûm etmiş demektir. Bu son yıllar, bir bekleyiş dönemi olmuştur. Bu dönemde karşıt iki ekonomik sistem birbiriyle karşılaştırılmıştır : sovyet sistemiyle kapitalist sistem.

Bu yıllar boyunca, sovyet sisteminin yakında "iflas" edeceği yolundaki kehanetler eksik olmadı.

Bu arada, her yerde, kapitalizme zafer türküleri yakıldı. Bugün durum nedir?

Bu birkaç yıldır, kapitalist sistem, *dünyayı uçuruma sürüklediğini* göstermiştir. Buna karşılık sovyet sisteminin, ister "demokratik", isterse "halkçı" olsun, dünyanın bütün ülkelerinden üstün olduğu görülmüştür.

Lenin, 1921 Mayıs'ında, Komünist Partisi Kongresi'nde şöyle diyordu :

"Bugün, güttüğümüz ekonomi politikasıyla uluslararası devrime yol açacak bir baskı sağlıyoruz. Bütün dünya, —hiç abartmasız— bütün dünya emekçilerinin gözü Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin üzerindedir

"Ulaştığımız nokta budur.

"Kapitalistler, birşey saklayacak, birşey yapacak durumda değildir. Bu yüzden, ekonomik yanılgılarımızı ve zayıf yanlarımızı yakalayarak bunlardan yararlanmaya çalışıyorlar. Bu alandaki mücadele, uluslararası bir düzeye ulaşmıştır. Bu sorunu çözersek, uluslararası çapta ve kesin zaferi kazanmış olacağız." (Lenin)

Lenin'in koyduğu sorunları, Partimizin çözümlediğini kabul etmek gerekir.

GÜNDEMDEKİ SORUNLAR

a) GENEL SORUNLAR

1. Ortaya çıkan ilk sorun, SSCB'nde sanayinin en iyi

biçimde yaygınlaştırılmasıdır.

Ekonomi ne kadar gelişmiş olursa olsun, bu ekonomiye yön veren sanayinin sağlıklı biçimde yaygınlaştırılması zorunludur.

Bugün, kırsal ekonomimiz gibi, sanayimiz de tümüyle Ukrayna'daki maden kömürü ve maden yatakları temeline dayanmaktadır.

Bu temelin varlığı ve gelişmesi, ülkenin sanayileşmesi yönünden *vazgeçilmez bir* koşuldur.

Ama bu temel, gelecekte tek başına Kuzey Doğu'nun, Uzak Doğu'nun ve Türkistan'ın olduğu kadar, SSCB'nin güney ve orta bölgelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek midir?

Bütün veriler bize bunun olanaksız olduğunu göstermektedir. Bu temel ulusal ekonomimizin gelişmesi için yeterli değildir.

Bu temeli olanaklar çerçevesinde genişletirken, ikinci bir kömür ve madencilik merkezi yaratmak için çaba göstermemiz gerekiyor.

Bu merkez, Urako-Kuznetski-Kombina, yani Ural Kömür, Kok ve Maden Birliği'dir.

Nijniy'de bir otomobil fabrikası, Çeliabinsk'te bir traktör fabrikası, Sverdlowk'da makina yapım tesisleri, Saratov ve Novisibirsk'te yeni işletmeler; Sibirya ve Kazakistan'da doğudaki maden işletmelerinin gelişmesini ve bir montaj tesisleri ağının kurulmasını gerektiren maden işletmelerinin giderek güçlü bir atılım yapması; son olarak, Novisibirsk ve Türkistan'da tekstil fabrikaları kurulması konusunda alınan karar, Urallarda ikinci bir kömür ve madencilik merkezi kurmak için işe koyulmamızı zorunlu kılmaktadır.

Parti Merkez Komitesi'nin bu konudaki görüşleri, Uralmet (Ural Metalleri) ile ilgili kararda belirtilmiştir.

2. *İkinci sorun, SSCB'nde tarım ekonomisinin ana dallarının birbirinden ayrılması ve bölgelerde özellikle hangi tarımın yapılacağı ya da hangi bitkinin yetiştirile-*

ceği sorununun açıklığa kavuşturulmasıdır.

Küçük köylü işletmelerinin varlığının her türde uzmanlaşmaya ciddi bir engel teşkil ettiği ve bunu olanaksızlaştırdığı açıktır.

Olanaksızlaştıracaktır diyoruz, çünkü küçük işletmelerin yapısı zorunlu olarak istikrarsızdır. Rezervlerden yoksundurlar; her zaman değişik türde tarım yapmak zorunda kalırlar. Bunun da nedeni, bir tarım türünde başarısızlığa uğrarlarsa, kayıplarını başka bir tür tarımdan karşılama kaygısıdır.

Devletin elinde yeterli miktarda tohumluk olmazsa, tarımda uzmanlaşma işine girişilemeyeceği açıktır.

Büyük kuruluşlara sahip olduğumuza ve devletin elinde buğday rezervi de bulunduğuna göre, bölgeleri belirli ürünlerin tarımını yapacak biçimde örgütleyebiliriz.

Sorun, tümüyle, buğday sorununun çözümüyle ilgilidir.

"Tümüyle ilgilidir" diyorum, çünkü hayvancılıkla uğraşan ya da pamuk, şeker pancarı, keten ve tütün üreten bölgelerde tahıl sorununu bir çözüme bağlamadan, buğday depoları ağı kurmadan, hayvancılığı ya da sanayi bitkileri tarımını geliştirmek, bölgelerde uzmanlaşmayı sağlamak olanaksızdır.

Sorun, işi ilerletmek için elimizdeki araçları kullanmayı bilmektedir.

3. *Üçüncü sorun, kırsal ekonomide ve sanayi alanında kadrolar sorunudur.* Ekonomi alanındaki kadrolarımızın, uzmanlarımızın ve ekonomik alanda çalışanlarımızın uzmanlaşma derecelerinin yetersiz olduğunu herkes bilmektedir. Sorun, uzmanlarımızdan bir bölümünün, kendilerini başında bulundukları işletmeyi sabote etmeye kışkırtan eski patronları ile ilişkilerini sürdürmeleriyle daha da karmaşık bir durum almaktadır.

Birçok komünist işletmecinin devrimci uyanıklıktan yoksun olmaları ve sabotajcı unsurların elinde tutsak olmaları işleri daha da karıştırmaktadır.

Oysa biz, yeni teknik gelişmeleri uygulama yeteneğine sahip çok sayıda kadro gerektiren bir iş olan ulusal ekonominin yeniden kurulmasına çalışıyoruz.

Bütün bunlar, kadro sorununu bizim için bir ölüm-kalım sorunu durumuna getiriyor.

Bu sorunun çözümü, öncelikle aşağıdaki tedbirlerin alınmasına bağlıdır:

a) Sabotajcılarla kararlı bir mücadele;

b) Uzmanların ve teknisyenlerin seçiminde uyanıklık ve sabotajcılardan ayrılanlara iyi davranma (Sahtekarlar ve Ooustrialof gibi engelleyicileri değil, emeklerini hiç bir artdüşünceye kapılmadan işçilerin emekleriyle birleştiren gerçek bilim işçilerini dikkate alıyorum;

c) Dış teknik yardımın örgütlenmesi;

d) Genellikle teknik gelişmeleri görmek amacıyla ekonomistlerden oluşacak inceleme gruplarının dış ülkelere gönderilmesi;

e) İşçi sınıfı kökenli uzman ve teknisyen yetiştirmek için, büyük ekonomik kuruluşlarca teknik öğretim kurumlarının açılması.

Bu sorunun çözümü, bu tedbirlerin uygulanmasına bağlıdır.

4. *Bürokrasi ile mücadele sorunu.*

Bürokratizm tehlikesi, rejimin içinde saklı bulunan çok büyük güçlerin gelişmesini, onlardan yararlanılmasını engellemesinde, kitlelerin yaratıcı gücünü yok etmesinde ve Partinin bütün girişimlerinin amaçlarından saptırmasındadır.

Bürokratizm tehlikesi, bundan başka, *yürütmenin denetimine karşı* dayanıklı olmamasında ve yönetici kuruluşların önemli girişimlerini cansız kâğıt yığınlarına dönüştürmesindedir.

Tehlike yalnızca yönetimimize kök salmış eski yöneticilerde değil, aynı zamanda özellikle yeni bürokratlarda kendini göstermektedir. Bunların arasında komünist bürokratlar önemli bir rol oynamamaktadır.

Şu anda, bu komünist bürokratların da işçi ve köylü kitlelerinin etkinliği ve yaratıcı inisyatifi yerine "fetiş" durumuna getirdikleri "emir" ve "karar"ları koymaya çalıştıklarını düşünüyorum. Sorun, yönetimde ve kurumlarda bürokrasiyi ortadan kaldırmakta, "gelenek" ve "görenek"leri yok etmekte ve rejimimizin yedek güçlerinden yararlanabilmek için, yolu açmaktadır. Böylece, kitlelerin yaratıcı inisyatifinden ve etkinliklerinden yararlanma olanağı sağlanmış olacaktır.

Bu görev, sanıldığı kadar kolay değildir.

Bu işi, öyle hemencecik bir kaç hareketle tamamlayamayız.

Ama, ülkemizi sosyalist temeller üzerine yeniden kurmak istiyorsak, bu sorun çözülmelidir.

Parti'nin bürokrasiyle mücadele çalışmaları dört noktada özetlenebilir :

a) *Özeleştiri hareketinin geliştirilmesi;*

b) *Emirlerin uygulanma biçimlerinin denetiminin örgütlenmesi;*

c) *Yönetim mekanizamsının temizlenmesi;*

d) *İşçi sınıfının en iyi unsurlarının yönetime katılacak biçimde eğitilmesi.*

Sorunun çözümü, bütün olanaklardan yararlanılarak bu tedbirlerin uygulanmasına bağlıdır.

5. *Emeğin verimliliği sorunu*

Tarım alanında olduğu gibi sanayi alanında da emeğin verimini sistemli biçimde arttırmazsak, ekonomiyi yeniden kurmayı, ileri kapitalist ülkelere yetişip onları geçmeyi düşünemeyiz; hatta bağımsızlığımızı bile savunamayız.

Bu nedenlerden dolayı, verimlilik sorunu bizim için birincil bir öneme sahiptir.

Bu sorunu çözümlemek amacıyla Parti'nin aldığı tedbirler üç noktada toplanabilir :

a) Çalışanların yaşam koşullarının sistemli biçimde iyiye doğru götürülmesi;

b) Sanayi ve tarım işletmelerinde *yoldaşlar arasında çalışma disiplininin kurulması;*

c) *Sosyalist yarışmanın* ve *çalışma olaylarının* örgütlenmesi

Bütün bunların yeni bir teknik temele dayalı olarak ve emeğin rasyonel biçimde örgütlenmesi üzerine gerçekleştirilmesi zorunludur.

Yapılacak iş, bu tedbirlerin uygulanması için kitleler arasında bir kampanya açılmasıdır.

6. *Beslenme sorunu*

Bu sorun, köyde ve kentte çalışanların ihtiyaçlarının yeterince sağlanması, *kooperatif aygıtının* işçi ve köylülerin ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde örgütlenmesi, işçilerin gerçek ücretlerinin *sistemli biçimde arttırılması,* tarım ve sanayi ürünleri fiatlarının düşürülmesi sorunlarını içermektedir.

Tüketim kooperatiflerinin yetersizliğine daha önce değinmiştim.

Bu yetersizliğe son vermek ve *fiatların düşürülmesi politikasına* açık yürekle yaklaşmak zorunludur.

Mal darlığı sorununa, küçük sanayi için sağlanan hammaddeyi arttırmakla ve kentlerde tüketilen malların üretimine hız vermekle bir çözüm bulabiliriz. Buğday sorununa çözülmüş gözüyle bakabiliriz. Et, süt ve sebze konusunda güçlüklerimiz vardır.

Bize çok üzüntü veren bu sorunun bir kaç ayda çözülmesi olanaksızdır. Bunun için en azından bir yıla gerek vardır.

Bir yıl sonra, bu amaçla örgütlenmiş *sovhoz ve kolhoz*lar sayesinde et, süt ve sebze ihtiyaçlarını karşılayacak düzeye ulaşacağız.

Bize düşen görev, bütün kuruluşlarımızın bu yönde çalışmalarını sağlamaktır.

7. *Kredi ve para dolaşımı sorunu*

Kredilerin rasyonel biçimde düzenlenmesi ve para kaynaklarının iyi kullanılması ulusal ekonominin gelişme-

sinde büyük bir önem taşır.

Bu sorunun çözümlenmesi için alınan tedbirleri iki noktada özetleyebiliriz :

a) Kısa vadeli bütün kredilerin Gosbank'ta (Devlet Bankasında) toplanması;

b) Bütün ödemelerin sosyalleştirilmiş kesim hesabına ayrılması.

Bu tedbirler, Gosbank'ı bütün ülkenin ürünleri için bir sayım ve dağıtım merkezi durumuna gelmek zorunda bırakmaktadır.

Sonra da, bugüne kadar dolaşım için ayrılmış paradan geniş kitlelerinde yararlanmasına olanak sağlamaktadır. Hiç kuşkusuz bu tedbirler, kredi konusunda büyük bir ilerleme göstermemize ve Çervonets'imizin sağlamlaştırılmasına olanak sağlayacaktır.

8. *Rezervler sorunu*

Birçok kez söyledik ve bir kez daha tekrar ediyoruz ki, genel olarak devlet, özel olarak da *bizim devletimiz* rezervlerden vazgeçemez.

Bugday, mal ve döviz rezervlerine sahibiz. Yoldaşlar, bu rezervlerin yararını yeni anlamaya başlamışlardır.

Ama, sadece "bazı" rezervlerle yetinemeyiz.

Her alanda daha önemli rezervlere gerek duyuyoruz.

Oyleyse, bize düşen görev, rezervlerimizi arttırmaktır.

b) SANAYİ SORUNLARI

1. *En önemli sorun, demir sanayisinin geliştirilmesidir.*

Demir sanayisinde, savaş öncesi düzeyine yeni ulaştığımızı ve ilk kez bu yıl (1929-1930) bu düzeyi aştığımızı düşünelim.

Bu, bütün kırsal ekonomimizi tehdit edebilecek bir durumdur.

Bu tehditten kurtulabilmek için, demir sanayisine hız vermemiz gerekmektedir.

Beş Yıllık Plân dönemi sonunda, plânın öngördüğü 10 milyon tonluk demir üretimi ile yetinmeyip, bunu 17 milyon tona ulaştırmamız gerekmektedir.

Ülkemizin sanayileşmesini gerçekleştirebilmek için, her ne pahasına olursa olsun, bunu yapmalıyız.

Bolşevikler, bu kadar büyük bir işi yapmayı da bildiklerini göstereceklerdir.

Bu, işlenmiş mallar sanayisini ihmâl etmemiz gerektiği anlamına gelmez. Hayır!

Bugüne kadar, bütün gücümüzü ağır sanayiye yöneltebilmek için, herşeyden tasarruf yaptık, işlenmiş mallar üretimini az da olsa ihmâl ettik.

Ağır sanayimiz artık kurulmuştur.

Şimdi yapılacak olan, onu geliştirmektir.

Şimdi, sanayinin geri kalan bölümüne yönelebilir ve bu sanayinin hızını arttırabiliriz.

Sanayide elde ettiğimiz ilerleme, ağır sanayi ile işlenmiş mallar sanayisini aynı hızla ve birbirine paralel olarak yürütmemize olanak tanımaktadır.

Pamuk, keten ve şeker pancarı üretiminde Beş Yıllık Plân hedeflerini aşmış ve sun'i ipek sorununu çözüme bağladığımıza göre, işlenmiş mallar sanayisini de geliştirmeyi düşünmemizin zamanı gelmiş demektir.

2. *Rasyonalleştirme, üretimin kalitesini yükseltme ve maliyet fiyatlarını indirme sorunu.*

Artık hoşgörüyle karşılama olanağı olmayan bir dizi durum vardır: Rasyonalleştirme konusundaki pürüzler, maliyet fiyatlarının düşürülmesi konusunda Beş Yıllık Plânın gerçekleştirilememiş olması, işletmelerimizin büyük bir bölümünde üretimin garip bir kalitede olması gibi.

Bu pürüz ve kusurlar, kırsal ekonomi üzerinde giderek artan ve onu gelişmekten alıkoyan bir baskı yaratmaktadır.

Bu utanç verici duruma bir son vermenin zamanı gelmiş, hatta geçmektedir. Bolşevikler, bu sorunun da üste-

sinden gelebilecek yetenekte olduklarını göstermek zorundadırlar.

3. *Personel yönetimi sorunu*

Hoş görülmesine olanak olmayan bu rahatsızlıkları, işletmelerde personel yönetimi sorunu izlemektedir.

İşçiler durmadan, «işyerinde bir patronun bulunmaması»ndan ve «Çalışma düzeninin yokluğu»ndan yakınmaktadırlar.

İşletmelerimizin parlamentoya benzer üretici kuruluşlar durumuna gelmelerini kabul edemeyiz.

Parti kuruluşlarımız ve Profsoyuzlarımız (Meslek birlikleri), personel yönetimini ve çalışmayı en iyi biçimde düzenleyecek kesin sorumluluklar olmadan sanayimizi yeniden kurmamızın olanaksız olduğunu artık anlamalıdırlar.

C) KIRSAL EKONOMİNİN SORUNLARI

1. Hayvancılık ve sanayi bitkileri üretimi sorunu

Buğday sorununu çözümlediğimize göre, şimdi hayvancılık ve sanayi bitkileri üretimi alanında saldırıya geçebiliriz.

Bu sorunları çözümleyebilmek için, tahıl sorunu konusunda bizi başarıya göturen yolu izlemeliyiz.

Bu yol, politikamızın dayanak noktası olan ve bize küçük hayvan yetiştiricileri ve sanayi bitkileri üreticilerinin örgütlenmesi için, ihtiyaçlar ölçüsünde teknik ve ekonomik bir temel sağlayan *kolhoz* ve *sovhozlar* yoludur.

Skolovod (Büyük baş hayvancılık) Ovtzevod (Koyunculuk), Svinovod (Domuzculuk) Yağ ve Süt Ürünleri tröstü, bunlara ek olarak hayvancılıkla uğraşan *kolhozlar* ve sanayi bitkileri üreten *sovhoz* ve *kolhozlar*... İşte bu kuruluşlar, sorunu çözümlememizde bize yardımcı olacaklardır.

2. Kolhoz ve Sovhozların inşası ve geliştirilmesi sorunu.

Kolhoz ve *sovhoz*ların inşası ve geliştirilmesi sorunu, en başta gelen sorunlarımızdan birisidir. Köylerde sos-

yalizmin kuruluşunu tamamlamak istiyorsak, bu sorunu tümüyle çözmemiz gerekir.

Köylülerin yeni sistemlere doğru açılmaları hareketini bugün körler bile görmektedir. Bugün köylerde *kulaklara* karşı *kolhozların* inşası uğruna mücadele edilmektedir.

Geçmişe dönüş söz konusu değildir.

İzlemek zorunda olduğumuz yol, *kolhozlar* yoludur. Ve *kolhozlar* yolu, henüz keşfedilmemiş, bilinmeyen bir yol değildir. Bu yolu herkes biliyor, heskes bu yoia alıştı; köylü kitleleri kendiliklerinden bu yolu izliyor.

Bu yol bizi daha şimdiden somut sonuçlara ulaştırdı; köylüleri *kulakların* uşağı olmaktan ve bilgisizlikten kurtardı.

Gelecekte yapacaklarımızı bu temele dayanarak yapacağız.

Bu hareket önümüzdeki yıllarda nasıl gelişecek?

Sovhoz kuruluşları, kırsal ekonominin bel kemiğidir. Bundan da öte, köyde yeni hayatın iskeletidir. Bunları *kolhozlar* izlemektedir. Onlar da yeni hayatın dayanak noktalarından birisidir.

Bu iki kuruluşun birleşmesi, SSCB'nin bütün bölgelerinde kollektifleştirme için gerekli olan ortamı yaratmaktadır.

Kolhoz hareketinin övünülecek zaferlerinden birisi, köylülerin kendi aralarından *kolhozlar* yararına binlerce örgütçü ve onbinlerce öncü yetiştirmiş olmasıdır.

Bolşevikler, kollektifleştirme bayrağını taşımakta artık yalnız değildir. *Kolhozlar* hareketini zafere ulaştırmaya kararlı onbinlerce köylüyü harekete katmayı başardık.

Nitekim, kolhozlar uğruna mücadele eden *köylüler* dikkate değer *öncülerdir*. Öyle ki, köylü kitlelerinin *kolhoz* hareketini kavrayabilmeleri için gerekli ve biz Bolşeviklerin hiç bir zaman aklımıza gelmeyen kanıtları onlar bulmuştur.

Sağda solda, genel kollektifleştirme politikasından vazge-

çilmesini isteyen sesler yükselmektedir. Bu «düşünce»nin bizim Partide bile yandaşları var.

Bu düşünce biçimi, komünizmin düşmanlarıyla ister istemez bir çıkar birliği olan unsurlardan gelmektedir.

SSCB'nin bütün bölgelerinin kollektifleştirilmesini öngören Beş Yıllık Planın gerçekleştirilebilmesi için genel kollektifleştirme zorunludur.

Komünizme ihanet etmeden, işçi ve köylü kitlelerinin çıkarlarına ihanet etmeden, bu politikadan nasıl vazgeçebiliriz.

Elbette, *kolhozlar* hareketinin «pürüzsüz» ve normal bir biçimde yürüyeceğini söyleme cüretini gösterecek değiliz.

Kolhozların içinde yeni bir takım tereddütler çıkacaktır. Yeniden, kabarma ve çekilme dönemlerinden geçeceğiz. Ama bunlar, *kolhozlar* hareketinin kurucularını rahatsız edemez, rahatsız etmemelidir. O kadar ki, *kolhozların* güçlü bir biçimde gelişmesine hiçbir şey engel olamayacaktır.

Sağlıklı bir hareket olduğu inkar edilemeyecek olan *kolhoz* hareketi, güçlüklere ve engellere rağmen amacına ulaşacaktır.

Sorun, güçleri toplamakta ve *kolhozların* gelişmesinin yeni bir aşamasına geçebilmektedir.

3. *Devletin köye yaklaşması sorunu*

Başlangıçtan itibaren ülkeyi dilimlere bölme yoluna gitmeseydik, kırsal ekonomiyi kurma ve *kolhoz* hareketini geliştirme çabalarında başarıya ulaşamayacaktık.

Bölgelerin genişletilmesi ve dilimlere dönüştürülmesi, illerin kaldırılması ve daha az büyük birimlere dönüştürülmesi, sonra da bölgeler kurulması, bölgeleştirme çabalarının genel gürünümünü oluşturmaktadır.

Bölgeleştirmenin amacı, Sovyet devlet aygıtını ve onun ekonomik ve kooperatif niteliklerini köye yaklaştırmaktır. Böylece kırsal ekonominin çetin sorunlarına anında çözüm bulma ve bu ekonominin kurulmasını ve atılıma

geçmesini kolaylaştırma olanakları elde edilmektedir. Bir kez daha söylüyorum, bölgeleştirme inşa çabalarımızı son derece kolaylaştırmıştır.

Fakat, devleti bölgelere ve köylere yaklaştırmak için herşey yapılmışmıdır?

Doğrusunu söylemek gerekirse, bu konudaki çalışmalarımız henüz sona ermemiştir.

Kolhozların kuruluşu, bugün tümüyle bölgesel kuruluşlara dayanmaktadır.

Kolhozların kuruluşunun, bütün öteki tarım kuruluşlarının, «sovyet» kooperatiflerinin, kredi ve stoklama kurumlarının ipleri, bu bölgesel kuruluşların elindedir.

Bu bölgesel kuruluşlar, gerekli çalışmaları yapabilecek sayıda işçiye sahip midir?

Hayır, yeter sayıda işçileri yoktur.

Bu yetersizliğe bir çare bulmak ve bütün çalışma alanlarımızda bölgesel kuruluşlara yeter sayıda işçi sağlamak için ne yapmak gerekir?

En azından şu iki şeyi yapmamız gerekir :

a) Yönetim bölgeleri ile yönetim dilimleri arasındaki küçük birimleri kaldırmak ve böylece boşta kalacak emekçileri, işlerini yürütebilmeleri için bölgesel kuruluşların emrine vermek;

b) Yönetim dilimlerini doğrudan doğruya bölgelere bağlamak.

Bu ikili tedbir, bölgeselleştirme işlemlerinin tamamlanmasını ve devletin bölgelere ve köye yaklaşmasına olanak sağlayacaktır.

Küçük yönetim birimlerinin kaldırılması kararı alkışlarla karşılanmıştır.

Evet, küçük yönetim birimleri kaldırılmalıdır.

Fakat bu kararın, bazı yoldaşların *Pravda'da* yaptıkları gibi, küçük yönetim birimlerini çekiştirme hakkını bize vereceğini sanmak doğru olmaz.

Bu küçük yönetim birimlerinin, zamanında, büyük bir tarihsel rol oynadıklarını ve büyük bir yükü omuz-

larında taşıdıklarını unutmamak gerekir.

Ben, küçük yönetim birimlerinin kaldırılmasında acele edilmesinin de bir yanılgı olacağına inanıyorum.

Merkez Komitesi, küçük yönetim birimlerini kaldırma kararını aldı. Ama bu kararı bugünden yarına gerçekleştirmeyi hiç düşünmüyor. Bu kararın uygulamasına geçilmeden önce yapılması zorunlu olan işler vardır.

d) ULAŞTIRMA SORUNU

Son olarak ulaştırma sorununa geçiyorum.

Sanırım, ulaştırmanın ulusal ekonomilerin tümü için ne kadar büyük bir önem taşıdığının üzerinde durmaya gerek yok.

Bu, yalnızca salt ekonomi açısından değil! Ulaştırma sorununun ulusal savunma konusunda ne kadar büyük bir önem taşıdığını herkes bilir.

Ulaşım konusunun taşıdığı bu büyük öneme rağmen, bu dalın yeniden inşası çabaları, ekonominin genel gelişmesine oranla gecikme göstermektedir.

Durum böyle olunca, ulaştırmamızın, ekonomimizi geliştirmekten alıkoyabilecek bir «dar boğaz» olduğunu kanıtlamamıza gerek var mıdır?

Bu duruma bir son vermenin zamanı gelmemiş midir?

Bütün ulaşım araçlarının içinde en feci durumda olanı «nehir ulaştırmacılığı»dır.

Volga üzerinden yapılan ulaştırmanın, savaş öncesine oranla % 60, Dniepr üzerinden yapılan ulaştırmanın ise, % 40'ı güçlükle bulduğu bir gerçektir.

Savaş öncesi ulaştırma düzeyinin sadece % 60 ve % 40'ı. Hepsi bu kadar.

Nehir ulaştırmacılığının, ulaştırma alanında «gerçekleştirebildiklerimize» olan katkısı bu kadar.

Bu utanç verici duruma bir son vermenin zamanı gelmemiş midir?

Artık, ulaştırma sorununa karşı saldırıya geçebiliriz. Bunu da bolşeviklere yaraşır biçimde yapmak ve ekono-

mimizin bu dalını geliştirmek zorundayız.

Partinin gündemindeki sorunlar bunlardır. Bunları çözümleyebilmek için ne yapmak gerekir?

Başta gelen görevimiz, *bütün cephelerde,* kapitalist unsurlara karşı açtığımız mücadeleye *ara vermeden* sonuna kadar sürdürmektir.

Bugünkü politikamızın temeli, odak noktası budur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
PARTİ

Parti konusuna geçiyorum.

Sovyet sisteminin kapitalist sisteme olan üstünlüğünden yukarda sözetmiştim.

Sosyalizmin tam olarak zafere ulaşabilmesi için, sürdürdüğümüz mücadelede rejimin bize sağladığı olanaklardan söz etmiştim. Bu olanaklar olmasaydı, son yıllarda kazandığımız başarılara ulaşamayacağımızı da söylemiştim. Ama bir sorun ortaya çıkıyor: Parti, Sovyet rejiminin bize sunduğu tüm olanaklardan yararlanabildi mi?

Parti, işçi sınıfının devrimci gücünü sonuna kadar kullanmasını engelleyerek bu olanaklardan bazılarını ihmal etmedi mi? Kalkınmamızda, özellikle sosyalist cephenin kuruluşunda bu olanaklardan sonuna kadar yararlanabildi mi?

Sovyet rejimi, sosyalizmin kesin zafere ulaşması için gereken tüm *olanakları* sağlamaktadır.

Ama bir *olanak,* bir *gerçek* sayılmaz. Olanağın gerçeğe dönüşebilmesi için, bazı zorunlu koşullar vardır. Bu zorunlu koşullardan biri de, Parti'nin izlemesi gereken doğru çizginin ihmal edilemeyecek kadar önemli rolüdür.

Birkaç örnek verelim :

Sağ oportünistler, sosyalizmin zaferini NEP'in sağladığını kabul ederler. O halde, sanayileşme hızı, *kolhoz* ve *sovhoz* atılımı gibi konularda tasalanmaya gerek yoktur, çünkü zafer, ne olursa olsun, önceden kazanılmıştır.

Bu, doğru olmadığı gibi, aynı zamanda budalaca bir-

şeydir de.

Böyle konuşmak, Parti'nin sosyalizmin kuruluşundaki rolünü ve sorumluluğunu inkar etmek demektir.

Lenin, sosyalizmin zaferini NEP'in sağlayacağını hiçbir zaman söylemedi. Lenin, «NEP, ekonomik ve siyasal açıdan bize sosyalizmin temellerini atma olanağını sağlayacaktır» dedi.

Ama, olanak gerçek anlamına gelmez.

Olanağı gerçeğe dönüştürebilmek için; önce kaderci teorileri bir yana bırakmak, sonra kırsal ekonomiyi yeniden kurmak, köylerde ve kentlerde kapitalist unsurlara karşı kesin bir saldırıya geçmek gerekir.

Sağ oportünistler, rejimimizde köylü ve işçi sınıfları arasında hiçbir uzlaşmaz çelişki bulunmadığını kabul ederler. Fakat kuruluş, politikamızın köydeki sosyal gruplar üzerinde uyandıracağı etki ile ilgili olarak, bundan endişe duymamıza gerek olmadığı sonucunu çıkarırlar; çünkü *kulak,* zamanla sosyalizm içinde eriyecek, işçi ve köylü ittifakı, düzen içinde, bir alın yazısı gibi kendiliğinden gerçekleşecektir.

Bu yanlış olduğu gibi her türlü dayanaktan da yoksundur. Partinin, daha doğrusu bir iktidar partisinin işçi ve köylülerin kaderini rastlantılara bırakabileceğini sananlar ancak böyle düşünebilir.

Lenin, sovyet rejiminde işçi sınıfı ile köylü sınıfı arasında bir uzlaşmaz çelişki bulunmamasına herkes tarafından kabul edilmiş bir gerçek gözüyle bakmaz.

Lenin diyor ki: «Sosyal rejimimizde işçi sınıfı ile köylü sınıfı arasında bir uzlaşmaz çelişki olması için *hiçbir temel neden yoktur*» ama «bu iki sınıf arasında ciddi bir uzlaşmaz çelişki çıkarsa, bu iki sınıfın birbirinden *kopması* kaçınılmaz olur».

Lenin, sözlerine şunları da ekliyordu: «Merkez Denetim Komitesinin ve Parti Merkez Komitesinin başlıca işi, dikkatlerini rastlantı olarak bir bölünme ortamı yaratabilecek koşullar üzerinde toplamak ve bu koşulları önceden

haber vermektir. Çünkü cumhuriyetimizin kaderi, işçi sınıfının köylü kitleleri ile kaynaşıp kaynaşamamasına ve bu iki sınıfın ittifaklarını korumalarına bağlıdır. Bu iki sınıf, ittifaklarını bozma gücünü *Nepmen*'lere, yani yeni burjuvaziye verirse, bölünme kısa zamanda ortaya çıkacaktır.»

Sonuç olarak, işçi sınıfı ile köylü sınıfı arasında bir bölünme olanak dışı değildir, ama gerekli de değildir. Çünkü bizim rejimimiz bu bölünmeyi önceden görme ve işçi sınıfını köylülerle birleştirme olanaklarına sahiptir.

Bu *olanağı, gerçeğe* dönüştürmek için ne yapmalıdır?

Bölünmeyi önceden görme olanağını gerçeğe dönüştürmek için, önce kadercilik teorisini unutmak, *kolhoz* ve *sovhozları* örgütleyerek kapitalizmin kökünü kurutmak, *kulaklara* hoşgörüyle bakma politikasından, *Kulakların* sınıf olarak ortadan kaldırılması politikasına geçmek gerekir. Demek oluyor ki, rejimin sağladığı olanaklarla, bu olanakları gerçeğe dönüştürebilmek için bunlardan yararlanmayı birbirinden ayırmak söz konusudur. O halde, öyle durumlar ortaya çıkabilir ki, Parti hiç farkında olmadan başarı olanaklarına sahip olabilir, hatta çıkarlarından yararlanmayı bilemeyebilir ve zafer kazanmak yerine bozguna uğrayabilir mi?

Şimdi, şöyle bir soru ortaya çıkıyor: Parti, sovyet rejiminin kendisine sağladığı tüm *olanak* ve çıkarlardan yararlanabilmiş midir? Sosyalizmin kuruluşunda en üstün başarıları sağlayacak *olanakları gerçeklere dönüştürmek* için elinden gelen herşeyi yapmış mıdır?

Başka bir deyişle, Parti ve Merkez Komitesi, söz konusu dönem içinde sosyalizmin kuruluşu çalışmalarını akıllıca yönetmişler midir?

Bugünkü koşullar altında «Parti çizgisi»nin anlamı nedir?

«Parti çizgisi»nin doğru olabilmesi için, herşeyden önce, kitlelerin onun doğruluğuna inanması, onu etkin bir biçimde desteklemesi, Partinin genel çizgiyi incelemekle

yetinmemesi, bu çizgiyi günü gününe doğrulaması, uygulama alanına koyması, genel çizgiden yapılacak her türlü sapmaya karşı mücadele etmesi, bu mücadele içinde parti saflarının birliğini ve demir disiplinini kurması gerekir.

Parti ve Merkez Komitesi bu koşulları gerçekleştirmek için ne yaptılar?

I
SOSYALİZMİN KURULUŞUNUN ORTAYA ÇIKARDIĞI SORUNLAR

a) Partimizin bugünkü politikasının başlıca özelliği, ekonomik cephenin bazı kesimlerinde saldırıya geçmek yerine, tarım alanında olduğu gibi sanayi alanında da bütün cephelerde birden saldırıya geçmesidir.

XIV. Kongre herşeyden önce bir *sanayileşme* kongresi oldu. XV. Kongre ise özellikle bir *kollektifleştirme* kongresi oldu.

Bunlar genel savaşı hazırlayan iki aşamadır.

Bu iki aşamayı geride bıraktık. XVI. Kongre, sanayi ve kırsal ekonomi alanlarında sosyalizmin yoğun bir biçimde kuruluşu dönemi olan, *bütün cephelerde* genel bir saldırıya geçme dönemini temsil etmektedir.

XVI. Kongre, sosyalizmin *bütün cephelerde saldırıya geçtiği, Kulakların* sınıf olarak ortadan kaldırıldıkları ve kollektifleştirme hareketinin tam olarak gerçekleştirildiği kongredir.

İşte, bir kaç kelimeyle partimizin genel çizgisinin özü. Bu çizgi doğru mudur?

Evet, doğrudur.

Olaylar, Partimizin izlediği çizginin tek doğru çizgi olduğunu bize göstermektedir.

Sosyalist kuruluş cephesinde elde ettiğimiz başarılar bunu kanıtlamaktadır.

Geçen dönem boyunca Partinin sosyalist kuruluş cephesinde kazandığı zaferin yanlış bir politikanın eseri olmasına olanak yoktur. Ancak doğru bir çizgi bizi zafere ulaştırabilirdi.

Sınıf düşmanımız olan kapitalistlerin, onların basınının, Papa'nın, irili ufaklı piskoposların, Sosyal demokratların, Abromoviç ve Dan benzeri «rus menşevikleri»nin kopardıkları çılgınca feryatlar da bunun yeni bir kanıtıdır.

Kapitalistlerin uşakları Partimizi kötülüyor. Bu Parti genel çizgisinin doğruluğunun göstergesidir.

Kaderlerini «Troçkizm»e bağlayanlar da bunun başka bir kanıtıdır.

«Troçkist» baylar, bir «Termidor»u, «Troçkizm»in zaferi ile sonuçlanacak bir sovyet «çözülmesi»ni haber verirlerken saçmalıyorlardı.

Ne oldu?

Evet, bir «çözülme» oldu. Ama çözülen «Troçkizm»di.

Troçkistlerin bir bölüğü, bilindiği gibi özür diledi ve Troçkizmin karşı devrimci niteliğine işaret eden Parti'nin haklı olduğunu kabul ettiler. Öteki Troçkistler, küçük burjuva oldular ya da Komünist Partisine ilişkin konularda kapitalist basının danışma bürosu durumuna gelerek tipik karşı devrimcilere dönüştüler. «Değişeceği» ileri sürülen Sovyet iktidarına gelince, sağlıklı durumunu ve sosyalizmin kuruluşu çabalarını sürdürmekte, kazandığı zaferler kapitalistlerin kulaklarına küpe olmaktadır.

Sağ unsurların sonunu bugün herkes bilmektedir.

Bağırıp çağırıyorlar ve SSCB'ni bekleyen «yakın» felaketi haber verirken, ülkeyi Parti'den ve onun direktiflerinden «kurtarma»nın zorunluluğundan vb. söz ederlerken kendilerinden geçiyorlardı.

Gerçekte olan nedir? Parti, sosyalizmin kuruluşu çabalarında bütün cephelerde zafer kazandı. Buna karşılık, ülkeyi «kurtarmak» isteyen, ama sonradan hatalarını anlayan sağ grup bataklığa saplanmaktan başka birşey yapmadı.

Parti politikasının doğru olduğunun kanıtları, işçi ve köylü sınıfının giderek güçlenen devrimci etkinliği, milyonlarca işçinin sağladığı etkin destek ve *kolhoz* işçileri ve

köylüleri arasında görülen ülkemizin hem dostlarını hem de düşmanlarını şaşırtan çalışma heyecanıdır.

Partiye duyulan güvenden, XV. ve XVI. Kongreler arasında geçen süre içinde 600 binden fazla emekçiyi Parti'ye çeken olağanüstü birleşme hareketinden söz bile etmiyorum.

Bu yılın ilk üç ayı içinde Partimize 200 binden fazla yeni katılma oldu.

Bütün bunlar, geniş emekçi kitlelerinin Parti politikasının doğruluğunu kabul ettiklerini ve onu desteklemeye hazır olduklarını göstermez mi?.

Partimizin genel çizgisi tek olağan çizgi, tek doğru çizgi olmasaydı, bütün bu durumlar ortaya çıkmazdı.

Ama Parti, genel çizgiyi belirlemekle yetinemez. Bunun dışında, politikasının uygulanmasını günü gününe denetlemesi, bulunduğu yeri saptaması gerekir.

Parti, politikasının uygulanmasını yönetmek ve gözetmek, işin niteliğini yükseltmek, ekonomik inşa planlarını düzeltmek ve yanlışları haber vermek zorundadır.

Partimizin Merkez Komitesi bu işi nasıl başardı?

Merkez Komitesi'nin işi, özellikle beş yıllık planın uygulanmasına hız vermek, yani en kısa zamanda en çok işi gerçekleştirerek düzeltmek, belirlemek ve ekonomik kuruluşların bu konuda yaptıklarını izlemektir.

İşte, Merkez Komitesi'nin beş yıllık planla ilgili, kuruluş hızını ve uygulama süresindeki kısıtlamayı belirleyen temel kararlarından birkaçı:

Demir üretimi

Beş yıllık plana göre, dökme demir üretiminin plan dönemi sonunda 10 milyon tona ulaşması gerekecektir.

Merkez Komitesi'nin bir kararında bu norm yetersiz bulundu ve plan dönemi sonunda üretimin 17 milyon tona çıkarılması uygun görüldü.

Traktör yapımı

Beş yıllık plana göre, traktör üretiminin plan dönemi sonunda 55 bine ulaşması gerekiyordu. Merkez Komitesi

bu sayıyı yetersiz buldu ve traktör üretimini plan dönemi sonunda yılda 170 bine yükseltmeyi kararlaştırdı.

Otomobil sanayisinin üretimi ile ilgili olarak ta aynı karar alındı. Beş yıllık planda, 100 bin otomobil (kamyon ve hafif otomobiller) öngörülmüşken, bu üretimin 200 bine yükseltilmesi kararlaştırıldı.

Demirli olmayan madenler sanayisinde de, planın öngördüğü norm, % 100, tarım makinaları sanayisinde de yine % 100 yükseltildi.

Beş yıllık planda yer almayan, fakat plan dönemi sırasında 40 bin parça üretmesi beklenen «kombina»lardan hiç sözetmiyorum.

Sovhozların kuruluşu üzerine

Beş yıllık plana göre, ekili alanların plan dönemi sonunda 5 milyon hektara ulaşması gerekiyor.

Merkez Komitesi'nin bir kararında bu norm yetersiz bulunuyor ve *sovhozlara* ait ekili alanların plan dönemi sonunda 18 milyon hektara yükseltilmesi uygun görülüyor.

Kolhozların kuruluşu üzerine

Beş yıllık plana göre, ekili alanların plan dönemi sonunda 20 milyon hektara ulaşması gerekiyordu. Merkez Komitesi'nin bir kararında bu norm yetersiz bulunmakta (hedef bu yıl aşıldı zaten) ve SSCB'nde kollektifleştirmenin temellerinin beş yıllık dönem sonunda tamamlanması ve bugün özel mülkiyete vb. ait bulunan ve SSCB'nin ekili alanlarının onda dokuzunu oluşturan arazinin o tarihte *kolhozların* elinde toplanması uygun görülmektedir.

Genellikle Merkez Komitesi'nce verilen ve Partinin genel politik çizgisini belirleyen direktifler bunlardır. Merkez Komitesi'nin, beş yıllık planın öngördüğü hedefleri böyle açıkça değiştirerek planın hazırlanma ilkelerine karşı çıktığı ve planı hazırlamakla görevli organların otoritesine zarar verdiği ileri sürülebilir. Bilgiç bürokratlardan başka hiç kimse bu şekilde akıl yürütmez.

Biz bolşevikler için, beş yıllık plan, dokunulmazlığı

olan cansız birşey değildir. Bize göre, beş yıllık plan bütün öteki planlar gibi, inceleme aşamasında ve uygulama sırasında belirlenmesi, değiştirilmesi ve daha iyiye götürülmesi gereken, gündemde yeri olan bir plandır.

Hiçbir beş yıllık plan, rejimimizin içinde gizlediği ve ancak iş içinde, yani fabrikada, işyerinde, *kolhozlarda* ve *sovhozlarda vb.* uygulanması sırasında ortaya çıkan olanakları önceden bilemez.

Yalnız bürokratlar, bir planın çalışmayı sınırlandırmak için yapıldığını düşünürler.

Bir planın, kabulünden sonra uygulanması gerekir. Uygulamanın yerinde doğrulanması gerekir. Planı yönetenlerin görevi, elbette onu düzeltmek ve belirlemektir.

Bu nedenle, planı hazırlayan organlarla tam bir uyum içinde olan Merkez Komitesi ile Merkez Denetim Komitesi, deneyden elde edilen verilere dayanarak planı düzeltmeyi ve geliştirmeyi zorunlu bulmuşlar ve bazı bölümler için uygulama süresini kısaltmaya karar vermişlerdir.

XIII. Kongre'de, on yıllık planla ilgili tartışmalar sırasında, Lenin, planların hazırlık ilkesi ve yönetim biçimi konusunda şunları söylüyordu:

«Partimizin programı, bir parti programı olarak kalamaz. Bu program, bizim ekonomik kuruluşumuzun programı olmalıdır. Aksi halde değeri yoktur, hükmü yoktur. Bu programın, ikinci programla, yani ulusal ekonominin yeni teknik olanaklara göre yeniden kurulması için hazırlanacak bir planla tamamlanması zorunludur.

«Kesin bir plan hazırlamalıyız. Bu, kuşkusuz bir plan olacak, ama ancak parti kongrelerinde değiştirilebilecek olan şimdiki programımız kadar değişmez bir nitelik taşımayacaktır.

«Hayır, bu plan, atölyelerde küçük yönetim birimlerinde geliştirilecek, açıklığa kavuşturulacak ve daha iyi duruma getirilecektir. Ve bu, günü gününe yapılacaktır.

«Bilim ve yerinde uygulama yöntemlerini izleyerek,

bütün gücümüzü kullanarak bu planın vadesinden önce hızla gerçekleştirilmesine yönelmeliyiz. Böylece kitleler, sanayimizin tam olarak kurulması için gerekli uzun zamanın tecrübeyle kısaltılabileceğini göreceklerdir.

«Bu bize bağlı birşeydir.

«Bütün atölyelerde, depolarda, her alanda koşulları düzeltelim, öngörülen uygulama süresini kısaltmış oluruz.

«Ve nitekim, kısaltacağız da.» (Lenin)

Görüldüğü gibi, Merkez Komitesi beş yıllık planı düzelterek, belirleyerek, süreyi kısaltıp hızı arttırarak Lenin'in çizdiği yolu izlemiştir.

Merkez Komitesi, kuruluş hızını yükseltir ve beş yıllık planın uygulama sürelerini kısaltırken hangi olanaklardan yararlanıyordu?

Herşeyden önce, rejimimizin kendi gizli gücüne, çalışma sırasında ortaya çıkan güçlere, kısaca, kuruluş döneminin sağladığı olanaklardan yararlanıyordu. Merkez Komitesi, sanayi ve kırsal ekonominin teknik temellerinin, sosyalist üretim formülüne göre kuruluşunun, hiçbir kapitalist ülkenin hayal edemeyeceği bir hızlılık sağladığını düşünmektedir.

Sosyalist üretimimizin son üç yıl içinde iki katına çıkması ve 1930-1931 döneminde üretimin içinde bulunduğumuz yıla göre % 47 oranında artmasının beklenmesi ancak bu koşullarla açıklanabilir.

Sovhozların beş yıl yerine üç yıl içinde, *kolhozların* da beş yıl yerine iki yıl içinde kuruluşlarını tamamlamış bulunmaları bu koşullardan başka birşeyle açıklanamaz.

Bir teoriye göre, yüksek gelişme hızı ancak kalkınma dönemlerinde elde edilebilir, kuruluş dönemlerinde ise hız, yıldan yıla düşme gösterir.

Bu teorinin adı «inen eğri» teorisidir. Bu, ülkemizin geri kalmışlığını doğrulayan bir teoridir.

Bu teorinin Marksizm-Leninizm'le hiçbir ortak yanı yoktur.

Bu başarılarımızı, ülkenin geri kalmışlığıyla açıklamak

isteyen bir burjuva teorisidir.

Bu teoriyi yalnız troçkistler savunur. Belki, «sağcı» unsurlar da. Troçkistleri aşırı sanayicilikle suçlayan bir görüş vardır.

Ama bu, henüz tümüyle yerleşmiş bir görüş değildir. Yani troçkistlerin, aşırı sanayiciliklerini gerçekleştirdikleri kalkınma dönemine uygulandığında, yerleşmiş bir görünüm durumuna gelir.

Yeniden kuruluş dönemi için, troçkistler, hız açısından, en azdan yanadırlar ve teslimiyetçidirler.

Troçkistler, konuşmalarında hiçbir zaman hızla ilgili rakamları vermeyip kalkınma hızına ilişkin gevezeliklerle yetinirler.

Bununla birlikte, troçkistlerin devlet sanayisinin gelişme hızı konusunda görüşlerini ortaya koyan bir belge vardır.

Özel Komisyon'un hazırladığı «Devlet Sanayi Sermayesinin Temeli» konulu rapordan sözediyorum.

1925-1926 yıllarına ait bu belgeden birkaç kelimeyi incelemek ilginç olacak.

İlginç olacak, çünkü bu rapor, Troçkist «inen eğri» teorisini tam olarak yansıtmaktadır.

Bu belgeye göre, sosyalleştirilmiş sanayiye şu yatırımların yapılması söz konusudur.

1926—1927'de	1.543	milyon ruble
1927—1928'de	1.490	» »
1928—1929'da	1.320	» »
1929—1930'da	1.060	» »

Troçkistlerin sanayi görüşleri budur. Peki, devlet sanayisine biz ne kadar yatırım yaptık?

Sosyalleştirilmiş sanayide yaptığımız yatırım şöyle :

1926—1927'de	1.065	milyon ruble
1927—1928'de	1.034	» »
1928—1929'da	1.819	» »
1929—1930'da	4.775	» »

Bolşeviklerin *yükselen* eğri tabloları budur.

Troçkist belgeye göre, sosyalleştirilmiş sanayi üretiminde artışın şöyle olması gerekiyordu :

1926—1927'de	% 31.6
1927—1928'de	% 22.9
1928—1929'da	% 15.5
1929—1930'da	% 15

Troçkistlere göre *inen eğrinin* görünümü böyle olacaktı.

Gerçekte, bizde ne oldu? Sosyalleştirilmiş sanayide üretimin artışı aşağıda gösterdiğimiz şekilde olmuştur :

1926—1927'de	% 19.7
1927—1928'de	% 26.3
1928—1929'da	% 24.3
1929—1930'da	% 32
1930—1931'de	% 47 olacak

Bolşeviklerin yükselen eğrisinin görünümü de böyle. Troçki'nin «Sosyalizme ya da Kapitalizme Doğru» adlı eserinde bu sinsi «inen eğri» teorisini özellikle savunduğu bilinmektedir.

Bu kitapta, «savaş öncesi dönemde, sanayinin yaygınlaştırılması yeni fabrikaların yapılmasıyla sağlanıyordu. Oysa bizim dönemimizde yaygınlaştırmanın eski işyerlerinden ve eski araç stoklarından yararlanılarak sağlandığı» söylenmektedir. Bundan, Troçki, *kalkınma dönemi sona erdiğinde* atılım faktörünün *olağanüstü azalacağı* sonucunu çıkarmaktadır. Buna göre Troçki, gelecek yıllarda savaş öncesinde % 6 olan atılım faktörünü 2 hatta 3 katı büyütmeyi önermektedir.

% 6 yı 3 ile çarparsak, yıllık üretim artışı % 18 eder. Troçkistlerin düşüncesine göre, bu % 18 lik üretim artışı üst sınır, yani ulaşılmak istenen bir düzeydir.

Şimdi, troçkistlerin bu cimrice ukalalıkları ile son üç yıl içinde gerçekleştirdiğimiz üretim artışını karşılaştıralım.

1927—1928'de	% 26.3
1928—1929'da	% 24.3
1929—1930'da	% 32

Troçkistlerin bu sinsi felsefesi ile Gosplan'dan alınan bu rakamları birbirleriyle karşılaştırın.

1930-1931 üretimimiz de bu yıla göre % 47 den fazla artacak ve böylece kalkınma döneminin en yüksek hızına ulaşmış olacağız. Şimdi, Troçkist «inen eğri» teorisinin ne kadar gerici olduğunu ve troçkistlerin, *kuruluş döneminin* olanaklarına ne kadar az inandıkları anlaşılıyor mu?

İşte troçkistlerin «sanayinin gelişmesi ve *kolhozların* kuruluşu konusunda bolşeviklerin büyüme hızını abarttıkları»nı ileri sürmelerinin nedeni budur.

Bugün, troçkistlerin *sağa sığınanlardan* bir farkı olmamasının da nedeni budur.

Planlarımızı hazırlayabilmek, üretim hızını yükseltmek ve planlarımızın uygulama süresini kısaltmak için, Troçkistlerin sağcı «inen eğri» teorilerini çürütmekle işe başlamamızın nedeni budur.

Partimizin genel çizgisini koruyabilmemiz için, beş yıllık kuruluş planımızı düzeltebilmemiz ve iyiye götürebilmemiz, hızı yükseltebilmemiz ve kuruluştaki hataları haber verebilmemiz için, gerici «inen eğri» teorisini çürütmemiz ve ortadan kaldırmamız gerekiyordu. Merkez Komitesinin de yaptığı budur.

II
İÇ SORUNLAR

Kimileri, sosyalist kuruluşu yönetmenin ve Parti genel çizgisinin uygulanmasının sessizlik içinde, pürüzsüz ve irade gücü harcamadan gerçekleştirilebileceğini sanırlar.

Bu doğru değildir Yoldaşlar.

Bu iş gerçekte bitip tükenmeyen bir mücadeleyle olmaktadır. Partinin iç işlerindeki güçlüklerle savaş, Le-

ninizm'den yapılan her türlü sapmalarla mücadele... Bu mücadeleler, genel politika alanında olduğu gibi, ulusal alanda da verildi. Partimiz yaşıyor, hemde boşlukta devinip durmadan...

Partimiz yaşıyor, yaşam içinde deviniyor ve ortamdan etkileniyor.

Ortamımızın çeşitli sınıf ve gruplardan oluştuğu kimse için bir sır değildir. Kapitalist unsurlara karşı saldırıya geçtik, sosyalist kuruluşumuzu büyük ölçüde ilerlettik, *sovhoz* ve *kolhozların* kuruluşunu tamamladık. Ama sömürücü sınıflar bu tür olayları görmezden gelemezler.

Bu olaylar, doğrudan doğruya can çekişen sınıfların kaybolması, köyde *kulakların* ortadan kalkması ve kentte küçük burjuva katmanların gözden düşmesi sonucunu doğurdu.

Bütün bu olayların sınıf mücadelesini kızıştıracağı; can çekişen sınıfları sovyet iktidarına karşı harekete geçireceği açıktır.

Bu soylu sınıfların direnmelerinin parti kademelerine kadar yansımayacağını savunmak gülünçtür.

Bu direnme partiye gerçekten yansımıştır.

Partimizin kademelerinde görünen Lenin çizgisinden yapılan her türlü sapma, can çekişen sınıfların direnmesinin bir yansımasıdır.

Partimizdeki sapmalarla mücadele etmeden ve bu sapmaları yenilgiye uğratmadan düşman sınıflara karşı başarılı bir mücadele vermeye olanak var mıdır?

Hayır, bu olanaksızdır.

Olanaksızdır, çünkü düşman sınıfların ö.zlemleri partimize yansırsa, yaptığımız işe inanmayan ve ilerlememizi bütün güçleriyle engellemeye çalışan kimseleri sırtımızda taşırsak, gerçek bir mücadele veremeyiz.

Günümüzün sorunu, Leninci çizgiden sapanlarla amansızca mücadele etmektir.

Sağ sapma, bugün neden Parti için bir tehlikedir?

Çünkü kapitalizme karşı saldırıya geçtiğimiz ve onun kökünü kazıdığımız şu günlerde «kulakizm» ülkemiz için en başta gelen tehlikedir.

«Sağ» sapmayı yenmek, «sol» sapınayı ortadan kaldırmak ve Lenin çizgisi etrafında en yoğun biçimde birliğin sağlanması için gereken yolun partiye açılması amacıyla, Merkez Komitesinin alması gereken tedbirler nelerdir?

Herşeyden önce, Parti içinde Troçkizm kalıntılarının ve Troçkist teorinin yandaşlarının işini bitirmek gerekiyordu.

Bugün Troçkist grup, proletarya düşmanı, Sovyet düşmanı, karşı devrimci bir gruptur. Ve Partimizle ilgili bilgileri burjuvaziye sağlama işini üstlenmiştir.

Fakat Partimizde hala Troçkist teorinin kalıntıları, Troçkizmin modası geçmiş dökünтüleri vardır. Bu durumda, herşeyden önce, bu köhneliklerin işini bitirmek gerekiyordu.

Troçkizmin özü nedir?

Troçkizmin özü, herşeyden önce, SSCB'nde sosyalizmin ancak işçi ve köylü sınıfının gücüyle kurulacağını reddetmektir.

Bunun anlamı nedir?

Bu, zaferle sonuçlanacak bir dünya devrimi yakın zamanda imdadımıza gelmezse burjuvaziye teslim olmak ve yerimizi burjuva demokratik cumhuriyetine bırakmak zorunda kalacağız demektir. Böyle düşünenlerin burjuvaziyle ortak yanları, ülkemizde sosyalizmin kurulacağına inanmamalarıdır. Ama bu gibiler, düşüncelerini «Dünya Devrimi»ne ilişkin devrimci bir ağız kalabalığı arkasında gizlemektedirler.

Böyle bir görüşe sahip olunca, işçi kitlelerini hareket geçirmek, onlarla çalışmak, *iş alayları* kurmak ve kapitalist unsurlara karşı saldırıya geçmek için heyecan uyandırmak olanağı var mıdır?

Buna olanak bulunmadığı açıktır. Üç devrim yapmış

işçi sınıfımızın kapitalistler hesabına çalışacağını ve *iş alaylarımızın* kapitalizme ortam hazırlayacağını düşünmek budalalık olur.

Bizim işçilerimiz, emeğin kurtuluşunu istiyor, kapitalizmi değil! İşçilerimiz kapitalizmi kesin olarak gömmek ve SSCB'nde sosyalizmi kurmak istiyor.

Onun, sosyalizmin kurulacağına olan inancını yıkarsanız, bütün yarışma ve emeğin kurtuluşu hareketini yıkarsınız. Bu olgudan aşağıdaki sonucu çıkarabiliriz : Emeğin kurtuluşu ve sosyalist yarışmanın sağlanması amacıyla işçi sınıfını harekete geçirebilmek için, ülkemizde sosyalizmin kuruluşuna olanak bulunmadığına ilişkin Troçkist burjuva teorisini öldürmemiz gerekecektir.

İkinci olarak, Troçkizmin özü, köylü kitlelerinin sosyalizmin kuruluşu için açılacak kampanyaya katılması olanağını reddetmesidir.

Bunun anlamı nedir?

Bunun anlamı, kollektifleştirmenin sağlanması için, işçi sınıfının köylüleri peşinde sürüklemek zorunda bulunmadığıdır. Bu, yakın bir gelecekte dünya devrimi, Sovyet işçi sınıfının imdadına koşmazsa, köylü sınıfının eski burjuva düzenini yeniden kuracağı demektir. Bu teori, proletarya diktatörlüğünün köylüleri sosyalizme yöneltecek güç ve olanaklarını reddetmek demektir. Bu da, dünya devrimi konusunda "devrimci" bir gevezelik arkasına gizlenmek istenen aynı olumsuz görüştür.

Böyle bir görüşe sahip olunca, kitleleri *kolhozların* kuruluşu için harekete geçirme, *kolhozlar* yararına bir kitle hareketi düzenleme ve "kulakları" ortadan kaldırma olanağı var mıdır? Hayır, bu olanak yoktur. *Kolhozlar* yararına ve *kulakların* ortadan kaldırılması için bir hareket düzenlemek isteniyorsa, herşeyden önce, köylüleri sosyalizme kazandırmanın olanaksızlığına ilişkin Troçkist burjuva teorisinin gömülmesi gerekir.

Son olarak, Troçkizmin özü, Partide demir gibi bir disiplinin kurulması zorunluluğuna karşı çıkmasıdır.

Troçkizme göre, *Komünist Partisi, birleşik, yoğun ve tutarlı bir Parti değil, herbiri ayrı merkez ve basına sahip grup ve bölümlerin birliğidir.*

Bu ne demektir?

Bu, politik bölümlerin Parti içinde özgür olmaları demektir.

Bu, Parti içinde politik gruplaşmalara özgürlük verilince, ülke içinde de siyasal partilerin kurulmasının hoş karşılanması demektir. Bu da burjuva demokrasisinden başka bir şey değildir.

Öyleyse bizden istenen şey, Parti içinde gruplaşma özgürlüğü tanıyarak, bir proletarya diktatörlüğü ülkesinde siyasal partilerin kurulmasını kabul etmemizdir. Ama bu düşünce, "Parti içi demokrasi" ve "rejimin daha iyiye götürülmesi" gibi davalar arkasına saklanmaktadır.

Troçkizm, aydın grupların entrika çevirme özgürlüklerinin Parti içi demokrasi olmadığını, Partinin başlattığı özeleştiri hareketi ile Partiye bağlı kitlelerin korkunç etkinliğinin Parti içi demokrasinin gerçek ve asıl belirtileri olduğunu anlayamamaktadır.

Böyle bir görüşe sahip olunca, Partide demir gibi bir disiplin, demir gibi bir birlik sağlanmasına olanak var mıdır? Bu birlik ve disiplin, düşman sınıflara karşı girişilen mücadele için zorunludur.

Bunun da olanaksız olduğu açıktır. Bundan çıkan sonuç şudur : Parti içinde demir gibi bir birliğin ve proleter disiplinin sağlanabilmesi için, herşeyden önce, Troçkist teorinin partiden sürülmesi ve gömülmesi gerekir. "Sol" un sözleri, burjuvaziye teslim olma düşüncesinin maskeli bir ifadesidir ve altında kapitalist bir içeriğin yattığı devrimci bir gösterişten başka birşey değildir.

Troçkizmin özü budur. Troçkizmin bu ikilemi, proletarya diktatörlüğüne katlanmayan ve kendi yıkımını önlemek amacıyla sosyalizmden yan çizmek isteyen yok olma yolundaki küçük burjuvazinin tavrını yansıtmaktadır. (bundan bir macera ruhu ve siyasal isteri doğar).

Buna olanak göremezse, küçük burjuvazi, kapitalizmde istediği ödünü vermeye hazırdır (bu da siyasal bir teslimdir).

Troçkizmin bu ikilemi, sağı suçlar ve ona saldırırken onunla birleşen, diğer yandan'da maskesiz alçaklarla işbirliği yapan Troçki'nin durumunu açıklamaktadır.

Şimdi, Parti içinde özelikle *kolhozlar* hareketi ile ilgili olarak ortaya çıkan bu "sol" eğilim nedir?

Bu gerçekten bilinçsiz bir çabadır. Bu çaba, Troçkizm geleneğini Troçkistlerin orta köylülerle ilgili tutumunu yeniden canladırmayı amaçlamaktadır.

Bu, Lenin'in "aşırı yönetimcilik yanılgısı" adını verdiği siyasal yanılgının bir sonucudur. Bunun anlamı şudur : *Kolhozlar* hareketinin başarıya ulaşmasına öfkelenen bazı yoldaşlarımız, *kolhoz*ların kuruluşu sorunu ile ilgili olarak saldırıya geçmişlerdir. Bunu kurucu olarak değil de yönetici olarak yapmışlar, böylece bir dizi yanlışı hoşgörüyle karşılamışlardır.

Partimizde, solun yanılgılarını hiç bir zaman düzeltmemek gerektiğine inanan kişiler vardır. Emekçilerin cesaretini kırmamak ve onların heyecanlarına karşı çıkmamak gerektiğine inanırlar. Bu heyecan onları yanılgıya götürse bile...

Bu akılsızlıktır, yoldaşlar!

Kendilerini suyun akışına kaptırmış olanlardan başka hiçkimse bu biçim düşünmez.

Bunlar, aynı zamanda, Leninci çizgiye kendilerini uyduramayan ve Parti çıkarları ile günün koşulları gerektirdiği zaman, bu akımı göğüsleme yeteneğine sahip olmayan kimselerdir.

Bunlar izleyicilerdir, ama Lenin'in izleyicileri değil...

Parti, yoldaşların kopmaları konusunu yoluna koymayı, yanlışları düzeltmeyi, zaferler kazanmayı başardı. Çünkü, genel çizginin uygulanması adına akımı göğüsledi.

Bugün teorisini uygulamakta olduğumuz Leninizm budur işte.

Sol sapmaların üstesinden gelemeseydik, *kolhozlar* hareketinde elde ettiğimiz başarıyı kazanamazdık.

Başında Buharin, Rikof ve Tomski'nin bulunduğu oportünist sağ hareket, biraz farklı görünüyor. Bu unsurların, SSCB'nde sosyalist kuruluşun kendi içinde var olan olanakları inkâr ettikleri söylenemez.

Hayır, onlar bu olanakları inkâr etmezler. Onları Troçkistlerden ayıran da budur.

Sağcıların bahtsızlıkları, sosyalist kuruluşun ülkemizde sahip olduğu olanakları kabul ettikleri halde, izlenebilecek tek yolu izlemeyi ve mücadele araçlarını kullanmayı reddetmeleridir. Bunlar yapılmadan sosyalizmin kurulmasına olanak yoktur.

Ekonomimizin sosyalist ekonomiye dönüşmesi için gerekli anahtarın, yoğun biçimde sanayileşmeye yönelmek olduğunu kabul etmek istememektedirler.

Kapitalistlere karşı amansız bir mücadele açmayı ve sermayeye karşı bir saldırı düzenlemeyi kabul etmiyorlar. İzlenen yolun ve başvurulan araçların sistemin ayrılmaz bir parçası olduğunu anlamıyorlar. Bu yapılmazsa, proletarya diktatörlüğünü korumak ve ülkemizde sosyalizmi kurmak olanaksızdır.

Sosyalizm, sınıf mücadelesi olmadan, kapitalistlere karşı saldırıya geçmeden, gizlice, rahatça gerçekleştirilebilir sanıyorlar.

Kapitalistlerin ecelleriyle öleceklerini ya da sosyalizmle özdeşleşeceklerini sanıyorlar. Fakat, tarihte bu tür mucizeler görülmediği gibi, bu düşüncelerin sonucu olarak da, *sağcılar — kendilerine rağmen — sosyalizmin ülkemizde kurulabilmesi için gerekli olanakların bulunmadığı görüşünü benimsemiş olmaktadırlar.*

Köylü kitlelerini, sosyalizmin kurulması için açılan kampanyaya katılmaları olanağı sağcıların reddettikleri söylenemez.

Hayır, onlar bunu da kabul ederler. Onları Troçkistlerden ayıran da budur.

Fakat, bu olanağı açıkca kabul ettikleri halde, amaca götürecek olan tek yolu izlemeyi ve köylülerin sosyalizmin kuruluşuna katılmaları için kullanılması zorunlu araçları kullanmayı reddettiklerinde, kendi kendilerini inkar etmiş oluyorlar. *Sovhoz* ve *kolhozlar,* köylü kitlelerinin sosyalizmin kuruluşuna katılmaları için en iyi araç olduğunu kabul edemiyorlar.

Kulaklar sınıf olarak ortadan kaldırılmadıkça, köyü değiştirmenin, ona sosyalist bir görünüm kazandırmanın olanaksız olduğunu kabul edemiyorlar.

Sadece mal sağlayan ve onları piyasaya süren kooperatiflerin yardımıyla, hiçbir sınıf mücadelesi olmadan, köylerin yavaşça, hemen hemen gizlice sosyalistleştirilebileceğini sanıyorlar. Çünkü, *kulakların* sosyalizm içinde eriyeceğini sanıyorlar.

Bugün için sanayide, *sovhozlar* ve *kolhozlarda* üretim hızının yükseltilmesini pek fazla önemi olmadığını, fakat piyasayı düzenlemenin, onu kurtarmanın ve köylerde girişimi — kapitalistler de dahil olmak üzere — özel kuruluşlara bırakmanın gerekli olduğunu düşünüyorlar.

Fakat, *Kulak,* sosyalizmin içinde eriyemiyeceğine ve "piyasanın kurtuluşu", *kulak'ın* silahlanması, işçi sınıfının ise silahsızlanması anlamına geldiğine göre, sağcılar da gerçekte, köylü kitlelerini, sosyalizmin kurulması çabalarına katma olanaklarını reddediyorlar demektir.

Troçkistlere karşı çıkan ve perde arkasında onlarla görüşmelere giren sağcıların, bir yandan da onlarla ortak cephe kurmaları bununla açıklanabilir.

Gerçekte, oportünist sağcılar, Leninci sınıf mücadelesi kavramı ile ilişkilerini kesmişler, küçük burjuva liberalizmi içinde erimişlerdir.

Partimizin içinde, sağ başarıya ulaşmış olsaydı, işçi sınıfı silahsızlandırılacak, köyde kapitalistler silahlandırılacak ve SSCB'nde kapitalizmin yeniden kurulması şansı artacaktı.

Sağcı unsurlar, sağın bölünmesini istemediler. Bu da

onları Troçkistlerden ayıran bir niteliktir. Sağın "lider"leri, halk önünde yanlışlarını kabul ettiler ve Partiye boyun eğdiler.

Ama, sağın bu boyun eğme hareketinden sonra ortadan kalkmış olduğuna inanmak budalalıktır.

Sağ oportünizmin gücü, böyle bir olayla ölçülemez.

Sağ oportünizmin gücü, küçük burjuva unsurların gücüyle ve genel olarak kapitalistlerin, özel olarak da *kulakların* Partiye yaptıkları baskıyla ölçülür.

Sağ eğilim, bugün ortadan kalkmasını istediğimiz sınıfların direnmesini yansıtması nedeniyle, Partimiz için bir tehlikedir.

Bunun içindir ki, Parti, sağ sapmaya karşı amansız bir mücadele vermeyi görev bilmiştir.

Sağa karşı bu kesin mücadeleyi sürdürmemiş olsaydık, sağın şeflerini etkisiz duruma getirmeseydik, Partinin, işçi sınıfının, yoksul ve orta köylünün, kısaca bütün köylü kitlelerinin gücünü sosyalist saldırıya geçmek, *sovhoz* ve *kolhozları* örgütlemek, ağır sanayimizi yeniden kurmak, *Kulak* sınıfını ortadan kaldırmak amacıyla harekete geçiremezdik.

Partideki "sağ" ve "sol" sapma hikayesi budur işte.

Gelecekte çabamız, *iki cephede* mücadeleyi sürdürdürmek olacaktır: *radikal küçük burjuvaların* temsil ettiği "sol" a ve *liberal küçük burjuvaların* temsil ettiği "sağ"a karşı mücadele etmek.

Gelecekte çabamız, iki cephede mücadele etmemiz gerektiğini anlamayan ya da anlamak istemeyen Parti içindeki uzlaşmacılara karşı da *bir mücadele vermek* olacaktır.

Partimiz içinde ortaya çıkan "ulusal sorun" alanındaki sapmaları unutursak, sapmalarla savaş konusunu tamamlamış sayılmayız.

Önce, büyük Rusya hayalleri kuran şovenist eğilimi, sonra da yerel bir milliyetçilik yaratmaya çabalayan ikinci eğilimi düşünüyorum.

Bu eğilimler, sağ ve sol eğilimlere göre daha az göze çarpıyor ve daha az baskı yapıyor.

Bunlara yeraltı eğilimleri adını verebiliriz. Ama bu, onların yok oldukları anlamına gelmez.

Hayır, onlar yaşıyor ve gelişiyorlar. Buna en küçük bir kuşku bile yok. Çünkü sınıflar arasındaki çetin mücadelenin yarattığı hava, Parti içinde yansıyan bazı ulusal aşırılıkların doğmasına neden olabilir. Onun için bu eğilimlerin fizyonomilerini incelemekte yarar vardır.

Günümüz koşullarında bu şoven eğilimlerin özü nedir?

Ulusal özelikleri (Dil, kültür, gelenek vb.) yok eden, özerk ulusal cumhuriyetleri ortadan kaldıran, Parti politikasını, devletin, basının, okulun, diğer devlet ve toplum örgütlerinin ulusallaştırılması doğrultusunda çarpıtmak isteyen ve ulusal hak eşitliği ilkesini dinamitleyen bu eğilim büyük Rus şovenizmidir.

Şoven unsurlar, sosyalizm zafer kazandığında, ulusların tek bir varlık durumuna gelmesi, farklı dillerin ortak bir dile dönüşmesi ilkesinden hareket ederler. Arkasından ulusal özellikleri ortadan kaldırma ve geçmişte ezilmiş halkların kültürlerini destekleme politikasından vazgeçme zamanının geldiğini eklemektedirler. Bunları söylerken de çarpıtarak ve kara çalarak Lenin'i kaynak göstermektedirler. Lenin milliyetlerin çıkarlarının sosyalizmde bütünleştiğini söylemiştir. Bundan, enternasyonalizm yararına, ulusal cumhuriyetlerin varlığına son verme zamanının geldiği sonucu çıkarılabilir mi?

Lenin, 1913 yılında *Bund* ile girdiği polemikte *ulusal kültür kavramının* bir burjuva kavramı olduğunu söylemiştir. Bundan enternasyonalizm yararına SSCB halklarının ulusal kültürlerine son vermenin zamanının geldiği sonucunu çıkarmak gerekmez mi?

Lenin, ulusal baskının ve ulusal sınırların sosyalizmde ortadan kalkacağını söylemiştir. Bundan enternasyonalizm yararına SSCB halklarının ulusal özellikleri konu-

sunda kayırıcılık politikasına son vermenin ve asimilasyon politikasına geçmenin zamanının geldiği sonucuna varmak gerekmez mi? vb. vb.

Enternasyonalizm maskesini takınmış olan ve Lenin'i kaynak olarak gösteren bu hareketin, Büyük Rusya milliyetçiliğinin en ince, ama en tehlikeli görünümünü oluşturduğuna hiç kuşku yoktur.

Önce, Lenin, *sosyalizmin dünya çapında zafer kazanmasından* önce, ulusal özelliklerin kaybolması ve ulusal dillerin *devlet* sınırları içinde ortak bir dilde erimeleri gerektiğini hiç söylememiştir.

Lenin bunun tam tersini söylemiştir :

"Ulusal özellikler, halklar ve ülkeler arasındaki farklılıklar, daha *çok, çok uzun bir zaman daha* sürecektir; hattâ, proletarya diktatörlüğünün *dünya çapında zafer kazanmasından sonra bile* ....." (Lenin)

Bu konuda Lenin'in düşüncesini olduğu gibi vermeden onu kaynak göstermek doğru mudur?

Bugün bir reformist ve bir dönek olan eski marksist Kautsky'nin, Lenin'in öğretilerinin tam tersi birşey ileri sürdüğü doğrudur.

Kautsky, Lenin'e rağmen, Birleşik Macaristan-Almanya devletinde proletarya devrimi son yüzyılın ortalarında olsaydı, ortak bir Alman dilinin oluşması ve Çeklerin cermenleşmesi sonucunun doğacağını belirtmektedir. Ona göre «tek başına engellerinden kurtarılmış değişim gücü, gene tek başına Almanların kendileriyle birlikte getirdikleri modern kültürün gücü, zorlada olsa birazcık cermenleştirmeye gidilmeksizin, kendi zayıf milliyetlerinin hiçbirşey veremediği geri kalmış küçük burjuvaları, köylüleri ve proleterleri değişime uğratabilirdi.» (Bakınız : "Devrim ve Karşı Devrim" adlı eserin Almanca baskısının önsözü)

Böyle bir "görüş"ün Kautsky'nin sosyal-şovenist görüşüyle çok iyi uyuştuğu açıktır. 1925 yılında, Doğu Halkları Üniversitesinde verdiğim konferanstan beri

Kautsky'nin bu görüşüyle hep mücadele ettim.

Sonuna kadar enternasyonalist kalmak isteyen biz Marksistler için sosyal-şoven bir anti-marksistin bu gevezeliklerinin olumlu bir anlamı olabilir mi?

Kim haklı, Kautsky mi yoksa Lenin mi?

Eğer Kautsky haklıysa, Beyaz Ruslar ve Ukraynalılar gibi geri kalmış milliyetlerin, Çeklerin Almanlara olduğundan, Ruslara daha yakın oldukları halde, SSCB'nde proletarya devriminden sonra ruslaşmamaları, aksine canlanıp bağımsız uluslar durumuna gelmeleri nasıl açıklanabilir?

Türkmenlerin, Kırgızların, Özbeklerin ve Kazakların (haydi Gürcüleri, Ermenileri, Azerbaycanlıları bir yana bırakalım) SSCB'nde sosyalizmin kazandığı zaferden sonra, azgelişmişliklerine rağmen, ruslaşmayıp, canlanıp bağımsız uluslar durumuna gelmeleri nasıl açıklanabilir?

Bizim sayın sahte enternasyonalizm meraklılarının, Kautsky'ci sosyal-şovenizmin pençesine düştükleri ortada değil mi? SSCB'nde, devlet sınırları içinde ortak bir dil davasını güderken, eski ayrıcalıklı rus dilini yeniden egemen duruma getirmeye çabaladıkları ortada değil mi?

Enternasyonalizm, bütün bunların neresinde?

İkinci olarak, Lenin, ulusal baskının kaldırılmasının ve türlü milliyetlerin çıkarlarını ortak duruma getirmenin, ulusal özelliklerin kaldırılması ile eşdeğerli olduğunu hiçbir zaman söylememiştir.

Ulusal ayrıcalıkları ortadan kaldırdık ve uluslar arasında hak eşitliğini kurduk. SSCB'nde uluslar arasındaki, kelimenin eski anlamıyla *Devlet* sınırlarını, gümrük ve sınır kapılarını kaldırdık. SSCB halkları arasında ekonomik ve politik çıkar birliğini kurduk.

Ama bu, ulusal özellikleri, kültürü gelenekleri kaldırdık anlamına gelir mi? Hayır. Bu özellikleri kaldırmak ta istemiyoruz. Bu özellikler (Dil, kültür, gelenek) varlıklarını sürdüreceklerdir.

Bunları kaldırmak istemek, içinde yaşadığımız bu tarih döneminde, cumhuriyetleri, ulusal bölgeleri kaldırmak istemekle birdir. Bu, proletarya diktatörlüğünün çıkarlarına karşı gerici bir istektir.

Şovenlerimiz, şimdi, cumhuriyetlerin ve bölgelerin kaldırılmasının SSCB'ni oluşturan halkları ve milyonlarca kişiyi bilgisiz bırakmak demek olacağını anlayabilirler mi?

Milyonlarca kişiyi ana dilerinden yoksun bırakmanın, onları okuldan, mahkemeden, yönetimden, halk örgütleri ve kuruluşlarından, yani sosyalist kuruluşa katılma olanaklarından yoksun bırakmak anlamına geleceğini anlayabilirler mi?

Enternasyonalistlerden daha enternasyonalist görünmek isterken, panislavist şovenlerin, gericilerin pençesine düştükleri ve proletarya diktatörlüğünde tamamlanması ve SSCB'nin istisnasız tüm halkları arasında aynı güçte gerçekleşmesi gereken devrim parolasını unuttukları açık değil mi?

Üçüncü olarak, Lenin, *Proletarya diktatörlüğü döneminde,* ulusal bir kültürün gelişmesinin gerici birşey olduğunu hiçbir zaman söylememiştir.

Lenin, tersine her zaman, SSCB haklarının ulusal kültürlerini geliştirebilmeleri için, onlara yardım edilmesi gerektiği görüşündeydi.

Parti, X. Kongresinde, Lenin'in önerisi üzerine — ama sadece Lenin'in önerisi üzerine — milliyetçilik sorunu üzerine bir karar alınmıştır. O kararda şöyle denilmektedir :

"Partinin görevi, Rus asıllı olmayan halkların emekçi yığınlarına, onlardan daha ileri bir durumda olan Merkez Rusya'sına yetişebilmeleri için elini uzatmaktır. Onlara;

a) Sovyet devletini, bu halkların ulusal gelenek ve koşullarına uygun biçimde geliştirmek ve sağlaştırmak;

b) Yargı organını, yönetimi, ekonomik organları,

iktidar organlarını, kendi dillerinde ve çevrenin geleneklerini ve psikolojisini iyi bilen aynı ulustan kişilerle geliştirmek ve sağlamlaştırmak;

c) Basınlarını, okullarını, tiyatrolarını, kulüplerini, genel olarak kültür ve eğitim kurumlarını ana dillerinde geliştirmek;

d) Genel, mesleki ve teknik eğitimi yaymak için kendi *ana dillerinde* okul ve kurs ağı kurmak için yardım etmelidir."

Lenin'in proletarya diktatörlüğünün egemenliği altında, ulusal ve bölgesel kültürlerin gelişmesinden yana olduğu açıkça görülmüyor mu?

Proletarya egemenliği döneminde ulusal kültürlerin böyle reddedilmesi, SSCB'nde yaşayan halklardan Rus asıllı olmayanların kalkınmaları gereğinin reddedilmesi anlamına geldiği açıkça görülmüyor mu? Halkların zorunlu eğitime tabi tutulmaları gereğinin böyle reddedilmesi, bu halkları gerici milliyetçilerin kölesi olmaya bırakmak anlamına gelmiyor mu?

Lenin, *burjuvazinin egemenliğinde,* ulusal kültürün gerici bir unsur olduğunu söylediği doğrudur.

Başka türlü olabilir mi?

Burjuvazinin egemenliğinde ulusal kültür nedir?

Ulusal kültürün *burjuvazinin egemenliğinde* taşıdığı amaç, kitleleri zehirlemek, onlara milliyetçilik mikrobunu bulaştırmak ve burjuvazinin egemenliğini sağlamlaştırmaktır.

Ulusal kültürün *proletarya diktatörlüğü döneminde* taşıdığı amaç nedir?

Özü bakımından sosyalist, biçimi bakımından ulusal olan bir kültürün amacı, kitleleri enternasyonalizm yönünde eğitmek ve proletarya egemenliğini sağlamlaştırmaktır. İlkeleri bakımından birbirinden farklı bu iki durumu, Marksizmi bir yana bırakmadan nasıl karıştırabiliriz? Burjuva ulusal kültürüne savaş açan Lenin, Ulusal kültürün burjuva içeriğine karşı çıkıyordu, biçimine değil.

Lenin'in, sosyalist kültürün ulusal bir kültür olduğuna inandığını sanmak budalalık olur.

Bund üyeleri, bir zamanlar bu budalılığı Lenin'e maletmişlerdi.

Bu konuda kendisine maledilen görüşleri güçlü bir şekilde yalanlayan, Lenin'in eserleri ortadadır. Sayın "enternasyonalist"lerimiz galiba *Bund*'un izinden gidiyorlar.

Buraya kadar anlattıklarımızdan sonra, "enternasyonalist"lerimizin kanıtlarından ne kaldı geriye? Enternasyonalizm bayrağı ile ilgili bir takım hokkabazca Lenin yergilerinden başka...

Rus şovenizmini göklere çıkaranlar, SSCB'nde sosyalizmin kuruluşu dönemini bir çözülme ve ulusal kültürlerin bir yana atılması dönemi sayınakla derin bir yanılgıya düşmektedirler.

Durum bunun tam tersidir. SSCB'nde proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmin kuruluşu dönemi, özü bakımından sosyalist, biçimi bakımından ulusal olan sosyalist ulusal kültürün gelişme dönemi olmuştur.

Onlar, ulusal kültürlerin canlanması ve ilk öğretimin kökleşmesi, bireylerin *anadiliyle* sağlanabileceğinden, bu kültürlerin *yeni bir güçle* gelişmeleri gerektiğini anlamamaktadırlar.

Onlar, az gelişmiş miliyetlerin, sosyalizmin kurulması çabalarına ulusal kültürlerin geliştirilmesi koşuluyla katılabileceklerini anlamıyorlar. SSCB halklarının ulusal kültürlerinin gelişmesine yardım etmenin ve onu desteklemenin Leninist politikanın gereği olduğunu anlamıyorlar.

Ulusal kültürlerin, gelecekte aynı dilde ve aynı genel kültürde içerik ve biçim bakımından eritilmesinden yana olan bizlerin, şimdi, proletarya diktatörlüğü döneminde ulusal kültürlerin gelişmesinden yana olmamız tuhaf görünebilir.

Bunda olağanüstü birşey yoktur.

Ulusal kültürleri, aynı dilde ve aynı genel kültürde

eritebilme koşullarının yaratılabilmesi için, bu kültürlere gelişmeleri, yayılmaları ve bütün gizli güçlerini açığa vurmaları için zaman bırakmak gerekir.

Biçimleri bakımından ulusal, içerikleri bakımından sosyalist olan kültürlerin, aynı dilde ve aynı genel kültürde (biçim ve içerik bakımından) eritilmeleri dönemine hazırlık olmak üzere, gelişmelerine olanak sağlamak Leninist diyalektiğin gereğidir.

Sorunu böyle ele almanın bir "çelişki" olacağı söylenebilir. Ama, devletçilik konusunda da buna benzer bir "çelişki"miz yok mu?

Devlet'in kaldırılması görüşünü öne sürüyoruz.

Aynı zamanda, devletin bütün olanaklarını en güçlü biçimde temsil eden proletarya diktatörlüğünün güçlendirilmesinden yanayız.

Devlet *gücünün yozlaştırılması* koşullarını hazırlayabilmek için, devletin gücünü en geniş alana yaymak. Marksist formül budur işte!

Bu bir "çelişki"dir!

Ama bu, Marksist diyalektiği tümüyle yansıtan hayati önemde bir çelişkidir.

Bunu, Lenin'in *Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı* tezi şu basit formülle anlatıyordu : "Birleşmek için bölünmek". Bu formül üzerinde düşününüz. Birleşmek için bölünmek!

Bu bir çelişki gibi görünüyor.

Bununla birlikte, bu çelişik formül, bolşeviklere, alınması en güç kalelere saldırma olanağını sağlayan marksist diyalektiğin bir hayati gerçeğini yansıtmaktadır. Bunlar, milliyetçilik alanındaki kalelerdir.

Devlet için söylediklerimizi ulusal kültür için de söyleyebiliriz.

Bir ülkede, proletarya diktatörlüğü döneminde, kültürlerin geliştirilmesinden amaç, onların, sosyalizm bütün dünyada zafere ulaştığı zaman, yozlaşmaları ve aynı dilden yararlanan aynı sosyalist kültür içinde erimeleri

için gerekli koşulların hazırlanmasıdır.

Bu "çelişki"yi anlamayan, tarih sürecinin bu diyalektiğinden hiçbirşey anlamamış demektir ve Marksizme hiçbir yararı yoktur.

"Enternasyonalist"lerimizin talihsizliği, Marksist diyalektiği anlamamaları ve anlamak istememeleridir.

Bu eğilimin, kaybolmakta olan sınıfların, özellikle, kaybettikleri ayrıcalıkları yeniden kazanmak isteyen eski Rus egemen sınıflarının özlemlerini dile getirdiğini anlamak güç değildir.

Milliyetçilik konusunda başta gelen bir tehlike olan Rus şovenizminin kaynakları bunlardır.

Yerel bir milliyetçilik yaratmak isteyen bu eğilimin özü nedir? Yerel milliyetçilik, bir bölgenin genel gücünü kısıtlamayı, ulus içindeki sınıfların çelişkilerini silmeyi, Rus asıllıları genel sosyalist kuruluş hareketinin dışında tutarak Rus şovenizmini savunmayı amaçlayan ve SSCB'ndeki milliyetlerin emekçi kitlelerini birleştiren şeyleri değil de onları birbirinden ayıran şeyleri görmek isteyen bir eğilimdir.

Yerel milliyetçilik eğilimi, proletarya diktatörlüğü rejiminin baskı altına aldığı soylu sınıfların hoşnutsuzluklarını ve bir sınıf egemenliği kurmak için bir devlet oluşturma çabalarını ortaya koymaktadır.

Yerel milliyetçilik eğiliminin özü budur.

Parti'nin çabası, bu eğilime karşı kesin bir mücadele vermek ve SSCB halklarının enternasyonal eğitimleri için gerekli koşulları hazırlamaktır.

Partimizin içinde, genel politika alanında olduğu gibi, *ulusal sorun* alanında da ortaya çıkan sapma ve eğilimlerin, genel olarak hikayesi budur. Partimizin iç durumu budur.

Partimizin genel çizgi uğruna verdiği mücadeleden zafer kazanmış olarak çıktığı, Leninist çizginin bütün cephelerde başarıya ulaştığı bugünde, içimizden birçokları, çeşitli görüşte olan bu unsurların karşımıza çıkardıkları

güçlükleri unutma eğilimindedirler.

Dahası var! Yerellik ruhu içlerine işlemiş bazı yoldaşlarımız, bu unsurlarla mücadele etmekten vazgeçmekten vazgeçilebileceğini düşünmektedirler. "Bu arkadaşlar yanılıyorlar" demeye bile hakkımız yok!

Geriye bakalım ve Troçkistlerle sağcıların bize oynadıkları oyunları anımsıyalım. Partimizdeki bu yerel ruh gösterilerinin önemini iyice anlayabilmek için, bu unsurlarla mücadele ettiğimiz dönemi anımsamak yeter.

"Sağ" ve "sol" unsurları yere sermemiş olsaydık, bugün Partimizin övünç kaynağı olan başarıları kazanmayacaktık. Partimiz, bütün sapmalarla mücadele ederek yükseldi ve güçlendi.

Parti saflarındaki Leninist birlik bu mücadelenin içinde bilendi.

Partimizin her zamandan daha çok Merkez Komitesi'nin çevresinde birleştiğini reddetmeyi kimse aklına getirmez. Parti'nin *her zamankinden daha çok birlik içinde olduğunu ve tek bir blok oluşturduğunu,* herkes kabul etmek zorundadır. XVI. Kongre, parti çizgisine karşıt bir çizgi savunan, birlik içinde ve düzenli bir muhalefetin görülmediği ender kongrelerden biridir.

Parti, bu sağlam durumunu neye borçludur? Aşağıdaki koşullara borçludur: Parti, sapmalarla mücadele ederken, her zaman bir ilkeler politikası yürüttü; kulis oyunlarına ve diplomatik entrikalara hiç başvurmadı.

Lenin, ilke politikasının en doğru politika olduğunu söylüyordu. Sapmalara karşı giriştiğimiz mücadeleden zaferle çıktık. Çünkü, Lenin'in vasiyetini dürüst ve mantıklı bir biçimde uyguladık.

Sözlerime son veriyorum Yoldaşlar!

Bütün bunlardan çıkarılacak sonuç nedir? Geçen dönem içinde, sosyalist kuruluşun bütün cephelerinde bir dizi kesin başarı kazandık.

Lenin'in bayrağını yüksekte tutmasanı buldiğimiz için başarı kazandık. Gelecekte de aynı başarıları kazanmak

istiyorsak, Lenin'in bayrağını her türlü lekeden uzak tutarak yükseklere çıkarmalıyız.

Bunlardan çıkan genel sonuç budur.

Ekim devrimi mücadelesinde Lenin'in bayrağı altında zafere ulaştık. Sosyalist kuruluşun zaferi için verdiğimiz mücadelede Lenin'in bayrağı altında kesin başarılar kazandık. Proletarya Devrimini bütün dünyaya bu bayrağın altında götüreceğiz.

Yaşasın Leninizm!

23 HAZİRAN 1931
YENİ BİR DURUM
YENİ EKONOMİK KURULUŞ ÇABALARI
SANAYİ YÖNETİCİLERİ KONFERANSINDA VERİLEN SÖYLEV

YOLDAŞLAR!

Konferansa sunulan belgeler, planın gerçekleştirilmesi açısından, sanayimizin değişik bir görünümünü vermektedir.

Son aylarda, bazı sanayi dallarında geçen yıla oranla % 40-50'lik bir üretim artışı elde edildi.

Buna karşılık, örneğin kömür ve demir sanayilerinde olduğu gibi, bazı dallarda artış % 6-10, hatta daha da az oldu. Gördüğünüz gibi bu çok değişik bir durum.

Bunu nasıl açıklayabiliriz? Bazı sanayi dallarında ortaya çıkan gecikme nereden geliyor?

Bazı sanayi dallarında artış, neden % 20-25 oluyor, kömür ve metalürji sanayileri neden öteki dalların gerisinde kalıyor?

Bunun nedeni, son zamanlarda, sanayi kalkınmasının koşullarının tümüyle değişmiş olması ve ekonomistlerimizin çalışma yöntemlerini değiştirecek yerde eski yöntemleri kullanmayı sürdürmelerine rağmen yeni bir durumun doğmuş olmasıdır.

Yeni koşullar, yeni yöntemlerin uygulanmasını da gerektirir. Bazı ekonomistlerimiz, bunu anlamıyorlar ve yeni yöntemler uygulamanın gerektiğini farkedemiyorlar.

Sanayimizin bazı dallarında geri kalmamızın nedeni budur. Sanayimizin gelişmesinin yeni koşulları nelerdir? Bu koşullar nereden çıkmaktadır? En azından 6 yeni koşul sayabiliriz. Bunları inceleyelim.

I

İŞGÜCÜ

Herşeyden önce, işletmelerin yaşaması için gerekli işgücünün sağlanması söz konusudur.

Eskiden, işçiler, geleneksel olarak, kendiliklerinden, yani otomatik olarak fabrikalara giriyorlardı.

Bu, insanları köylerden kentlere doğru iten işsizlik, köyden kente göç, yoksulluk, açlık korkusu gibi nedenlerden ileri geliyordu. "Mujiğin köyden kente kaçması" formülünü anımsar mısınız?

Açlık korkusu, işsizlik, köyünü bir üvey ana gibi görmesi, köylüyü iş bulabilmek için cehennemin dibine kadar gitmeye hazır duruma getiriyordu.

Bundan az bir zaman öncesine kadar işler böyle yürüyordu.

Durumun bu gün de aynı olduğu söylenebilir mi?

Kuşkusuz hayır.

Tam tersine, durum baştan sona değişti. Emek artık otomatik olarak akmıyorsa, bu, durumun değiştiğindendir.

Bu genel değişme neden oldu?

Önce, işsizliği yokettik : "emek piyasası" üzerinde baskı yapan gücü ortadan kaldırdık.

İkinci olarak, köyden kente göçü önledik : kitleleri köyden kente iten yoksulluğu yendik.

Son olarak, köyü, onbinlerce traktör ve tarım makinasıyla donattık. "Kulaklar"ı ortadan kaldırdık; "kolhozlar"ı kurduk ve köylüye insanca yaşama ve çalışma koşulları sağlamayı başardık.

Bugün artık köylünün, köye "üvey ana" gözüyle bakması olasılığı yoktur.

İşte bu nedenledir ki, köylü köyüne yerleşmiştir ve artık ne *mujiğin* kente göçmesi, ne de o sürekli işgücünü sağlamamız olanağı vardır.

Görüyorsunuz ki, bugün, işletmelere işgücü sağlayabilmek için yeni koşullar ve yeni durumlar karşısında bu-

lunuyoruz.

Bundan nasıl bir sonuç çıkarabiliriz?

Önce, otomatik bir işgücü akımına güvenemeyiz. Yani, otomatik işgücü akımı politikasından, sanayi için işçi seçiminin düzenlenmesi politikasına geçmemiz gerekir.

Oysa, bu durumda yalnız bir yol vardır: ekonomik kuruluşlar ve "kolhozlar"la bunların ortakları arasında sözleşme yapılması yolu.

Bu yolun, bazı ekonomik kuruluşlar ve "kolhozlar" tarafından uygulandığını biliyorsunuz. Bu deneme, *kolhozlar* için olduğu gibi, sanayi işletmeleri için de önemli sonuçlar doğurmuştur.

Çıkarılacak ikinci sonuç, çalışma koşullarının ağır olduğu işlerde bir an önce ve yoğun bir makinalaşmaya geçilmesi gerektiğidir. Bu iş kolları arasında, orman sanayisini, inşaatı, kömür sanayisini, yükleme ve boşaltma işlerini, ulaştırmayı ve demir sanayisini sayabiliriz.

Bu, elbette kol emeğinin tümüyle bir yana bırakılması demek değildir. Tam tersine, kol emeği daha uzun süre üretimde önemli bir rol oynayacaktır.

Bunun anlamı, çalışmanın makinalaştırılmasının *yeni ve kesin* bir güç olarak ortaya çıktığıdır. Bu güç olmasa, üretimde yeni bir hız kazanmamıza ya da yeni boyutlara ulaşmamıza olanak yoktur.

"Kolhozlar"la yapılan sözleşmelerden olduğu gibi, makinalaşmadan da "kuşku duyan" ekonomistlerimizin sayısı az değildir. Bunlar, yeni durumu kavrayamayan, yeni yöntemlerle çalışmak istemeyen ve işgücünün kendiliğinden aktığı o "eski zamanlar"ın özlemini çeken aynı ekonomistlerdir. Bu tür ekonomistler, yeni durumun ortaya çıkardığı sorunlardan, güneşin dünyadan uzak olduğu kadar uzaktırlar. Onlar, kuşkusuz, işgücüne ilişkin sorunların raslantılara bağlı olduğunu ve bu güçlüğün kendiliğinden, otomatik olarak çözümleneceğini düşünmektedirler.

Bu yanlıştır yoldaşlar. İşgücüne ilişkin güçlükler, öy-

le kendiliğinden ortadan kalkmaz.

Ancak, çabalarımızla bu güçlüğü yenebiliriz.

İşgücünü düzenli bir biçimde ve *kolhozlarla* sözleşme yaparak sağlamak ve çalışmayı makinalaştırmak gerekir. Sorun budur. Sanayimizin gelişmesinin ortaya çıkardığı birinci yeni koşulla ilgili sorunu budur.

Şimdi ikinci koşula geçelim.

II
İŞÇİ ÜCRETLERİ

İşletmelerimize işçi alınmasının düzenlenmesinden sözettim. Ama işçilerin işe alınmasıyla iş bitmiş olmuyor. İşletmelerimize gerekli işgücünün sağlanması için, bu işgücünün çeşitli üretim dallarına bağlanması ve az çok değişmez kadroların oluşturulması söz konusudur.

Üretim tekniğini azçok bilen ve yeni makinalara alışık değişmez işçi kadrolarını oluşturmadan, üretim planlarımızı gerçekleştirmenin olanaksız olduğunu belirtmenin belki de bir yararı yoktur.

Bunun tersi durumda, her seferinde çıraklıktan başlamak ve üretim için kullanacağımız zamanın iki katını bu iş için harcamak gerekecektir.

Bugün bizde durum nedir?

İşçi kadrolarının azçok değişmez bir görünüm kazandıkları söylenebilir mi? Ne yazık ki, hayır. Bunu söyleyemeyiz.

İşletmelerimizde her zaman bir işgücü dalgalanması vardır. Üstelik, bazı işletmelerimizde bu dalgalanma, azalacağına giderek artmakta ve yoğunlaşmaktadır. Her altı ayda, hatta her üç ayda bir, işçilerinin % 30-40'ı değişmeyen işletmelerimizin sayısı çok azdır.

Daha önce, sanayinin kuruluş döneminde, teknik bu kadar karmaşık değilken ve üretimin boyutları daha az önemliyken, işgücünde bir dalgalanma olması, belki o kadar sakıncalı değildi.

Oysa şimdi durum başkadır.

Durum şimdi tümden değişmiştir.

Bugün, kuruluşun gelişme döneminde, üretim bu kadar büyük boyutlara ulaşmışken ve araçlar bu kadar karmaşık nitelik kazanmışken, bu dalgalanma, işletmelerimizde üretimi aksatan bir yara olmuştur.

Bu dalgalanmanın olması, bugün sanayimizi aksatmak, üretim planlarımızın gerçekleşme olanaklarını yoketmek, ürünlerin daha yüksek kaliteye ulaştırılması olanaklarını baltalamak demektir.

Bunun nedenini nerede aramak gerekir?

Bunun nedeni, ücretlerin yanlış düzenlenmesinde, yanlış bir "tarife" sisteminde ve ücretler konusunda sol eğilimli bir eşitlik anlayışında yatmaktadır. İşletmelerimizin bir çoğunda ücret tarifeleri öylesine düzenlenmiştir ki, yüksek nitelikli olan işle, yüksek nitelikli olmayan iş arasında, zor ve kolay iş arasında ücret farkı hemen hemen yok gibidir.

"Eşitlik", bizi öyle bir duruma getirmiştir ki, nitelikli olmayan bir işçinin nitelikli işçiler düzeyine yükselmesinde hiçbir çıkarı yoktur.

İşçi, o zaman ilerleme isteğini duymamaktadır. İşçi bundan dolayı çalışırken kendini göçebe gibi hisseder, geçici bir zaman "harçlığını çıkarmak" için çalışır; sonra da "şansını denemek" için başka bir yere çekip gider.

Eşitlik, nitelikli bir işçiyi, nitelikli işi en uygun biçimde değerlendiren işletmeyi bulabilmesi için bir işletmeden ötekine geçmeye zorlar.

Bunun sonucu olarak, işçilerin bir işletmeden ötekine atlamaları gibi bir durum, sürekli bir işgücü dalgalanması ortaya çıkarır.

Bu hastalığın kökünü kazımak için, nitelikli işle, nitelikli olmayan ve zor işle kolay iş arasındaki farkı göz önüne alan bir tarife sistemi gerekir.

Bir tornacının bir çöpçüyle aynı parayı almasını kimse kabul edemez.

Bir tren makinistiyle bir yazıcının aynı ücreti almaları kabul edilemez.

Marx ve Lenin, nitelikli işle, nitelikli olmayan iş arasındaki farkın, sosyalizmde, hatta sınıflar ortadan kalktıktan sonra da sürüp gideceğini; bu farkın ancak komünizmde kaybolacağını söylemişlerdir. Buna göre, ücretin, sosyalist rejimde de ihtiyaca göre değil, emeğe göre dağıtılması gerekir.

Fakat, "eşitlik" yanlısı ekonomist ve sendika yöneticilerimiz aynı görüşü paylaşmamaktadırlar ve bu farkın Sovyet yönetimimizde ortadan kalktığını sanmaktadırlar.

O halde haklı olan kimdir— Marx ile Lenin mi yoksa "eşitlik" yanlıları mı?

Bu durumda Marx ile Lenin'in haklı olduklarını kabul etmek gerekir.

Sonuçta tarife sistemini, işin niteliğini hesaba katmadan, eşitlik ilkesi üzerine kuranlar, Marksizm-Leninizm'den sapmış oluyorlar.

İşletmelerimizde değişmez kadrolar oluşturmak istiyorsak, önce her işletmede, her atölyede bulunan yönetici işçileri üretime bağlamamız gerekir.

Bu yönetici işçi toplulukları, üretimin ana zincirini oluşturmaktadırlar. Bunları işletmeye, atölyeye bağlamak, işçi personelin dondurulmasını sağlayacak ve işgücü dalgalanmalarına son verecektir.

Fakat bunları işletmeye nasıl bağlamalı? onların işlerinde ilerlemeleri, ücretlerinin yükseltilmesi, ücretlerinin yeteneklerine göre düzenlenmesiyle...

İlerleme ve ücretlerinin arttırılmasından ne anlatılmak istenmektedir?

Bunun anlamı, nitelikli olmayan işçilere yeni ufuklar açmak, onları harekete geçirmek ve nitelikli işçiler düzeyine çıkmalarını sağlamak için itmektir.

Bugün yüzbinlerce, milyonlarca nitelikli işçiye gerek duyduğumuzu hepiniz biliyorsunuz.

Nitelikli işçiler yaratmak için, nitelikli olmayan işçilere ilerleme ufukları açmak ve onları harekete geçirmek gerekir. Bu yola cesaretle girmeliyiz. Çünkü, işgücü dal-

galanmalarını ortadan kaldırmanın tek yolu budur.

Bu konuda tasarrufa gitmek bir cinayet olur; sosyalist sanayimizin çıkarlarını engellemek olur.

Ama hepsi bu kadar değil.

İşçileri işletmelere bağlamak için, gelecekte onların beslenme ve barınma koşullarını da düzeltmek zorunludur.

Son yıllarda bu alanda oldukça çok şeyin gerçekleştirildiğini inkar edemeyiz. Fakat yapılanlar, işçilerin günden güne artan ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli değildir.

Eskiden işçiler için bugünkünden daha az yer bulunduğuna inanarak, elde edilen sonuçlardan rahatlık duymak doğru değildir.

İşçilerin beslenme durumlarının eskisinden iyi olduğunu söylemekle yetinmek ve sonuçtan hoşnutluk duymak da gerekmez.

Yalnız çürümüş ve bozulmuş kişiler, geçmişe bakarak kendilerini avutabilirler. Geçmişe değil, işçilerın ihtiyaçlarına, hem de giderek artan ihtiyaçlarına bakmak gerekir.

İşçilerin yaşayışlarının, ülkemizde temelden değiştiğini anlamak zorundayız. İşçi, artık eski işçi değildir.

Bugünün Sovyet işçisi, bütün maddi ve kültürel ihtiyaçlarını yiyecek bakımından olsun, barınak ve kültür bakımından olsun, sağlandığı bir yaşam sürmek istemektedir.

Bu onun hakkıdır. Bunu sağlamak da bizim görevimizdir.

Sovyet işçisinin işsizlik çekmediği, kapitalizmin boyunduruğundan kurtulduğu, artık köle değil, kendi işinin sahibi olduğu doğrudur.

Ama yeterli değildir.

Bütün maddi ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanmasını istemektedir. Bunu sağlamak bizim görevimizdir.

Bizim de ondan, iş disiplini, çok çalışma, yarışma, *iş alayları* gibi birçok isteklerimiz olduğunu unutmayın.

İşçilerin büyük bir çoğunluğunun bu isteklerimizi heyecanla karşıladıklarını ve kahramanca yerine getirdiklerini unutmayın.

Öyleyse, işçiler, Sovyet iktidarının isteklerini yerine getirdikten sonra, maddi ve kültürel koşullarının sürekli olarak iyiye götürülmesi yolunda kendilerine verdiğimiz sözün tutulmasını isteyeceklerdir.

O halde sorun, işgücü dalgalanmalarını ortadan kaldırmak, eşitliği bir yana bırakmak, ücretleri düzene koymak, işçilerin yaşama koşullarını daha iyiye götürmektir.

Sanayimizin gelişmesinin ikinci koşulu ile ilgili durum budur.

Üçüncü koşulun incelenmesine geçelim.

III
ÇALIŞMANIN DÜZENLENMESİ

İşgücü dalgalanmasına son verme ve işçileri işletmelere bağlama zorunluluğundan söz ettim. Sorun bununla bitmiyor. Bu dalgalanmayı ortadan kaldırmak yetmiyor. İşçiyi; kendisine heyecanla çalışma, üretimi yükseltme ve niteliğini daha iyiye götürme olanaklarını sağlayacak koşullar içine yerleştirmek de gerekir.

Sonuç olarak, çalışmayı, üretimin artacağı biçimde düzenlemek gerekir. Çalışma düzeninin işletmelerimizde bugün üretimin gereklerini gerçekten karşılayabilecek durumda olduğu söylenebilir mi?

Ne yazık ki hayır.

Çalışma düzeninin, daha kötüsü olamayacak kadar bozuk olduğu, düzen ve koordinasyon yerine düzensizlik ve kargaşanın egemen olduğu, iş sorumluluğu yerine kesin bir sorumsuzluk ve kişisel sorumluluk eksikliğinin egemen olduğu işletmelerimiz her zaman varolmuştur. Bu son sürumluluk sözleriyle, işle ilgili sorumluluk eksikliğini; makinalar, tezgah ve araçlarla ilgili sorumluluk eksikliğini anlatmak istiyorum.

Kişisel sorumluluğun bulunmadığı yerde, üretme heyecanı da yoktur. Makina ve araçlara gereken bakım da gösterilmez.

Bu sorumsuzluğun demiryolu ulaşımı ile ilgili olarak bizi nerelere kadar götürdüğünü siz de biliyorsunuz. Sanayide de bizi aynı sonuca götürür. Demiryolları ulaşımında bu sorumsuzluğa son vererek verimi arttırdık. Üretimi daha üst bir düzeye yükseltmek için sanayide de aynı şeyi yapmalıyız. Eskiden, herkesin somut iş karşısında sorumsuz davranmasından ileri gelen bu yetersiz çalışma düzeni kabul edilebilirdi.

Ama bugün işler başkadır.

Bugün durum eskisinden farklıdır.

Üretimin büyük boyutlara ulaşması ve çok büyük işletmelerin varlığı dikkate alınırsa, sorumsuzluk, işletmelerimizin üretimini ve örgütlenmenin gerçekleştirilmesini tehdit eden bir âfettir.

Bu sorumsuzluk bir çok işletmemize nasıl yerleşti? Sorumsuzluk, aralıksız çalışmanın bir piçi olarak girdi.

Aralıksız çalışmanın, işletmelere kendisiyle birlikte her zaman sorumsuzluğu getirdiğini söylemek doğru olmayacaktır. Aralıksız çalışma, düzenli bir çalışmayla, belli bir iş için bireysel sorumlulukla aynı tezgaha ya da makina parçasına bağlı işçi gruplarının belirlenmesiyle, iyi düzenlenmiş işçi vardiyaları ile birlikte yürürse, büyük bir üretim artışına, çalışmanın iyiye gitmesine, sorumsuzlukların ortadan kalkmasına götürür. Şimdi aralıksız çalışmanın uygulandığı ve sorumsuzlukların ortadan kaldırıldığı demiryolu ulaşımında durum böyledir.

Sanayi işletmelerimizde de aynı elverişli görünümün bulunduğunu söyleyebilir miyiz?

Ne yazık ki, bunu söyleyemeyiz.

Birçok işletmelerimizde, koşulların ön hazırlığı yapılmadan, aşağı yukarı eşit yetenekte vardiyalar en iyi biçimde düzenlenmeden, kişisel sorumluluklar düzene sokulmadan, zamanından önce aralıksız çalışmaya geçildiğini burada belirtmeliyim.

Böylece kendi haline bırakılan aralıksız çalışma, kişisel sorumluluk eksikliğine dönüşmüştür.

Sonuç olarak, birçok işletmemizde boş gevezelikten

ve tam bir sorumsuzluktan başka birşey olmayan ve eşine ancak bürokraside rastlanan bir uygulama görüldü.

Sonuç olarak, her türlü sorumluluğun ortadan kaldırıldığı, makinaların bakımının savsaklandığı, araçların genel olarak yıprandığı, üretimi yükseltici nitelikteki dürtülerin eksikliği görüldü.

İşçiler, boşuna "işin verimini arttırabilir, kalitesini yükseltebiliriz, ama hiç kimse hiçbir şeyden sorumlu değilse, bizi kim takdir edecek" demiyorlar.

Sonuç olarak, bazı yoldaşlar, aralıksız çalışmaya geçmekte acele etmişler ve bu acele, aralıksız çalışmayı tam bir sorumsuzluğa dönüştürerek bozmuştur.

Bu duruma son vermenin ve kişisel sorumluluk eksikliğini ortadan kaldırmanın iki yolu vardır :

Aralıksız çalışma uygulamalarının koşullarını, demiryolu ulaşımında yapıldığı gibi, tam bir sorumsuzluğa dönüşmesini önleyecek biçimde değiştirmek.

Böyle bir uygulama için elverişli koşulların bulunmadığı yerde, Stalingrad Traktör fabrikalarında yapıldığı gibi, bir süre için haftada 6 günlük çalışmaya geçmek ve sorumluluğun egemen olduğu bir aralıksız çalışmaya özgü koşulları hazırlamak.

Başka bir çıkış yolu yoktur. Kuşkusuz. ekonomistlerimiz bunu çok iyi anlıyorlar. Ama sessizliklerini koruyorlar.

Niçin?

Çünkü gerçekten korkuyorlar. Ama bolşevikler ne zamandır gerçeklerden korkmaya başladılar?

Bazı işletmelerimizde aralıksız çalışmanın kesin bir sorumsuzluğa dönüştüğü ve son haddine kadar bozulduğu doğru değil midir?

Akla bir soru geliyor : Bu biçim bir aralıksız çalışmanın kime yararı var?

Bu kötü uygulanmış ve kağıt üzerinde kalmış bir aralıksız çalışmanın, sosyalist sanayimizin yararına ve gerçeğe uygun olarak uygulanacak bir çalışma düzeninden,

üretimi arttırmaya elverişli bir çalışma düzeninden üstün tutulabileceğini söylemeye kim cesaret edebilir?

Kimi yoldaşlar, bu kişisel sorumsuzluğun palavralarla ve tumturaklı sözlerle ortadan kaldırılabileceğini düşlüyorlar.

Sorumsuzlukla mücadele ederken, zamanlarını atıp tutmakla geçirdikleri toplantılara katılmaktan başka birşeyle uğraşmayan ve kuşkusuz, durumun kendiliğinden düzeleceğine inanan birçok ekonomist tanıyorum.

Sorumsuzluğu, nutuk atarak yeneceklerini sanıyorlarsa, çok yanılıyorlar.

Hayır yoldaşlar, kişisel sorumsuzluk hiçbir zaman kendiliğinden yokolmayacaktır. Bunu bizden başkası ortadan kaldıramaz. Çünkü hep birlikte iktidardayız ve sorumsuzluktan da herşeyden önce biz sorumluyuz.

Ekonomimizin yöneticilerinin, nutuk atmayla ve konuşmayla uğraşacaklarına, bir ya da iki ay için madenlere ya da fabrikalara yerleşerek bütün ayrıntıları, binlerce ufak tefek sorunu incelemelerinin daha iyi olacağını düşünüyorum. Orada, bu kişisel sorumsuzluk konusunu çözümlesinler ve oralarda öğrendiklerini başka işletmelere yaysınlar.

Bu daha iyi olacak.

Bu, kişisel sorumsuzluğa karşı bolşevik çalışma düzeninin kurulması ve güçlerin işletmelerimiz arasında mantıklı bir biçimde dağılması yararına, verilecek gerçek bir mücadele olacaktır.

Sorun, bu sorumsuzluğa son vermek, çalışma düzenini yoluna koymak, işletmeler arasında güçleri düzenli biçimde dağıtmaktır.

Sanayimizin gelişmesinin üçüncü yeni koşulu budur.

Şimdi dördüncü koşula geçelim.

IV

İŞÇİ SINIFININ ÜRETİM VE TEKNİKTEKİ BİLGİ DÜZEYİ

Sanayi yöneticileri kadroları ve mühendis - teknisyenlerle ilgili olarak da durum değişmiştir. Ukrayna'da-

ki kömür ve metalürji tesisleri, eskiden sanayimizin ana kaynağı idi. Ukrayna, Moskova ve Leningard bölgelerinde olduğu gibi güney bölgelerindeki sanayi içinde gerekli madenleri sağlıyordu. Ukrayna, aynı zamanda SSCB'nin Ural dışındaki bütün ana işletmelerine kömür de sağlıyordu. Ural bölgesindeki kömürün gerçek değeri, Don havzasındakiyle karşılaştırılırsa, çok önemsizdir.

Sanayinin yönetici kadrolarını düzenlemek için, güney, Moskova ve Leningard bölgeleri olmak üzere başlıca üç merkez vardı.

Bazı durumlarda, ülkemizin sağlayabildiği çok az sayıda mühendis - teknisyenle yetinilmesi anlaşılabilir bir şeydir.

Kısa bir süre öncesine kadar işler böyleydi. Ama, şimdi durum çok başkadır.

Üretim bugünkü hızı ve boyutları karşısında, yalnız Ukrayna'daki kömür - maden yataklarıyla yetinmemize olanak bulunmadığı açıktır.

Üretimdeki artışa rağmen, Ukrayna kömür ve madenlerinin artık ihtiyaçlarımıza yetmediğini biliyorsunuz. Bu nedenle, doğuda yeni bir maden kömür tesisi, *Ural Kuzbas*'ı kurduğumuzu biliyorsunuz. Bu tesisin kuruluşunun çok büyük bir başarı olduğunu da biliyorsunuz. Ama bunlar yeterli değildir. Sibirya'nın günden güne artan ihtiyaçlarını karşılayabilmek için, orada da bir metalürji sanayisi kurmak zorundayız. Buna ek olarak, Türkistan ve Kazakistan'da bir demir sanayisi kurmamız gerekiyor. Son olarak, geniş bir demiryolu ağı kurmamız gerekiyor.

Bunu bize, tüm SSCB'nin çıkarlarıyla birlikte federatif ve merkezî cumhuriyetlerin de çıkarları emrediyor.

Bunun sonucu olarak, eskiden bize yeterli olan sanayi yönetici kadroları ve az sayıdaki mühendis - teknisyenler ihtiyaçlarımızı karşılayamamaktadır. Aynı durumun sonucu olarak, mühendis - teknisyen yetiştiren eski merkezlerle de yetinemeyiz. Ural'da, Sibirya'da ve Önasya'da yeni merkezler açmak zorundayız.

SSCB'nde sosyalist sanayileşme programımızı gerçekleştirmek istiyorsak, mühendis - teknisyen sayısıyla sanayi yöneticisi kadrolarını üç hatta beş katına çıkarmalıyız.

Gerek duyduğumuz, sıradan mühendis - teknisyenler, sıradan sanayi yöneticisi kadroları değildir. *Bize, ülkemizin işçi sınıfının politikasını anlayabilecek, bu politikaya ayak uydurabilecek ve onu bilinçli olarak uygulayabilecek teknik elemanlar ve kadrolar gerekli.*

Bunun anlamı nedir?

Bunun anlamı, *ülkemizin işçi sınıfının kendi çıkarlarını, egemen sınıfın çıkarları olarak savunabilecek kendi teknisyen aydınlar sınıfını yaratmak zorunda olduğudur.*

Hiçbir egemen sınıf, kendi aydın sınıfını yaratmaktan vazgeçmemiştir.

SSCB işçi sınıfının bu yasanın dışında kalmayacağı açıktır.

Bu gerçeği gözönünde tutan Sovyet iktidarı, işçi sınıfı için ekonominin bütün dallarında yüksek öğretim kurumları açmıştır.

Onbinlerce genç işçi ve köylünün bu yüksek öğretim kurumlarında öğrenim gördüklerini biliyorsunuz.

Kapitalist rejim sırasında bu okullar, ayrıcalıklara sahip sınıfların tekelinde iken, bugün, Sovyet yönetiminde, bu kollarda egemen güç, işçi, ve köylü gençliğidir.

Pek yakında bu okullardan binlerce yeni teknisyen, mühendis ve sanayimizin yeni yöneticilerinin yetişeceğine kuşku yoktur.

Fakat bu, sorunun sadece bir yüzüdür.

İşçi sınıfının; teknik üretim alanında, yalnız yüksek öğrenim görmüş aydınlarla yetinmeyeceği, işletmelerimizdeki işçilerimizden, fabrikalarda, atölyelerde, madenlerde yetişmiş güçler arasından belli bir beceri düzeyine ulaşmış olanlar arasından da aydınların çıkacağı, sorunun öteki yüzüdür.

Yarışma öncüleri çalışma alaylarının başkanları, ça-

lışma heyecanını canlı tutan unsurlar, çalışma hayatının örgütleyicileri, bütün bunlar, yüksek okul çıkışlı yoldaşlarla birlikte işçi sınıfının aydınlar kesimini, sanayimizin komutanlarından oluşan kadrolar kesimini yaratan yeni katmanlardır.

Sorun, bu öncü arkadaşları ikinci planda bırakmayıp, onları komuta katlarına itmekte, bilgilerini geliştirme olanakları sağlamakta ve harcanacak paraya hiç acımadan onlar için gerekli bütün koşulları yaratmaktadır.

Bu yoldaşların birçoğu partili değildir.

Ama bu durum, onları ileri komuta katlarına doğru itmemize engel olmamalıdır. Tam tersine, yapmamız gereken şey, partili olmayan bu arkadaşlara, partinin yetenekli emekçileri değerlendirmeyi bildiğini anlamaları için özel bir ilgi göstermek ve onları komuta katlarına doğru itmektir.

Kimi yoldaşlar, fabrika ve işyerlerindeki komuta katlarının partili yoldaşlardan başkasına emanet edilemiyeceğini düşünmektedirler. Bu yüzden, partili olmayan yetenekli yoldaşları ve öncüleri bir yana atıp daha az yetenekli ve girişim gücü olmayan bazı partilileri komuta katlarına getirmektedirler.

Bundan daha budalaca ve gerici politika bulunamayacağını hiç duraksamadan söyleyebiliriz.

Böyle bir "politika"nın partiyi gözden düşürmekten ve partili olmayan emekçileri bir kenara itmekten başka bir işe yaramayacağını belirtmeyi gereksiz görüyorum.

Politikamız, partiyi bir kast durumuna getirmek değildir. Politikamız, "partili ve partisiz işçiler arasında karşılıklı bir güven ve denetleme havası" yaratmaktan ibarettir. (Lenin)

Partimiz, bu politikayı güttüğü için işçi sınıfı arasında güçlüdür.

Sorun, SSCB işçi sınıfının üretim tekniği alanında kendi aydınlarını yetiştirmesidir.

Sanayimizin gelişmesinin dördüncü koşulu ile ilgili

sorunlar da bunlardır.

Beşinci koşula geçelim.

V
ESKİ KADROLARIN DEĞİŞTİKLERİNİ GÖSTEREN BELİRTİLER

Burjuva sınıfı kökenli eski teknisyenler konusunda durum daha başka...

Bundan iki yıl önce şöyle bir durumla karşı karşıyaydık: Aydın teknisyenler sabotaj hastalığına tutulmuşlardı.

Üstelik o dönemde bir sabotaj tutkusu vardı.

Kimileri sabotaj düzenliyor; kimileri sabotajcıları koruyor; kimileri tarafsızlıklarını koruyup hiçbir şeye karışmıyor; kimileri de Sovyet iktidarı ile sabotajcılar arasında bir seçim yapamıyorlardı.

Birçokları, kuşkusuz azçok dürüst biçimde çalışmayı sürdürüyordu.

Bu durumda, çoğunluk değilse bile, içlerinden en yeteneklileri söz konusuydu.

Sabotaj hareketi nasıl yaratıldı ve nasıl sürdürüldü?

SSCB'nde sınıf mücadelesinin kızışmasıyla, Sovyet iktidarının köyde ve kentte kapitalistlere karşı saldırıya geçmesiyle, kapitalistlerin Sovyet iktidarına direnmesiyle, uluslararası durumun karışmasıyla ve *Kolhoz* ve *sovhozların* kurulmasında karşılaşılan güçlüklerle...

Militan sabotajcıların çalışmaları; emperyalist kapitalist ülkelerin müdahale planları ve ülkenin içinde tarım alanında karşılaşılan güçlükler nedeniyle artarken, Troçkistlerin ve Menşeviklerin *"kolhoz* ve *sovhozlardan* hiçbir şey çıkmayacağına" ilişkin pek moda olan gevezelikleri, eski aydın teknisyenlerin ayak diremelerini daha yaygın bir duruma getiriyordu.

Troçkistler ve Menşevikler, "Sovyet iktidarı herşeye politikalarıyla müdahaleyi çağırıyorlar" vb. diyorlardı.

Üstelik sağa sapan bir çok eski bolşevik dayanamadığına göre, bolşevizmi "içlerine sindirmiş" olan bazı eski

aydın teknisyenlerin, "Tanrının inayetiyle" kararsızlığa düşmüş olmalarında şaşılacak bir yan yoktur.

Sovyet iktidarının bu koşullar altında, Eski aydın teknisyenlerle ilgili bir politika uygulaması tümüyle doğaldır : etkin sabotajcıların ortadan kaldırılması, tarafsızların durumunun yeniden ele alınması, dürüst kalanların işe alınması.

Bundan bir ya da iki yıl öncesine kadar durum buydu.

Durumun bugün de aynı olduğunu söyleyebilir miyiz?

Hayır, söyleyemeyiz.

Tam tersine, köyde ve kentte kapitalistleri ortadan kaldırdığımız ve onları yenilgiye uğratmaya devam ettiğimiz için, bugün durum çok farklıdır.

Kuşkusuz bu eski aydınların hoşuna gitmez.

Herhalde dostlarına yakınmayı sürdürüyorlardır?

Etkin sabotajcılar korkunç ve kesin bir yenilgiye uğratıldıktan sonra, tarafsız ya da kararsız teknisyenlerin onların kaderini paylaşmak istememeleri her zaman karşılaşılan bir durumdur. Daha sonra, tarım alanında karşılaşılan güçlükleri yendik; yenmekle kalmayıp, Sovyet iktidarının başından beri hiçbir zaman ulaşamadığımız bir tahıl ihracatı düzeyine ulaştık.

Bu, kararsızlık içinde bocalayanların son kanıtlarını da çürüttü.

Son olarak, büyük işler başardıktan sonra *kolhoz* ve *sovhoz*ların kuruluşu alanında da zafere ulaştık.

Böylece eski aydınların son sermayeleri de tükendi.

Burjuva aydınlarının müdahale özlemlerine gelince, bunun — hiç değilse şimdilik — kumda yapılmış bir barakadan başka bir şey olmadığını kabul etmek gerekir. Gerçekten, altı yıldan beri yapılacağı söylenen müdahale hiçbir zaman yapılmadı.

Çokbilmiş burjuvazimizin burnunun ucundan ötesini göremediğini söylemenin zamanı gelmiştir.

Sabotajcıların ünlü Moskova yargılanmasındaki tavırlarının, sabotaj fikirlerini gözden düşürmesi gerektiği ve gerçekten de gözden düşürdüğü üzerinde durmuyorum.

Bu yeni koşullar, eski aydın teknisyenleri etkilemeden kalamazdı.

Yeni durumun onlar için yeni bir hava yaratması gerekirdi ve nitekim yarattı da. Eskiden sabotajcılara sempati duyan, şimdi ise Sovyet iktidarının politikasına dönmüş olan bazı eski aydınların değiştiklerini gösteren kesin belirtiler bunlarla açıklanabilir.

Yalnız eski aydın katmanlarının değil, eski kararlı sabotajcılardan birçoğunun da bugün işyerlerinde, fabrikalarda, işçi sınıfının yanıbaşında çalışmaları, eski aydınların bize dönüşünün başladığına ilişkin kesin kanıtdır.

Ancak bu, artık sabotajcı kalmamıştır demek değildir.

Sınıflar var oldukça, çevremizde kapitalistler varoldukça, sabotajcılar da vardır ve varolacaklardır.

Ama bu, daha önce sabotaj yapmaya az ya da çok eğilimli eski aydınlar Sovyet iktidarından yana döndüklerine göre, geriye çok az sabotajcı kalıyor demektir. Onlar da bugün çevrelerinden soyutlanmışlar, er ya da geç gölgeye sığınmak zorunda kalacaklardır.

Bu yüzden, eski aydınlara karşı güttüğümüz politikada değişiklikler yapmamız gerekmektedir.

Sabotaj dönemi sırasında onlara karşı tavrımız, bir yoketme politikasıydı. Bu aydınların Sovyet iktidarından yana dönmeye başladıkları bu dönemde tavrımız, onları kendi yanımıza çekmeye dikkat göstermek olmalıdır. Yeni koşullar karşısında onlara eski politikamızı uygulamak ne doğru, ne de diyalektiğe uygun olacaktır. Bütün eski uzmanlara, yakalanmamış bir katil ya da sabotajcı gözüyle bakmak hem aptallık olur hem de anlamsız.

Uzmanların kovuşturulması bizde zararlı bir iş sayılmıştır ve öyle sayılmaya devam etmektedir. *Bu nedenle, eskiden kalma teknisyen - mühendislere karşı tavrı-*

mızı değiştirmeli, onlara daha çok ilgi göstermeli ve onları kendi yanımıza çekmeli ve daha büyük bir cesaretle işe katmalıyız.

Sorun budur.

Son şarta geçelim.

VI

SANAYİNİN TİCARİ NİTELİK KAZANMASI

Bu yeni soruna da yaklaşmazsam, çizmek istediğim tablo eksik kalacak.

Sanayi ve kırsal ekonomi için birikim kaynakları ile bu birikimin oluşma hızından söz etmek istiyorum.

Sanayimizdeki bu yeni ve özel şey, birikim açısından nedir?

Eski birikim kaynakları, sanayinin gelecekteki gelişimi için yetersiz olmaya başlamıştır.

Sanayileşmenin bolşevizme özgü hızını sürdürmek ve arttırmak istiyorsak, yeni birikim kaynakları yaratmamız ve eskilerini güçlendirmemiz zorunludur. Kapitalist ülkelerin tarihi bize açıkça göstermiştir ki, yüksek bir sanayi düzeyine erişmek isteyen genç bir devlet, dış kaynaklara, uzun vâdeli kredilere ve borçlanmaya karşı ilgisiz kalamaz. Bu görüşten hareket eden batılı kapitalist devletler, kredi ve borç alamamanın bizim sanayileşmemizi durduracağını sanarak, bize kredi ve borç vermeyi reddettiler.

Ama kapitalistler yanıldı. Ülkemizin sanayimizi kurmaya ve geliştirmeye yeterli birikim kaynaklarına sahip olduğunu gözden kaçırdılar.

Biz de, kırsal ekonomimizi, ulaştırma ağımızı yeniden kurmakla kalmayıp, ağır sanayimizi kurmak, tarımımızı ve ulaşımımızı düzenlemek gibi büyük işler başaracak zamanı bulduk.

Bu işlerin bize on milyarlarca rubleye mal olduğu doğrudur.

Bu milyarları nereden bulduk?

Hafif sanayiden, tarımdan, bütçe olanaklarından. Bu-

güne kadar böyle oldu.

Bugün durum değişiktir. Eskiden sanayi ve ulaşımımızın kuruluşu için kaynaklarımız yeterliydi, şimdi değil.

Bugün söz konusu olan, eski sanayimizi canlandırmak değildir. Bugün Ural'da, Sibirya'da, Kazakistan'da iyi donatılmış yeni bir sanayi kurmak söz konusudur. Bugün, SSCB'nin buğday, hayvancılık ve hammadde bölgelerinde yeni bir üretime geçmek söz konusudur.

SSCB'nin doğusu ile batısını birleştiren bir demiryolu ağı kurmak söz konusudur.

Eski kaynakların bu büyük işe yetmeyeceğini anlamak zor değildir.

Hepsi bu kadar da değil.

Çok sayıda işletmemizde ve ekonomik kuruluşumuzda kusurlu bir yönetimden sonra sanayinin ticarî yönü ile ilgili ilkelerin bir yana bırakılmış olduğunu da buna eklememiz gerekir.

Gerçekten, uzun süredir hesapların ve gelir - giderin gerçek bilançosunun çıkarılmasından vazgeçilmiştir.

Birçok işletme ve ekonomik kuruluşta "ekonomi rejimi", "üretime yönelik olmayan masrafların kısılması", "üretimin rasyonelliştirilmesi" gibi tanımların modası çoktan beri geçmiştir.

Gosbank'ın (Devlet Bankası) gerekli masrafları kuşkusuz ödeyeceği hesaplanmaktadır.

Bu son zamanlarda, birçok işletmede maliyet fiatlarının yükseldiği bir gerçektir.

Bu işletmelere maliyet fiyatlarının % 10 düşürülmesi görev olarak verilmişti, yükseltildi.

Maliyet fiatlarınında % 1 oranında düşürülmesi ile, ülke içinde 150-200 milyon rublelik bir kaynak yarattığını biliyorsunuz.

Bu koşullarda maliyet fiyatlarının yükseltilmesinin üretimimiz ve kırsal ekonomimiz için yüzmilyonlarca rublelik bir kayıp anlamına geldiği açıktır. Öyleyse hafif

sanayiye, bütçe kaynaklarına ve kırsal ekonomi gelirlerine dayanmak yeterli değildir.

Hafif sanayi zengin bir birikim kaynağıdır; gelecekteki gelişmesini sağlayacak bütün olanaklara sahiptir. Ama tükenmez bir kaynak değildir. Kırsal ekonomi de onun kadar önemli bir kaynaktır. Ama kuruluş döneminde onun da devletin yardımına ihtiyacı vardır. Bütçe kaynaklarına gelince, bunların sınırsız olmadığını ve olmaması gerektiğini bilirsiniz.

Geriye ne kalıyor?

Ağır sanayi.

Yani, ağır sanayinin, özellikle de makina yapımı dalının, birikime aynı biçimde katkıda bulunması gerekir.

Yani, eski birikim kaynakları geliştirilir ve yoğunlaştırılırken, ağır sanayinin ve onun bir dalı olan makina yapım dalının birikime katılmasını sağlamak gerekir.

Çözüm budur.

Bunu başarmak için ne yapmalıdır?

Ekonomide düzensizliğe son vermek, iç kaynakları harekete geçirmek, bütün işletmelerimizde üretime ticarî bir nitelik kazandırmak ve güçlendirmek, istisnasız bütün sanayi dallarında birikimi yoğunlaştırmak gerekir.

Çözüm budur.

Üretime ticarî bir nitelik kazandırmak ve güçlendirmek, iç birikimi arttırmak, işte sorun budur.

VII
İŞTE VE İŞ YÖNETİMİNDE YENİ YÖNTEMLERİN UYGULANMASI

Sanayimizin kalkınmasının getirdiği yeni koşullar bunlardır.

Bu yeni koşulların taşıdığı önem, sanayi için yeni bir durum yaratmalarında, iş ve iş yönetiminde yeni yöntemler uygulanmasını gerektirmelerindedir.

a) *İşgücünün eskiden olduğu gibi, kendiliğinden akacağına güvenilemez.*

Sanayi için gerekli işgücünü sağlayabilmek için, işe almayı bir düzene sokmak ve çalışmayı makinalaştırmak gerekir.

Çalışma hızımız ve üretimin boyutları karşısında, makinalaşmadan vazgeçilebileceğine inanmak, denizi küçük bir kaşıkla boşaltmaya kalkışmaya benzer.

b) *Sanayide işgücü dalganlamasını hoşgörüyle karşılamaya devam edemeyiz. Bu hastalıktan kurtulabilmemiz için, ücretleri yeni bir temel üzerinde, yeniden düzenlemek, işletmelere azçok değişmez işçi kadroları vermek gerekir.*

c) *Üretimde sorumsuzluğa katlanmak olanaksızdır. Bu hastalıktan kurtulmak için, çalışmayı yeni temeller üzerinde düzenlememiz; işgücünü, her işçi topluluğunun kendi işinden, kendi makinalarından, kendi araçlarından ve kendi işinin kalitesinden sorumlu olacağı biçimde dağıtmamız gerekir.*

d) *Burjuva Rusyası'nın mirası olan az sayıda teknisyen - mühendisle eskiden olduğu gibi yetinemeyiz.*

Bugünkü çalışma hızımızı arttırmak ve üretimin bo yutlarını büyütmek için, işçi sınıfının kendi aydınlarını. kendi üreticilerini, kendi teknisyenlerini yetiştirmesi gerekir.

e) *Eskiden kalma bütün uzman ve teknisyenleri, eskiden yaptığımız gibi aynı kaba atmamıza olanak yoktur.*

Durumun değişmesi politikamızda değişiklik yapmamızı ve kendiliklerinden işçi sınıfının yanında yer alan eski uzman ve teknisyenlere daha çok ilgi göstermemizi gerektirmektedir.

f) *Bir zamanlar yaptığımız gibi, eski birikim kaynaklarıyla yetinemeyiz. Sanayi ve tarımın gelişmesini sürdürebilmesi için, yeni kaynaklar yaratmak, ekonomik düzensizliğe son vermek, üretime ticarî bir nitelik kazandırmak, maliyet fiatlarını düşürmek ve sanayi birikimini arttırmak gerekir.*

Sanayi kalkınmamızın yeni koşulları bunlardır, bu

koşullar yeni çalışma yöntemleri ve ekonomik kuruluşun yönetiminde yeni yöntemleri gerektiriyor.

Bu yeni yöntemleri sağlamak için ne yapmak gerekir?

Ekonomimizin yöneticilerinin önce yeni durumu kavramaları, sanayi kalkınmasının yeni koşullarını somut bir biçimde incelemeleri ve yeni durumun gereklerini gözönüne alarak çalışmalarında değişiklik yapmaları gerekir.

Sonra, ekonomimizin yöneticilerinin, işletmeleri "kafadan" değil, somut bir biçimde doğrudan yönetmeleri; her soruna genel bir gevezelik açısından değil, titiz bir yönetim anlayışıyla yaklaşmaları; bürokrasiyle mücadelede yuvarlak sözler ve tekerlemelerle yetinmemeleri; soruna teknik bir biçimde, ayrıntılarını gözden kaçırmadan eğilmeleri; işlerin ayrıntılarına girmeleri gerekir, çünkü bu "küçücük" şeylerle bugün büyük şeyler yapılmaktadır.

Sonra, emirleri altında bazen 100-200 işletme bulunan şirketlerimizin hemen küçük bölümlere ayrılmaları zorunludur.

Yüzden fazla işyeriyle uğraşan bir birlik başkanının, bunların hepsini tanıyamayacağı, olanaklarını ve nasıl çalıştıklarını bilemeyeceği açıktır.

Bu, bir birlik başkanına işyerlerini iyice incelemek ve onları yönetmek olanağını sağlamak için, birlikleri bölümlere ayırmak ve birlikleri işyerlerine yaklaştırmak demektir, bu daha sonra birliklerimizin kurul yönetiminden kişi yönetimine geçmelerini gerektirecektir.

Bugün durum şöyledir : kurullarda on, onbeş kadar kişi kağıtlar yazarlar ve sonu gelmez tartışmalara girerler.

Bu yönetim biçimini sürdürmeye olanak yoktur, yoldaşlar.

"Bürokratik yönetim"e son vermek ve gerçek bir bolşevik çalışmaya geçmek gerekir.

Yanında birkaç yardımcısı bulunan bir başkanın birliğinin başında kalması, bir birlik kurulu için bol bol yeter.

Kurulun geri kalan üyelerine gelince, onları fabrikalara, işyerlerine göndermek daha iyi olacaktır, bu, onların kendi yararları bakımından ve iş açısından da iyidir.

Daha sonra bu, birlik başkanıyla yardımcılarının işyerlerini daha sık dolaşmalarını, onları inceleyebilmek için daha uzun süre kalmalarını, işçilerle daha iyi tanışmalarını, işçilere öğüt vermekle kalmayıp, işçilerden de öğüt almalarını gerektirir. Yukardan, bir başkanlık koltuğunda otururken yönetmeyi düşlemek, bir tuzaktan başka birşey değildir. İşyerlerini yönetmek için, işçilerle daha sık görüşmek ve onlarla canlı ilişkiler kurmak gerekir.

1931 yılı üretim planımızla ilgili iki söz daha söylemek istiyorum.

Partiye oldukça yakın bazı kişiler, üretim programımızın gerçekleşemeyeceğini ileri sürmektedirler.

Bu, Stehedrine'in "akıllı balıklar"ı* gibi, çevrelerine herzaman "düşüncesizlik" saçmaları gibi birşeydir.

Üretim programımız, gerçek miydi?

Kuşkusuz, evet.

Onu uygulamak için gerekli bütün koşullara sahip olduğumuz için gerçektir.

Uygulaması sadece bize, bizim bilgimize, sahip olduğumuz tüm olanakları değerlendirme isteğimize bağlı olduğu için gerçektir.

Öyle olmasaydı, birçok işletmede ve sanayi dalında beş yıllık plan hedeflerini epeyce aşmamız nasıl açıklanabilirdi?

Üretim planının bir sayılar ve yapılacak işler listesi olduğunu sanmak budalalıktır.

---

* Yazar Stehendrine'in satirik eseri.

Üretim planı gerçekte, milyonlarca insan için uygulanabilir canlı bir gerçektir.

Üretim planımızın gerçeği, milyonlarca emekçinin yeni bir yaşam yaratmasıdır.

Programımızın gerçeği, yaşayan insanlar, biz, hepimiz, çalışma isteğimiz, yeni yöntemlerle çalışmaya yatkınlığımız ve planı uygulama kararımızdır.

Böyle bir kararımız var mıdır?

Kuşkusuz, evet.

Bu; üretim programımız gerçekleşebilir, gerçekleşmelidir demektir. (Sürekli alkışlar)

İÇINDEKİLER

28 MAYIS 1930 SİYASAL DURUM ÜZERİNE SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİNE RAPOR 5

BİRİNCİ BÖLÜM : DÜNYA KAPİTALİZMİNİN DERİNLEŞEN BUNALIMI VE SSCB'NİN DIŞ DURUMU 5

I. DÜNYA EKONOMİK BUNALIMI 7

II. KAPİTALİZMİN ÇELİŞKİLERİNİN DERİNLEŞMESİ 15

III. SSCB İLE KAPİTALİST DEVLETLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER 22

İKİNCİ BÖLÜM : SOSYALİST DÜZENİN GÜÇLENEN ATILIMI VE SSCB'NİN İÇ DURUMU 28

I. KIRSAL EKONOMİDE GÖRÜLEN ATILIM ... 29

II. SANAYİLEŞMEDE KAZANILAN BAŞARILAR 31

III. SOSYALİST SANAYİNİN EGEMEN DURUMU VE ATILIMININ HIZI 33

IV. TARIM VE TAHIL SORUNU 38

V. KOYLÜLERİN SOSYALİZM YOLUNDA EVRİMLEŞMELERİ VE «KOLHOZ» VE «SOVHOZ»LARIN KURULUŞUNDA GELİŞİM HIZI 44

VI. IŞÇİ VE KÖYLÜLERİN MADDİ VE KÜLTÜREL DURUMLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ 53

VII. İLERLEMENİN GÜÇLÜKLERİ, SINIF MÜCADELESİ VE SOSYALİZMİN HER ALANDA İNŞASI 61

VIII. SİSTEMLERDEN HANGİSİ ÖTEKİNİ YENECEK. KAPİTALİZM Mİ YOKSA SOSYALİZM Mİ? 74

GÜNDEMDEKİ SORUNLAR

a.) GENEL SORUNLAR 80

b.) SANAYI SORUNLARI 86

c.) KIRSAL EKONOMİNİN SORUNLARI 88

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : PARTİ

I. SOSYALİZMİN KURULUŞUNUN ORTAYA ÇIKARDIĞI SORUNLAR 96

II. İÇ SORUNLAR 104

23 HAZİRAN 1931. YENİ BİR DURUM YENİ EKONOMİK KURULUŞ ÇABALARI. SANAYİ YÖNETİCİLERİ KONFERANSINDA VERİLEN SÖYLEV 123

I. İŞGÜCÜ 124

II. İŞÇİ ÜCRETLERİ 126

III. ÇALIŞMANIN DÜZENLENMESİ 130

IV. İŞÇİ SINIFININ ÜRETİM VE TEKNİKTEKİ BİLGİ DÜZEYİ 133

V. ESKİ KADROLARIN DEĞİŞTİKLERİNİ GÖSTEREN BELİRTİLER 137

VI. SANAYİNİN TİCARİ NİTELİK KAZANMASI 140

VII. İŞTE VE İŞ YÖNETİMİNDE YENİ YÖNTEMLERİN UYGULANMASI 142

Fiyatı : 12,5 TL.